

13 Mart 1987
13. März 1987
Nummer 104

15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855705 inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇİKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3.- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.- KRN
İSVEC: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt 1 H 13 19 D

Askerlik
yasa tasarısı
Millet Meclisi
gündemine
gelirken, bedelin
indirilmesi için
konsolosluklar
önünde
bedel nöbetleri
düzenlendi

Gençler destekleniyor

Federal Almanya Bedelli Askerlik Girişimi FEBAG "Askerlik kanununda değişiklik öngören tasarı"nın Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine geliş öncesinde 6-7 Mart günleri Düsseldorf, Hamburg, Frankfurt konsoloslukları önünde iki, Münster Konsoloslugu önünde bir günlük uyarı grevi düzenlendi. Yine Düsseldorf ve Münster'de basın toplantıları yapıldı.

Eylemi destekleyen örgütler arasında Göçmen, DİBAF-Demokrasi İçin Birlik Avrupa Türkiye İşçiler Federasyonu, HOF-Halkçı Devrimci Fed-

rasyon, FİDEF-Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu, AMGT-Avrupa Milli Görüş Şekillatları Birliği bulunuyor.

●Yazısı: sayfa 5'de

Sovyetler Birliği'nin yeni fedakarlığı tüm dünyada destekleniyor

"Amerika'nın kabul ettiği her türlü kontrolü biz de kabul ederiz"

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri Mihail Gorbacov 28 Subatta Sovyet televizyonunda orta menzilli atom füzelerinin diğer stratejik silahlardan ayrı olarak azaltılmasını, füzelerin Avru-

yumuşama ve silahlanma kısıtlarını büyük bir açıklığa düşürdü.

Füzelerin imhasının denetlenemeyeceği görüşüne kar-

gılı tepkiler sürüyor.

Çeşitli görüşlerden gazete-ci ve siyaset adamı hükümetin 12 Eylül 1980'den sonra oluşturduğu köy koruculuğu müessesesi politikasının iflas ettiği ve ortadan kaldırılması gerektiği fikri üzerinde yoğunlaşırken, diğer yandan da Türkiye'nin Ortadoğu'da de-

vam etmekte olan sıcak savaşın içine çekilmesi tehlikesine dikkat çekiyorlar.

●Yazısı Sayfa 3'de

Türk-İş yurtçapında 2 saatlik işbirakma kararı aldı

Başkanlar Kurulu'nun oy birliği ile aldığı kararın açıklandığı bildiride, hükümetin halk kitleleri aleyhine yürüttüğü politika eleştiriliyor ve kamu sözleşmelerinin grev aşamasına getirilmesinde de hükümetin savsaklayıcı tavırının rol oynadığı açıklanıyor.

●Yazısı sayfa 9'da

●Yazısı Sayfa 8'de

Cesaret lazım

GÜNDEMDE duran memleketimizin en çetin sorunlarından biridir. Oyle bir sorun ki, altmış küsur yıldır çözü-

30
SAAT
BEDEL
NÖBETİ

GÜNDEMDE duran memleketimizin en çetin sorunlarının biridir. Oyle bir sorun ki, altmış küsur yıl çözülmedi. Çözülmediği için de demokratik, çağdaş bir Türkiye'ye giden yolda en büyük engellerden biri oldu.

BİZLER yurtdışında yaşıyoruz. Bu ülkelerin vatandaşı değiliz, çalışmak, para kazanmak için gelmiş ve tekrar yurdumuza döneceğimizi söylüyoruz. Yaşadığımız yabancı ülkelerin hepsinde kendi dilimizde konuşmak, okuyup yazmak ve çocuklarımızı anadilimizde eğitmek hakkına sahibiz. Kendi dilimizde gazete okuduğumuzda, radyo dinlediğimizde kimse bizi "bölücülük yapıyorsunuz" diye hapse atmıyor.

TÜRKİYE'DE milyonlarca Kürt yaşıyor. Kürtçe okumak yazmak yasak. Kürtçe konuşmak yasak. Kürt sözüni ağza almak yasak. Yabancı ülkelerde sahip olduğumuz haklara Kürtler binlerce yıldır oturdıkları kendi topraklarında sahip değiller. Öteden beri Kürt köylerinde ve şehirlerinde baskının, zulmün en katmerlisi hüküm sürdü. Hele son yedi yıldır sıkıyönetim altında yapılmadıklarını bırakmadılar. Kürt bölgelerindeki durumu geçen sene eski bir MIT görevlisi ve emekli albay şöyle tarif etti: "Ben şunu söylüyorum: Elazığ ve Diyarbakır'ın öteye ne anayasa, ne de hukuk geçmiştir..." İnsanları bunca zulme sessizce boyun eğmelerini kim isteyebilir?

KÜRTLERİ zorla Türkleştirmek altmış yıldır mümkün olmadı, bundan sonra da mümkün olmayacaktır. Yıllardır bel bağlanan politika iflas etmiştir. Bu gerçek artık Türkiye kamuoyunda bile açıkça söylenmeye başladı.

M.A.Lİ Birand Milliyet'te "Bugün karşımızda bir 'Kürt sorunu' vardır. Biz resmen ne kadar 'dağ Türkləri' dersek de diyelim, sorunumuz açıkça Kürt sorunudur" dedikten sonra "Kürt sorununu askeri harekatta çözmeyiz" diyor. Yıllardır Kürt kelimesinin ağza alınması yasak olduğu Türkiye'de bu satırları yazabilmesi bile kamuoyunda resmi politikayla ilgili ciddi kuşku yarattı.

İFLAS eden politikada ısrar etmek, ancak bölge halklarını birbirine düşürerek Ortadoğu'da yerleşmek isteyen ABD emperyalizminin çıkarlarına hizmet eder.

İNGİLİZ emperyalizminin meşhur politikası olan "böl ve yönet" taktiğini Washington'un Ortadoğu'da nasıl futursuzca uyguladığını İran-Irak savaşında göremedik mi? Bir yandan İran'a gizlice silah satarken öte yandan Irak'a casus uydularının çektiği fotoğrafları vererek İran'da bombalanacak hedefleri işaretleyen ABD değil mi? "ABD'nin çıkarları açısından bu savaşta Irak'da, İran'da yenilmelidir!" diyen Kissinger değil mi?

WASHINGTON'UN bölgemizdeki planlarını uygulayabil-
Arkası 2. sayfada

Türkiye Postası

Partisi Sekreteri Mihail Gorbacov 28 Şubat'ta Sovyet televizyonunda orta menzilli atom füzelerinin diğer stratejik silahlardan ayrı olarak azaltılmasını, füzelerin Avrupa'da tümden yok edilmesini önerdikten sonra Cenevre silahsızlanma görüşmelerinde yeni bir umut belirdi. Sovyetler Birliği'nin bu önerisini 2 Mart günü Cenevre 7. tur görüşmelerinde resmen yapması tüm dünyada olumlu karşılandı. Yaklaşık bütün Avrupa başkentlerinde, hatta ABD ve NATO yönetim çevrelerinde kadar öneeri selamlandı. SSCB'nin dünya barışı için verdiği bu cesurca taviz

karşıtlarını büyük bir şaşkınlığa düşürdü.
Füzelerin imhasının denetlenemeyeceği görüşüne kar-

disi için kabul ettiği her türlü denetimi kabul etmeye hazır olduğunu açıkladı.

● Yazısı sayfa 9'da

asasına getirilmesinde de hükümetin savsaklayıcı tavrının rol oynadığı açıklanıyor.

● Yazısı Sayfa 8'de

Sovyetler ABD'yi uyarıyor

Sovyetler Birliği'nin Cenevre'deki silahsızlanma önerisinden sonra beliren umutlar ABD'deki militarist çevreler tarafından yokedilmek isteniyor. Sovyet Kuzey Amerika Enstitüsü Başkanı **Arbatov**, Pravda gazetesine verdiği bir demeçte, ABD'nin **SALT-II** Antlaşmasını zedelemeye devam ettiğini ve buna ek olarak roketsavar silah sistemlerini sınırlayan **ABM** Antlaşması'nı

na da gevşetmeye çalıştığını hatırlattı. Sovyet Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Gerasimov de ABD Savunma Bakanlığı yöneticileri başta olmak üzere ülkede "orta menzilli nükleer füzelerin savunulması" için büyük bir çaba başlatıldığını, bu çevrelerin denetiminin ayrıntılarını içeren hükümler üzerine görüşmeleri çıkmaza sokmak istediklerini açıkladı.

İşverenler 38 saat ve iş süresinin "esnekleştirilmesinde" diretince 35 saat için IG Metall'in uyarı grevleri başladı

Bu yılki toplu sözleşme görüşmelerinde metal işçileri işverenlerin IG-Metall'in istemlerini provokatif tekliflerle cevaplandırması üzerine "barış süresi" biter bitmez uyarı grevleri başladı. Kuzey Baden Kuzey Württemberg bölgesinde başlayan görüşmelerde metal işçilerinin sendikası 35 saatlik çalışma haftasının gerçekleştirilmesini, yüzde 5'lik maaş ve ücret zammı ve çarıkla arada 50 mark zam talep etti. İşverenler ise sadece 38 saatlik çalışma haftasını kabul edebileceklerini, buna karşılık iş süresinin "esnekleştirileceğini" ve yüzde 2,7 zam yapabileceklerini açıkladılar.

2 Mart günü başlayan uyarı grevleri giderek ülke çapında yayılmaya devam ediyor. 9 Mart günü yapılan eylemlere 159 işyerinden 33 bin emekçi katıldı. IG-Metall'in düzenlediği yürüyüş ve mitinglere diğer sendikalar da katılıyor. IG Metall diğer taraftan tüm üyelerini fazla mesaisi boykot etmeye çağırıyor. Yılda milyarlarca saate varan fazla mesailer yüzünden yeni işyerleri açılmıyor.

Cesaret lazım

Başı 1. sayfa

mek için Kırtadoğu halklarını birbirine düşürdüğünü, bu arada Kırt sorunundan da yararlanmak istediğine işaret eden yalnız biz değiliz.

ESKİ Milli Savunma ve Dışişleri Bakanlarının Hasan Esat Şik'i şöyle diyor: **"ABD hakimiyet kurmak istediği her bölgede olduğu gibi, Kırtadoğu'da da güçlü devlet istemez. 'Böl ve yönet' siyasetinin bir sonucu olarak el altında her bölünme unsurlarını tuttu. ABD'nin Türkiye'ye, İran'a ve Mısır'a bakışı hep böyle oldu. ABD, 'Kürt sorunu'nu da bu çerçevede görüyor. Potansiyel bir bölünme unsuru olarak korumak istiyor."** (10.3.87, Milliyet)

EMEKLİ Amiral Vedii Bilget Cumhuriyet gazetesinde ABD'nin daha 1965 yılında Kırt sorununu Türkiye'yi Kırtadoğu'da bir takım maceralara sürüklemek için bir manivela olarak kullanmayı denediğini, ancak bu önerilerin o zaman Genelkurmay tarafından geri çevrildiğini açıkladı.

ABD yirmi yıl önce gizlice yaptığı (ve bir tuzak olduğu anlaşılabilir çeri çeviren) önerileri bugün Prof. Aydın Yalın, emekli Büyükelçi Coşkun Kırca ve Tercüman köşeyazarı aracılığıyla Türkiye kamuoyuna propaganda ettiriyor. Bir yandan ABD Savunma Bakanı Weinberger, **"Türkiye'nin Kırtadoğu'ya müdahale etmesi gerekebilir"** derken, öte yandan A.Oktay Güner Tercüman'da İsrail'in başka ülkeleri bombardıman edip işini örnek almazmış önererek Suriye, Beyrut, Irak demeden saldırılmalı diyor.

ALTMİŞ yıldır çözülmemeyen Kırt sorunu ABD'nin Türkiye'ye ve Kırtadoğu'ya doğrudan müdahalesi için kullanılmak isteniyor. Bu oyunlar boşa çıkmak için Amerika'nın elinde oyuncak olmak istemeyen Türk-Kürt bütün güçlerin elele venmesi zorunludur.

MEHMET Ali Birand haklı. Kırt sorunu askeri harekatta çözülmemektedir. O halde Türk ve Kırt halklarının kardeşçe ve eşit haklara sahip olarak yaşayabilecekleri bir Türkiye'yi hedeflemeliyiz. Türkiye Cumhuriyeti Kırt halkının varlığını tanıyan, ulusal baskıyı yasaklayan, Kırt yurttaşların anayasal hak eşittirliği güvence altına alan, onların kendileri içinde yayın ve eğitim hakkını kabul eden bir devlet olmalıdır. Bütün bunların başlanabilmesi için de sorunların serbestçe konuşulup tartışılabileceği demokratik bir ortam yaratılmalıdır.

TÜRKİYE çetin sorunlarla karşı karşıya. Yurtseverlik yanlışlara açıkçılıkçılıkla parmak basmayı ve yeni çıkış yollarını cesaretle aramayı emrediyor.

Türkiye Postası

OKUYUCU POSTASI

Bir söyleşi üzerine

13 Şubat tarihli Türkiye Postası'nda Serpil Eryılmaz'ın yaptığı söyleşiyi katılan genç bayanların hemem hemen çoğunluğu anne ve babalarıyla anlaşamamaları, onların kendilerini anlayamadıklarını söylüyorlar. Babalarının kendilerini bırakıp geldiklerini, anne ve baba sevgisinden yoksun olarak çocuklarını bile yayıyamadıklarını belirtiyorlar.

Böyleleri sorunun gençlerin ağızından duymamız faydalır. Böylece bir yaşlı konuşma konu üzerinde daha derinden düşünmemiz ve aradıkları pürüzlüleri gidermemiz konusunda çareler aramamız sağlayacaktır. Şimdi problemi derinliklerine birazcık olsun inebilmek için kendi kendimiz soralım:

-Bu Federal Almanya nasıl bir ülkedir? Kim yönetiyor?

-Şişler yurt dışına neden çıkıyor?

Bu ve benzeri sorular üzerinde tartışmalıyız. Mutlaka esas sebep yaşas yavaş ortaya çıkacaktır. Esas neden ortaya çıkarmazsa, soruna çözüm daha da zor olur...

Önce biz yaşı kuşağın, gençlerin tam bir uyum sağlayamadığını doğrudur. Bu bizim açık yüreklilikle öz eleştirmemiz, ama mesleği sadece öz eleştireliyle geçirmeyiz. Gençlerin tartışabilmesi, derinleşmesi için şu hemen söylemeliyiz ki: bizler yıllarca önce Anadolu'dan gelirken birlikte sürükleştirdiğimiz bir takım noksanlıklarımızı atmadık. Bunlardan bir çipride sayınmak kolay değildir. Ama çaşıba göstermek zorundayız.

Bugün yaşlamları ve birinci kuşak yaşıtlamları olan bizim bu el kapıları, bu kölelik kapıları, nereden geldiği şüphesiz gelmektedir. Bizler buraları gelmeye zorlandık. Gelmiş geçmiş hükümetler bize iş vermedi, bize toprak vermedi, bizlere okuma imkanı

tanımadı. İş bulamazdı da kazancıyla doğru dürüst geçimimiz yordu. Ale efrazımız daha iyi bir yaşam sağlayabilmek için yurtdışına zorlandık. Sizleri orada bırakıp ta gelmenin ne zor, ne acı olduğunu bizler çok iyi biliyoruz...

İk and gelirken sizleri beraber getirme olanaklarımız yoktu. Zaten fırmalar da, hükümetler de bunu kabul etmezlerdi.

Ta o zamanlar Ankara veya İstanbul'da Alman iritab büroları vardı. Çarşıda-pazarda kurbanlık koyun seçer gibi seçtiler bizi. Çini çıplak soydular, dişimizden tırnağına daha baktiler bize. Ne olur kınıycı o anlar...

Buraya geldikimizde de dolarduralı bizleri süsü misali, sacdan yapılmış barakalara, Kazancımız yeterli değildi. Dil bilmiyoruz. Çevremizi tanıyamıyorduk. Di-

şimizden tırnağıımızdan artırdığımız paraları da memleketteki borçlarımızı biran ödemeye gönderiyorduk. Peyder pey sizleri yavaş yavaş yanımıza almaya başladık. Sizler geldikten sonra seviniyorduk. Tam bir rahat nefes alalım, biraz rahat edelim derken biraz bakmışız yapılmış. Patronun adamları bizleri yaşıldı diye işyerinin, şurasına burasına sürmeye başladılar. Elimize süpürgeyi tutuşturup, fabrika çöçüsü yaptılar. Daha sonra da kapı dışarı atıldılar... Şimdi iş vermiyorlar.

Buraya geldikimizden beri gelmiş geçmiş Türkiye hükümetleri de kırk haramiler misali elimizde üç beş kuruşa göz diktiler, izine giderken gümrükçülerden başlarken bizleri soymaya başladılar. Daha sonra oğlan çocuklarımızdan askerlik bedeli diye 20 bin mark dayattılar. Daha sonra 102 mark pasaportu bedeli diye bir soygun başlatıldı. Yani

Daha fazla geç kalmadan

sürecek...

-Lozan,

-Biz, Türkiye'den 530- frank topladık. Ayrıca İsviçreli İlerici kuruluslara, sendikalara ve partiye sorunu götürdük. Dayanışma gösterceklerini, işçileri çameceklerini, yayın organlarında yer vereceklerini söylediler. Bir de, Union Syndicale Vaudoise (Vaudoise Sendikaları Birliği) ile ortak bir basın açıklaması yaptık...

-Kanton Neuchatel,

-Biz, Türkiye'den 350- frank topladık. Öümüzdeki günlerde sendikalarla ilişki kurup, bu alanda bilgilendirme toplantıları yapacağız...

-Sion,

-Biz de Türkiye'den top. İlanı 710- frank topladık. Bunun 90- frankını Sion'a yakın bir yerleşim yeri olan Argon da Türkiye'den belip oturdular. Bir kahveden topladık. Masaları tek doluşup grevi anladık. Ayrıca Sion'da Sendik-

işsiz halimizde bile bize rahat yu-zü göstermiş hükümetler. Böylece bizim acı dramımız devam ediyor...anlayabiliyor musunuz bizi?

Bizlerde sizleri anlamaya çalışmak zorundayız. Sizlerinde bizlerin içinde bulunduğumuz duruma anlamaya çalışmamızı bekliyor. Ortak bir çok sorumuz var. Bu sorunların çözümü de ortakır. Birlikte hareket etmeliyiz. Bu dejenere olmuş, çoktan kokuşmaya başlamış kapitalist sömürü düzeninin tüm bu sorunların ama kaynağı olduğunu görmeye ve daha derinden anlamaya çalışalım. Bu sorunların çözümünün nerelerde yatığını araştıralım. Sizlerin dile getirdiği gibi yedirmek içirmek nasilli sorunlara çare değilse sadece şikayet etmekte soruna çare değildir. Birlikte hareket edelim, karşılıklı tartışalım, kendimiz için savasalım derim. Ne dersiniz?

Hüseyin Kaya/Bad Kreuznach

pidiğini dinleyelim.

-Biz, Türkiye'den 520- frank topladık. Dil bilen arkadaşımız olmadıktan sonra işçilerimize yönelik bir sendikayapamadık. Madem Lozan sendikaları bu konu ile ilgili yayın organlarında yer verecek, yayınlar çıkınca birer fotoğrafları da gönderirlerse, İsviçreli kuruluslara o yazılmalanla birlikte çat pat birşeyler anlatsın...

-Gündemin bu maddesi burada bitti. Ama grevler sürüyor, İsviçre Türkiye İşçileri Birliğinin açtığı kampanya sürüyor. Dayanışma yukeyiliyor.

Bu yazı Türkiye Postası'na postalamak için giderken, bugünün gazetesini alayım dedim. Birde ne göreyim, Netas grevi bitmiş. Otomobil-iş başkanı "Bu iş yerinde grev var pankartını astığı yerdan alırken de "bu yazı indiriyorum, başka grevlerde tekrar asmak için emanet alıyorum" demiş.

Derneğimiz bir yaşında

Maşallah var çocuk öyle bir gümbüzleştiki gören şaşırıyor. Çok cabaladık çok uğraştık sağlıklı bir bebek olması için kolektif bir ekkilde büyüyoruz onu. Engellemek isteyenler de oluyor, çöme takanda oluyor ama Bars yinede büyüyor yoluna devam ediyor. 20 aralık ta doğum gününü kutladık, emeği geçenler orada güldürü de duruma oldu-ğunu. Çok şeyler anladık çok şeyler söyledik Bars hakkında. Bu güne kadar nasıl geldik ne emekler sarfettik. Geleceğe ne yapam nasıl edelim dediler. Ne yapaynda daha sağlıklı götürürüz leri. diye planlar programlar yapıldı. öneriler verildi, uzun uzun tartışıldı.

Evet Bars futbol, tiyatro, folklor ve müzik grubuyla tam bir yaşında. Kolay gelimide bu günlere kolay gidimeyecek ileriy. Tüm emeği geçenler bunu daha da yakından öğrendiler.

Bu her gerçek var şartlar ne olursa olsun bars büyüyecek yoluna devam edecek. Az yol katmeddik. Futbol grubu eksiksiz sezonu tamamladı. Hemde üst sıralarda bir yere oturarak. Grubunda şampiyonluk işe kol yalı kaçırdı. Folklor tek bir ekip halinde geldi. yazıştı gösteri yaptı. Tiyatrosu işe çeşitli yerlerde tam sekiz gösteri yaptı. Müziği işe düğünlerden gecelere kadar yeni ve yabancısı olmak üzere birçok program yaptı. Folklor müzik grubunun son gösterisi işe anlatılacak gibi değil tam hedefe isabet, on kiden yurtdışı. Amacımız eksiksizliklerle rağmen hep ileriyde daha ileriyi. Tüm alanlara yeni yeni kadrolar çıkıyor. Bars ta inadına kapıyı sonuna kadar açık tutuyor. Barşı diyorum son-ğuk alırsın neze olursun, sonra hasta fadan olursan emeğimizi de boşa giden diyorum ama beni denliyorum ki Birde diyorki ne kadar kapalı kapı varsa açacağız ki halımızda gelsin görsün kimin onaldığını daha yakından tanı-

Özellikle buraya girmeyi zorlandık. Türkiye'de çıkan en son kitapları bizden temin edebilirsiniz.

Kanton Genève (Genevre)
-Biz ancak 190.- Sfr. toplayabildik. Ama çalışmalarımız

13-90- franksi Sion'a yakın bir yerleşim yeri olan Argon da Türkiye'ye gelip oturdular bir kahveden topladık. Masaları tek tek dolaşıp grevi anlattık. Ayrıca Sion da Sendikalar Birliği'ne gidip grevi ilgili bilgi verdik. Devletin grev kırıcı tutumunu sergiledi. Bunun üzerine, sendika yetkilileri, grev kırıcılarını kınayan içkeride bir telgraf başbakanı, dayanışma anlamında bir telgraf da Otomobil-i sendikasına çekiceklerini söylediler.
-Bir de Fribourg'ta neler ya-

grevi bitmiş. Otomobil-i başkanı "Bu iş yerinde grev var pankartını asıldığı yerden alırken de "bu yazıyı indiriyorum, başka grevlerde tekrar asmak için emanet alıyorum" demiş. Biz de işverene grevi başka grevler için göndermiş olalım. Bir de paymıza düşen derisi alalım. Daha hızlı, daha etkin dayanışma örgütleyelim: grevler, tutuklu yakınlarıyla, tutuklularla, dayanışmamız gereken herkesle dayanışma için. Daha fazla geç kalmadan...
İsviçre'den bir okur

ra hasta falan olursan eğer... de boşa gider diyorlar ama ben dinlemiyorum ki. Birde diyorki ne kadar kapalı kapı varsa açacağız ki halkımız gelsin görün kimin ne olduğunu daha yakından tanımasını diyor. Barış bin bir türlü hüneri var işverene daha yakından tanımasını diyor. Onlar bile barış deyip duymuyorlar.
Geçen gün yıllık kirası 65 bin kron olan bir ev vermişler, ama Barış sen çok çalşkan hünerli birisin kışta yaklaştı bundan sonra artık burada kal demişler. O da şehrin orta yerinde. Demde şaşırdım. Sonunda dedim bu barış daha çok işler başırsın bu gidişle diye.
Bakalım Barış nereye kadar gidecek ev birlikteli yapışıp göreceğiz.

Stockholm'den bir okuyucu

Türkiye Postası

Adı-Soyadı _____
Adresi _____
Ülkesi _____

Abone ücreti: **Vereinigung für Völkerverständnis und Solidarität**, Konto-Nr.: 219-004090, BLZ 350 500 00, **Sparkasse Duisburg-Kaisersberg** hesabına yatırınız ve bu abone işi ile birlikte hesabınızı **Türkiye Postası** Abone Servisi, Molkestr. 45, 4100 Duisburg 1 adresine postalayınız.

Bu abone siparişini 10 gün içinde (posta damgası geçerlidir) yazılı olarak başvurarak iptal edebilirsiniz.

Tarih _____ imza _____

Für Bundesrepublik
(Federal Almanya için)

ABBUCHUNGSVOLLMACHT
(Kontodan çekim vekaletnamesi)

Ich ermächtige Sie hiermit wiederholtlich die TÜRKİYE POSTASI Abonnementgebühren von meinem Konto einzuziehen.
(Sizlere bu imzama -her an geli alabilmek üzere- TÜRKİYE POSTASI'nın abone ücretlerini kontodan çekme hakkını veriyorum.)

Beginn ab: _____ Abbuchungsmodus: _____
(Başlangıç tarihi) (Kontodan çekme yöntemi)

Name, Vorname: _____
(Soyadı, Adı)

Straße, PLZ, Ort: _____
(Adres)

Mein Bank/Postcheckkonto bei: _____
in: _____
(Bankam/postahane/inin adı)

(Yeri)

Konto Nr.: _____ Bankleitzahl: _____
(Hesap numarası) (Banka numarası)

Datum: _____ Unterschrift: _____
(Tarih) (İmza)

Abone bedeli				
F.Am.	Belçika Danim.	Fransa	İngiltere Hollanda	İsviç.
8 aylık	30 DM	600 BF 120 Km 90.- FF	9.- £ 35 G	95 Kr
1 yıllık	60 DM	1200 BF 240 Km 180.- FF	18.- £ 70 G	190 Kr

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar. **Herausgeber:** Vereinigung für Völkerverständnis und Solidarität e.V. Dönaustr. 1, 1000 Berlin 44. **Verantwortlicher Redakteur:** A. Söylmezözü. **Anschrift der Redaktion:** 4100 Duisburg 1, Molkestr. 45 Tel. (0203) 340397. **Herausstellung:** Infomedis, 4100 Duisburg 1, Molkestr. 45. **Druck:** Druckhaus WAZ GmbH & Co. Betriebs KG - 4300 Essen 1. **Banka Hesabı:** Vereinigung für Völkerverständnis und Solidarität, Konto-Nr.: 219-004090, BLZ 350 500 00, **Sparkasse Duisburg-Kaisersberg** Abone Hesabı. **Kayıtlar:** Federal Almanya'da Berlin'de 8 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. **Temsilcileri:** Fransa-Paris Tel: 1-42597402 İsviçre Tel: 21-335691 **Kopenhag** Tel: 01-707506 **İsviçre-Stockholm** Tel: 08-7401941 **Hollanda-Den Haag** Tel: 070-890 336 **İngiltere-Londra** Tel: 01-8816514 **Danimarka**

ermis verlag

Yayınlarımız sizlere hizmet sunuyor!

Türkiye'de çıkan en son kitapları bizden temin edebilirsiniz.

Kitabın adı	Yazarın adı	Fiyatı (DM)
Türkiye'de Sol Akımlar	Mete Tuncay	18.-
Adınlar Dilekçesi Davası	Adınlar Dilekçesi Davası	15.-
Emret Komutanım	M. Ali Birand	13.-
Kuyucuklu Yusuf	Sabahattin Ali	8.-
Kağı-Ses	Sabahattin Ali	6.-
Bin Tanik	Erbil Tuşalp	14.-
Bin İnsan	Erbil Tuşalp	7.-
Bir İhtilal Daha Var	Örsan Öymen	11.-
Türkiye Barış Derneği Davası	Neyyire Özkan	9.-
Cezaevi Cezaevi	İlyas Ehrenburg	18.-
Paris Düşerken (2 Cilt)	Osman Balçığı	5.-
İdamın Günlüğü	Talat Turhan	5.-
Savunma-Bomba Davası	Doğan Avcıoğlu	40.-
Milli Kurtuluş Tarihi (4 Cilt)	Vedat Türkali	15.-
Yeşilçam Dedikleri Türkiye	Bruno Apitz	10.-
Kurtlar Arasında Çıplak	Ahmet Kahraman	12.-
Darağacında	Gönçarov	14.-
Obimov	Ali Sirmen	7.-
Kellepeşi Yazılar	Emin Çolaşan	12.-
İcratın İçinden	Doğan Avcıoğlu	25.-
Cevik Kuvvetin Bölgesinde	Ufuk Güldemir	8.-
Hapishanedeki Ecavut	Cüneyt Arcayürek	7.-
Onkilden Onkile Türkiye	Ali Sirmen	7.-
Onkilden Türkiye (5 Cilt)	Doğan Avcıoğlu	50.-
Kanat Operasyonu	Ufuk Güldemir	5.-
Demokrasi Korkusu	Hasan Cemal	13.-
Tank Sesiyle Uyanmak	Hasan Cemal	13.-
Gülü'nün	Umberto Eco	15.-
Gülü'nün Söldüğü Akşam	Erdal Öz	12.-
Sandınoun Kızları	Margaret Randall	7.-
Cüneyt Arcayürek Açıkıyor	Cüneyt Arcayürek	70.-
(10 Cilt)		
Kürk Manto lu Madonna	Sabahattin Ali	6.-
Demir Okçe	Jack London	8.-

Listedeki kitaplardan edinmek isteyen okurlarımızın kitap tutarlarını banka hesap numaramıza yatırarak makbuz bir kopyasını bize ilettiler için kitapları adresine gönderilir. Posta giderleri alıcıya aittir.

Listede ismi olan ama mevcud kalmayan kitapların yerine alternatif kitap isimlerini de belirterek aşağıda yazılı adresimizden kitapları isteyebilirsiniz.

Adres: **Ermis Verlag, Postfach 10 10 16, 4300 Essen 1.**
Ödeme: Ermis Verlag, Sparkasse Essen, Konto-Nr. 712 703, BLZ: 360 501 05.

TEMSİLCİLERİMİZE ÖNEMLİ DUYURU

Gazetemize yollanacak paralar gazetemizi adresine değil, aşağıdaki banka hesabımıza gönderilmelidir. Banka hesabımız: **Verein für Völkerverständnis und Solidarität e.V., Konto-Nr.: 219004090 BLZ 350 500 00, Sparkasse Duisburg.**

BULMACA

SOLDAN SAGA: 1. (1917-1986) Geçtiğimiz kasım ayının 11'inde yitirmiş olduğumuz, Türk edebiyatının büyük ustalarından, değerli bir öyküçümüzün adı soyadı, 2. Genellikle kilise ve benzeri yerlerde bulunan kutsal resim ya da gravürler denir -İlgi çekti, ilgisiz, 3. (Ters) Yaşı, koca, ihtiyar veya bir tarikat ya da sanatın ilk kurucusu - Federal Almanya'da ve Avusturya'da hükümet başkanlarına denir, 4. Muğla'nın bir ilçesi - Nadir bulunan anlamında da gelen bir erkek adı, 5. Alfabeimiz bir harfin okunuşu - (Ters) Ay (Eski dil), 6. Çeşitli eşyeleri denetlemek için giyilen - elgisiz - Bizmutun simgesi, 7. İrlanda Kurtuluş Ordusu örgütünü belirleyen harfler - Mikroskopla incelenecek maddelerin üzerine konulduğu dar ve uzun cam parçası - Üst üste konulmuş şeylerin her birisi, 8. Yunan mitolojisinde aşk tanrısı - Yozaklı derinleşen milliyetçi Anadolu'da kullanılan bir tür küçük zurna.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Bakır ve alüminyumla hidroforattan oluşan mavi ya da yeşilimsi renkli bir taş veya bir banyo aidi - Eski Anadolu uygarlıklarından biri, 2. Bir banyo aidi - Cennet, 3. Artvin'in bir ilçesi - (Ters) Asya'da kuzey ve güney olmak üzere ikiye ayrılmış olan bir ülke, 4. Rodonun simgesi - Amerika'da bulunan eyaletlerden kuzey kutbu bölgesine en yakın olanı, 5. Yedinci içişme, besleme - Rühsiz asker, 6. Akad Oskanus bölgesi - Merasım, ihtarım, 7. Dünya işlerine önem vermemek, kalender kipi - Yirtir bir kırık havayın, 8. Merasım, ihtarım, 9. Eski yapı ya da şehir kalıntısı, harabe - Şaşkınlık veya öfke ifadesi den bir ünlem, 10. Uğur sayılır - Bazı havayların denizlere yerleşip asalak olarak yaşayan böceklerin genel adı, 11. Havada buğur durumunda olan gecenin semtiyle yerleş ve bitkilere toplanan küçük su damlaları - Kastamonu'nun Karadeniz kıyısında bulunan şirin ve turistik bir ilçesi, 12. Elçisin - Müzikte bir nota.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAGA: 1. Başutür - Fava, 2. Uranyum, 3. Kaktüs - Asu, 4. Aba - Bandırma, 5. La - Aile, 6. Enderim - Şu, 7. Akıret - Lut, 8. Ulvi - Ur - Tl, 9. Asar - Kibar, 10. Frak - namık.
YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Bukalemun, 2. Araban - Lit, 3. Şaka - Davar, 4. Tnt - Tekila, 5. İyüB - Ra, 6. RusA - uruk, 7. Km - Nane - İn, 8. Adi - Tuba, 9. Fasla - Ram, 10. Aşure - rT, 11. vA - Şut, 12. Arnavutluk.

Kürt toplumuna daha gerçekçi bakmak zorunluluğu dayatıyor

Sınırötesi operasyonuna karşı tepkiler artıyor

Hakkari'nin Uludere ilçesine bağlı Taşdelen köyünde 9'u kadın 14 kişinin öldürülmesi bahane edilerek Kürdistan'da sürdürülen operasyonlar ve sınırötesine taşınan saldırılar kamuoyuna da yansarak gazetelerin birinci haberi olma özelliğini koruyor. Kürdistan'da süren bu yoğun baskılarla ilgili çok geniş çevreler çeşitli görüşler ileri sürdüler. Sınırötesi operasyonuna karşı dile gelen tepkilerin ve Türkiye'nin bu eylemle içine çekilmek istenen tehlikeye işaret eden görüşleri gazetemizin sayfalarına aktarmaya çalıştık.

Hakkari'nin Uludere ilçesine bağlı Taşdelen köyünde 9'u kadın 14 kişi yapılan bir baskın sonucu öldü. 6 kişi de yaralandı. Bu kanlı olayın hemen ardından 4 Mart sabahı Malatya ve Diyarbakır askeri havaalanlarından iki kez kalkış yapan savaş uçakları, Irak sınırı da aşarak bölgeyi bombaladı. Sivil Kürt halkı üzerine tokluk çocuk, kadın demeden bomba yağdıran savaş uçakları 100'ü aşkın Kürt kadın, erkek vepocuğun ölümüne sebep oldu.

Mardin'in Nusaybin ilçesine

bağlı bir köyde 9 Mart günü 4'ü çocuk olmak üzere 9 kişi öldürüldü. 8 kişi de yaralandı.

Katliamı kim yaptı?

Hakkari'nin Taşdelen köyünde 14 kişinin ölümü ile ilgili gazeteler bu saldırının PKK adlı bir örgüt tarafından yapıldığını açıkladılar. Bu konuda suçlamaya yapılıyor, yetkililer bu yönde bir delil göstermediler. Diğer yandan ise köylüler olayı tangi olarak, katliamı şöyle anlatırlar: "O gün elektrikli sar-

bahtan itibaren kesilip durdu, sonra aksam 7 sularında bir daha kesildi. Saat 17'de eşkiyalar geldiler. Köyde 3 eve karakol kurdular, muhtarı ve imamı çağırarak korucuları istediler. Tıpkı asker gibiydiler. Ayaklarındaki postallarla kayafetlerine traşlarına ellerinde taşıdıkları seyyar dipçikli G-5 pi-

Resimde Kürdistan'da operasyonlara katılan özel vurucu tim elemanları polisler görülüyor. Bu özel tim mensupları bazen Arap bazen Kürt kayafetlerine bürünerek operasyonlara katılıyorlar.

yade tüfeğine kadar herşeyleri asker gibiydi."

Bir diğer köylü ise yaşadıklarını şöyle dile getiriyordu: "Bir subay gelmiş emimizi yakmış gitmiş. Bu botu, bu elbiseyi bu G-3'ü kim vermiş. Bu gücü nereden almışlar."

Taşdelen köylüleri saldırının askerler tarafından yapıldığını dile getiriyorlar. Bu katliam olayı karanlıktadır. Bu olayı ne PKK yapmış ne de yapmadı denebilir.

Hatırlatalım. Bundan tam bir yıl önce anarşist kılığında polislerin yapıldığı eylemler TBMM kürsülerine kadar getirilmişti. O dönem MDP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Kocabaş'ın TBMM'ye verdiği önerge belleklerdeydi.

Mehmet Kocabaş Elazığ Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı bir polis ekibinin terörist ve anarşist kılığında girecek Palu ve Bingöl köylerine de köy korucuları ile silahlı çatışmaya girdiğini, Bingöl'ün Dikmen Göççekan köylenide olaylara sebebiyet verdiğini açıklıyor, köy muhtarı Mustafa Çakış'ı öldüren "bölücü anarşist" kılığında polis timi hakkında ne gibi işlemler yapıldığını sormuştu. (11.4.1986 T. Postası)

Yine belleklerdeydi. Kürt halkı; na karşı sürdürülen baskı ve işkenceleri yerinde inceleyerek medyası gündemine ve Türkiye kamuoyuna bilginisi sunan SHP milletvekilleri Fikri Sağlar ve Şinasi Canver bu nedenle ölümlere tepki edilmiş, Cîneyet Canver'i susturmak için dokümanlaşmanın kaldırılması istemi tehdidi unsuru olarak kullanmıştı.

Kaldı ki bugüne kadar Kürdistan'da olan olaylarla ilgili haberler hep tek yanlı ve şüphelerle verildi. Yine hatırlardır, işkenceden öldürülen insanlarla ilgili skandalim kimin tarafından yapıldığını bilmiyoruz. Bütün bu nedenlerle

Köy korucuları kin ve intikam yemini ediyor

27 Şubat tarihli Tercüman gazetesinde "Mezar başında intikam yemini" başlıklı yazıda intikam andı içen, kin ve ölüm kusan köy korucularının haberini okuyanlar, köy koruculuğu müessesesinin ne denli tehlikeli boyutlara ulaştığını ve Kürdistan'daki olaylarda köy korucularının kıskırtıcı olarak nasıl kullanıldığını görebilirler.

12 Eylül'den sonra başlatılan Güneş operasyonu ile birlikte sivilleri köy korucusu altındaki silahlandırarak Kürt halkının üzerine süren, insanları birbirine kırdıran Evren-Özal rejimi Güneydoğu'da yaşanan tüm kaul, olayların tek sorumlusudur. Köy koruculuğuna tepkiler çeşitli çevrelerde de dile getiriliyor.

Diyarbakır SHP ilçesine başveran Diçle ilçesinin Kırpınar köylüleri, köylerine bir süre önce yerleşen güvenlik görevillerinin köy halkını topu topu işkenceden geçirdiklerini, köye giriş ve çıkışları yasaklandığını ve olayların asıl sorumlularının köy koruculuğu yapı-

Oylarla ilgili olarak Yeni Gündem dergisi 1-7 Mart tarihli 52. sayısında Kürdistan'daki olayları ve köy korucularının durumunu "Doğuda yangına körükle gitme politikası" başlıkları ile verdi.

DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk Yeni Gündem dergisinde köy koruculuğu üzerine "Köy koruculuğu devletin tarafına sığmaz. Devlet Batı'daki köyü ve köylüyü nasıl koruyorsa Doğu'daki köyü ve köylüyü de aynı yöntemlerle korumak zorundadır. ...Bu korumayı vermedem, bir başkasına bırakamaz bu konuda hele ücret vermek suretiyle bir mülkellefiyet yükleyemez." diyor.

Rahşan Ecevit 25 Şubat tarihli Cumhuriyet gazetesinde koruculuk sisteminin yarar değil zarar verdiğini belirterek son olaylarla ilgili görüşlerini şöyle açıkladı: "Son zamanlarda Güneydoğu bölgemizde sıklaştıkça sık kaynaklı saldırılar, bazı yabancı güçlerin Türkiye'yi Irak'ta askeri harekate kışkırtma tertiplerinin bir parçası olabilir. Böylece Türkiye'nin Ortadoğu'da tehlikeli maceralara sürüklenmesini isteyen-

TKP Merkez Komitesi bildirisi

Hükümet ve Genelkurmay, 4 Mart 1987 tarihinde hava kuvvetlerine bağlı uçaklarla, Irak toprakları içindeki Kürt yerleşim bölgelerini ağır bir şekilde bombalamıştır. Yüzlerce ölü ve yaralı var. Şimdi kara kuvvetleri bölgeye yığınak yapıyor ve saldırıya hazırlanıyor.

Türkiye topraklarında ve komşu Irak topraklarında yaşayan masum Kürt kadın, erkek ve çocuklarının kınma ve sevasın sürdüğü bölgede tehlikeli bir şekilde gerginliğin artmasına yol açan askeri hareket derhal son bulmalıdır.

Hiçbir bahane, masum Kürt halkına karşı bu barbarca saldırıyı haklı gösteremez. Bu kınm Türk ulusunun alnına kara bir leke sürülmek isteniyor.

Hükümet son kanlı olayları 30 uçaklık filoyla girişilen bombardman hareketinin gerekçesi olarak ileriye sürmüştür. Gerçekte bütün bu olaylardan ve dökülen kanlardan birinci derecede sorumlu olan hükümettir, skynetim makamlarıdır. Köy korucuları altındaki sorumsuz kim-seleni silahlandıranlar, Türkiye Kürdistan'nda kanlı olayları adeta bilinc-

Hükümet son kanlı olayları 30 uçaklık filoyla birarada bombardıman hareketinin gerekçesi olarak ileriye sürmüştür. Gerçekte bütün bu olaylardan ve doküman kanlarından birinci derecede sorumlu olan hükümettir, şükyetinin makamlarıdır. Köy konucuları da kanlı olayda sorumsuz kimseyle silahlandırılmıyorsa, Türkiye Kürdistanı'nda kanlı olayların adeta bilinci olarak köylüleri. Milyonlarca Kürt köylüsü hükümetin ve Genelkurmay çevrelerinin açıkladığı güç planı karşısında büyük bir huzursuzluk içindedir. Özellikle bardeşen bu yana Türkiye Kürdistanı'nda yürütülen amansız devlet terörü Kürt ulusal sorununu çok daha fazla keskinleştirmiştir.

Son askeri operasyon, bundan önceki gibi Kürt ulusal sorununu adil, demokratik ve bantşıl çözümünün zorunluluğunu kanıtlanma dışında hiçbir sorunu çözmez, tersine daha da derinleştirecektir.

Şovenist ve militarist kampanyanın baskısı altında kalan bantşıl ve demokrasi yanlısı güçlerin dikkatini şu noktaya çekmek istiyoruz: Bugün hükümetin şünyetisi askeri operasyonlarına, "terörü" önlüyor, ceği gerekeceyle destek vermek, yani, aynı gerekeceyle ABD'nin top-raktanımızdaki üstlerini, komşu devletlere yöneticeği saldırılar karşısında boyun eğmeğe yol açabilir. Öteden beri basında Amerikalı çevrelerce heveslendirilen, İsrailvânı cezalandırma politikası, bölgede bantşıl sağlama ve istikrarı sağlama son verme çabalarına karşılık ve doğrudan doğruya Türkiye'nin ulusal güvenliğini tehdit edici sonuçlar doğurmaktadır.

Biz şunu da özellikle vurgulamak istiyoruz: Her ne sebeple olursa olsun, silahlı kuvvetleri son ötesinde kullanma karar parlamento ve halktan gizli olmamalı. Ve böylece oldu bittilerin sonradan parlamento dayatılması, muhalefetin de sorumluluğuna ortadan kaldırmaz.

Ve nihayet, şu da açık bir gerçektir: Kürt halkına karşı şovenist kampanyaların yürütüldüğüde; şünyetisi askeri operasyonların militarizmi kışkırttığı koşullarda demokrasiye geçiş tehlikeleri yüzüydür. Dis-politika militarizme boyun eğmek, yalnız ve yalnızca iç politika militarizmi güçlendirir. Terör de doğrudur.

Son askeri hareketin taşıdığı tehlike ABD'nin Türkiye'yi bölgede sürvenne sürüklemeye yönünde başlanılabilecek katbından anlaşıl-maz. SIA Anlaşmasının imzalanmasından bu yana, ABD Savunma Bakanı Weinberger'in, Irak-Iran Savaşı nedeniyle Türkiye'nin bölgede müdahale etme durumunda kalabileceği yolundaki açıklamaları sık sık yineleni-yor.

Resmi çevrelerin bütün yanılamalarına rağmen, Kerkük ve Musul'u yutma planları, ülkemizdeki en saldırgan, militarist makamların tarafından artan ölçüde öne sürülmüştür. Son askeri operasyon, bu çevrelerin Türkiye'yi Musul-Kerkük macerasına itme planlarının hiç de gerekçe dışı olmadığı, gerin görünümüne maceracıları yürekletirdiğini bir kere daha görmeye olanak veriyor.

Hangi nedenlere dayansa dayansa, bölgemizdeki bütün askeri çatışmalar, haklılararasındaki anlaşmazlık ve ayrımlar, ABD'nin bölgeye doğrudan doğruya müdahalesi için koşulları olgunlaştıyor. Son askeri operasyon, bölgedeki durumu daha da karmaşıklıştırmış, gerinleştirecek, Pentagon'un planlarına hizmet ediyor. Türkiye kendi iradesi dışında bir savaşta sürüklenme tehlikesiyle karşı karşıya bulunmaktadır.

Kürt halkının barbarca kınına ve savaş tehlikesine karşı,

Kürt ulusal güçleri, Kürt ulusal güçleri, kısaca tüm ulusal güçler birleşmelidir.

- Askeri birlikler geri çekilmeli,
- Kürt köylülerinin zorla göç ettirilmesi önlenmeli,
- Köy konucuları dağıtılmalı,
- Şükyetinin kaldırılmalı,
- Irak-Iran Savaşına Türkiye'nin karıştılmayacağı, ve başka devletlerin topraklarında Türkiye'nin gözü olmadığı açıklanmalıdır.

5 Mart 1987

**Türkiye Komünist Parti
Merkez Komitesi**

Resimde Kürdistan'da operasyonlara katılan özel vurucu tim elemanları polisler görülmüştür. Bu özel tim mensupları bazen Arap bazen Kürt kıyafetlerine bürünerek operasyonlara katılırlar. (9 Mart Milliyet)

İhsan Sabri Çağlayangil (25 Şubat Milliyet)

Bu tür operasyonlar maceracı bir davranıştır.

Hasan Esat Işık (22 Ocak Milliyet)

Batı, Türkiye'yi İslam ülkeleri arasındaki savaşın içine sokarak kullanmak istiyor.

Teoman Erel (3 Şubat Milliyet)

Kerkük ve Musul'u işgale zorlanı-yoruz" başlıklı yazısı ile Türklerin içine çekilmek istenen tehlikeyi şöyle dile getiriyor.

Kimisi 'Müdahaleye mecbuzun di-yor', kimi de 'Aman atesle dalmayalım' diye titizlik gösteriyor. Şimdiki kıy-sından köşesinden uzmanlar çıkış yapıyor. Basımızda emekli büyükeliler, emekli generaler tartışıyor. Acaba bu meselelerin kamuoyuna mal edile-mesi, tartışılması savaşla girdikten sonra mı bırakılmalı? ...Bir haftaya kadar Antalya'ya 6. filoya bağlı bir sa-vas gemisi gelecek, incirlik üstünde yünkarnı yer. Ağın'da sık tatbikat, Kib-ni'taki Dikelya üstünde Amerikan kuvvetleri. İran'ın kilitleri daha yüksek düzeyde ükenize geliyorlar. Bunlar-dan birisi Başbakanımızla 'Saddam

bu olan olaylarla ilgili haberler hep tek yanlı ve sapırtılarla veriliyor. Yine hatırlardadır, işkencede öldü-rülen insanlarla ilgili şükyetimin konumlarını yalan açıklamalarda bulundu. Bütün bu nedenlerle bu katliam olayı karanlıktır.

...

ykılmasından sonraki Irak' hakkında konuşulmuşu açıklayıp bizim suskun düşünceleri zor kısıyor. Ama kamuoyu-muz gelişmelerden haberdar değil meclisimiz ve basımız savaş ihtim-alini yeterince konuşmuyor.

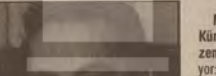
Vedî Bilget Emekli Amiral (24 Şubat Cumhuriyet)

1965 yılında ABD'nin dönemin baş-bakanının ağzını aradığı ve Irak-Irak-Türkiye Kürdistanı'ndan ve Türkiye'ye başlanacak federal bir cumhuriyet-tin, bunun ekonomik yararlarını dem vurduğu, başbakan da Genelkurmaydaki bir birliğine bu konuda şu açığı hala akseksel belgelerde-di.... Türkiye dışında yakılan ateşler sınırlarımızı istirirken, bu eski ABD önerisi Musul-Kerkük özendirmesi ile yeniden canlandırılmaya çalışılmakta-ken, çeşitli kesimlerin ağzından anımsatı-lar.

Kıscası Kerkük-Musul tuznağına düşmemek, mutlak militarizmi yet-kinlikle yadsamak olacaktır.

İngiliz BBC Radyosu (7 Mart Hürriyet)

Türkiye bir yandan Kerkük ve Musul petrol bölgelerini ele geçirme deneme-si yapıyor, diğer yandan da Kerkük'e girdiği zaman süper güçlerin tep-kilenme ne olabileceğini ölçmeye çalış-ıyor.

M. Ali Birand, (4 Mart Milliyet)

Kürt sorununu askeri hareketle çö-zemeyiz açıklar karşısında şöyle di-yor:

Kürt sorunu, bölgesel ve sosyal, ekonomik, politik bir sorundur. Basit bir eşyıkak olayı değildir. Eğer Kürt sorununun bugünkü boyutlarını dışı-na taşınması istemiyorsak... Eğer, Kürt Silahlı Kuvvetleri'nin gerekse-şilde yararlanatım kapınımayı arzulu-yorsak... Eğer bölgedeki dengeler ve Irak-Irak'ile ilişkilerimizde de tehlike-li yeni gelişmeler istemiyorsak, bu "askeri çözüm ve askeri dış harek-alar" politikamızı yeniden bir

Diyarbakır SHP ilçesi bayıran Dişle ilçesinde Kırkpınar köylüleri, köylerine bir süre önce yerleşen güvenlik görevlilerinin hoy hakları topla işkenceden geçirildiklerini, köye giriş ve çıkışların yasaklandığını ve olayların asıl sorumlularının köy kuruculuğu yap-makta olan kişiler olduğunu bildirdiler.

...

sonlarını yanıtlarken şöyle dedi.

..Bekli de bu saldırıların altında zıynıklığın bölücülüğünün dışında bazı etkeleniler ancak veya en azından böyle bir olayda da gözünüden tutmak uygun olur. Benim aklıma iki olası et-ken geliyor: 1) Bazı dış güçler bu işkurtmalarla Türkiye'yi sınır ötesi bir takım operasyonlara zorlamak ve o yoldan Ortadoğu'nun kamaşık konu-larına çekerek kendi amaçları doğrultusunda kullanmak istiyor olabilir. ler 2) Bazı dış güçler Türkiye'de demokrasinin yeniden işlerlik kazan-masını ve bunun başka Ortadoğu ül-keleri hakkına örnek olması iste-medikleri için Türkiye'nin demokra-siye dönüşünü engellemek istiyor ola-bilirler.

Ecivit, bu güçleri somutlayabi-ler misiniz? sorusu üzerine şöyle dedi:

Türkiye'yi Ortadoğu'daki bazı hare-katlarda kullanmak isteyebilecekler belirdi. Onun dışında bildiğiniz gibi bütün Ortadoğu ülkeleri çağdaş dikta-rejimlerleye yönetilmektedir ve o ülke-lerin egemen güçleri kendi kilitlari-na ve çıkarlarını çağdaş rejimlerin süsmesine bağlamışlardır. Dolayısıyla Türkiye'de çağdaş demokrasinin iş-lerlik kazanması ve kökleşmesi bu gibi çevrelerin gözünde "kötü bir örnek" sayılabilir.

M. Ali Birand, (4 Mart Milliyet)

Kürt sorunu, bölgesel ve sosyal, ekonomik, politik bir sorundur. Basit bir eşyıkak olayı değildir. Eğer Kürt sorununun bugünkü boyutlarını dışı-na taşınması istemiyorsak... Eğer, Kürt Silahlı Kuvvetleri'nin gerekse-şilde yararlanatım kapınımayı arzulu-yorsak... Eğer bölgedeki dengeler ve Irak-Irak'ile ilişkilerimizde de tehlike-li yeni gelişmeler istemiyorsak, bu "askeri çözüm ve askeri dış harek-alar" politikamızı yeniden bir

belirlenerek son olaylarla ilgili görüşlerini şöyle açıkladı: "Son zamanlarda Güneydoğu bölgemizdeki saldırıların kaynağı saldırlar, bazı yabancı güçlerin Türkiye'yi Irak'la askeri hareketle kışkırtma terfili-rinin bir parçası olabilir. Böylece Türkiye'nin Ortadoğu'da tehlikeli maceralara sürüklenmesini isteyen-ler bulunabilir."

...

gözden geçirmemiz gerekmez mi?

..Nihayet, Kürt sorunun bölge-mizi önümüzdeki yıllardaki en önemli

Baştürk DISK'in mal varlığının ladesini istedi

DISK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, 12 Eylül'den sonra el konulan 350 milyar do-layındaki sendika malvarlığın-ın ladesini için sendikalar ya-sasının değiştirilmesi istemi ile TBMM'ne çağrıda bulun-du. Baştürk Milliyet gazetesine verdiği demeçte "Para-mentoyu görevde devlet ediyorum. Sendikalar yasası de-ğiştirilsin. DISK'in halen ka-yımlarına yönetilen büyük değeri 350 milyar dolayındaki mal varlığı geri verilsin" dedi.

15 Ekim 1981 tarihinde ka-patıldıkları sona malvarlıkların hazineye devredilen CHP ve AP'nin laderleri de bu konuda tepkilerini dile getirdiler. De-mirel "bir geçede mallarımız gasp edilmiştir. Ama biz bi-nalar için değil, demokrasi için davacı olacağız bir yer arı-yoruz" dedi. B.Ecivit ise "Atatürk'ün vasiyeti çiğnen-di" derken partii evraklarını kamyonlarla SEKA'ya götü-rüp yok edilmiş de vanda-lizm olarak nitelendirdi.

Bu konuya ilk defa Bülent Ecivit dikkat çekti. Gerçekten de, dikkat edili-rse Kürt gerillalar sık sık bölge halkını vuruyor. Manken kendi yanı-lanla çekmeye çalışmaları gereken insanları öldürüyor. Gerilla savas-larında hiç gülmeyen bir yaklaşımdır. Diğer ilginç nokta, ellerindeki si-lahlar ve kaynağı giderek yitilmesi, bollaması.

Burada sıralanmasa biraz güç diğer unsurlar da hesaba katılmalı, ortaya garip bir manzara çıkıyor ve bu in-sanların ilen sürüklenip açık amaçları ile, gerçek amaçları arasında önemli bir fark doğuyor.

Sanki Türkiye'yi Ortadoğu kargaşa-sının içine sokabilecek, İran-Irak sa-vagındaki "tarafsızlık" politikasını bo-zup şu veya bu şekilde savaşa ba-laştırmak, Türkiye içinde yeni çal-kantılar yaratılabilecek hedeflerini.

Türkiye'nin Ortadoğu batısına gi-rmesinde ve kargaşaya katılmasında çıkan olan ülkelerin sayıları da ol-dukça fazla. Zaten masalaşımız var, komşular yüzünden bizim de karlı tah-siz ükneye rastlamak biraz güçtür.

TTB yargılanıyor

Türk Tabipler Birliği Mer-kez Konseyi açışi yönetici ve üyesi 21 kişi yasadışı örgüt oluşturmak iddiasıyla İstan-bul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanıyor.

Barış Derneği'nin 10. kuruluş yılı münasebetiyle

Türkiye barış hareketinin son on yılı

G.Doğan GÖRSEV
(Barış Derneği
Onur Kurulu üyesi)

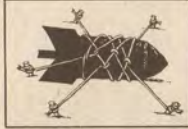
Bundan on yıl önce Türkiye'de barış savunucuları, Helsinki Nihai Senedi'nin imzalanmasıyla iyme kazanmış olan yumaşama koşullarında, 3.4.1977 günü düzenlenen "Ülkemizdeki Barış Hareketinin Birliği" konulu ulusal konferansta biraraya gelecek Barış Derneği'nin kurulması kararını almış ve barış-sever halkımızla bir çağın yayımlamıştı. Böylece Türkiye'de barış hareketi 27 yıllık bir aradan sonra yeniden yasal örgütüne kavuşmuş oluyordu. Barış Derneği yönetici ve üyeleri demek adına yapılabilecek konuşma ve toplantılardan, yayımlardan olsun, kişisel yaşantılarından, savunmalarından, davranışlarından olsun, ilk günden beri hep demokrasiyi ve demokrasiyi ilkele-

re bağışıklarını vurgulu bir şekilde ortaya koymuşlardır.

Baskı ve kısıtlamalar altında genişleyen faaliyetler

Gelgelim Barış Derneği'nin faaliyetleri, sonradan yargılanması sırasında pek çok belgeleriyle ortaya çıktı gibi, her zaman kuşkuyla görülmekle izlendi. Ayrıca çeşitli engellemelerle karşılaştı. Örneğin, daha 1977 yılında, 1 Eylül Dünya Barış Günü dolayısıyla İstanbul'da düzenlenen "Helsinki Nihai Senedi ve Türkiye" konulu ulusal konferansa dört ülkelerden çağrılı konuşkan katılmış hükümetle yasaklandı. Üstelik, Barış Derneği daha ikinci yılını doldurmadan, ülkenin geniş bir kesiminde ilan edilen sıkıyönetim, onun faaliyetlerini daha da zorlaştırdı.

Bu elverişsiz koşullara rağmen

Barış Derneği'nin yasal faaliyetleri örgütledi, ülke dışına kadar genişledi ve ülkede yaygınlaştı. Daha 1977 Ağustosunda, tüm dünyada yürütülen kampanyaya paralel olarak Türkiye'de Barış Derneği'nin öncülüğünde afişler, imza kampanyasıyla yürütülen "Nütron Bombasına Hayır!" kampanyası on binlerce destekçi bulmuştu. Barış Derneği yöneticilerinin 1980 Ocak ayında genel toplantı kesimlerini ve CHP'li parlamenterlerin de içlerinde, sağduyulu siyasal akımlar temsilcilerinin de katılımıyla yaptığı genişletilmiş toplantıda yayımlanan "Sonuç Bildirgesi" gerek dünyada genişletilmiş artmasını ve bunun bölgemizdeki ve ülkemizdeki olası sonuçlarına koyduğu açık teşhislerle, gerek önderliği çerçevelerle tartışılabilir bir önem taşımaktadır.

Yöneticilerin yargılanması

12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonra parlamentonun, sendikalarının ve tüm diğer demokratik örgütlerinin yanı sıra, Barış Derneği'nin de faaliyetleri durduruldu. 28 yöneticisi tutuklandı ve sıkıyönetim mahkemesinde olağan-dışı "harp balt hükümleri"ne göre suçlanarak yargılanmaya başlandı. Pek çok yöneticiler hakkında verilen mahkumiyet kararları, Askeri Yargıtaya "eksis soruşturması" nedeniyle ilk kez bozuldu. Suçlanan yöneticiler, davaya ayrıca katılan 48 sanıkla birlikte hâlâ yargılanıyor.

todon bir türlü geçirilemeyen beylik SIA anlaşma tasarımsı kapalı kapılar ardında ve içeriği hakkında açıklama yapmadan imzalandılar.

12 Eylül darbesinden sonra Türkiye'nin komşularıyla ilişkilerine de, gültüde kaygı verici gerilimlerin egeyen oluyor.

Son dönemde kabul edilen, sınırdışı askeri operasyonları yasası başı başına bir kaygı kaynağı oluşturuyor. Sağlık nedeniyle yurt dışında bulunan başbakanı vekalet eden bakan: "Türk Silahlı Kuvvetlerinin Irak topraklarına geçmesi mümkün ve doğru değildir. Bu tür soruları sormak da doğru değildir." yılında açıklama yaptıkları sonra (Milliyet, 2.3.1987), Türkiye hava kuvvetlerinin Irak'la giriştiği bombardıman, açılır ki, barış bir dış politikayla bağdaşmaz. Nitekim bu operasyonlara gerek komu İran'dan, gerekse Avrupa parlamenterlerinden hemen sert tepkiler gelmiştir.

ABD'nin uzayın askerselleştirilmesine ilişkin SDI projesini Tür-

Mahmut Dikerdem 19 Ocak 1987 günü yapılan duruşmada savunmasını yaparken.

kiye'nin desteklemesi konusunda, çeşitli politik güçlerin Uluslararası Barış Yılı'nda yığılsal bir katılımla onayladıkları bir ortak çağrıda saptamaları çok düşündürüldü. 15 Kasım 1986 günü "Düsseldorf'ta değişik siyasal eğilimlerden yaklaşık bin kişinin katıldığı barış toplantısında oybirliğiyle benimsenen bu ortak çağrıda şöyle deniyor:

"Ne yazık ki ABD'nin bu çağrıca girişimini (SDI Projesi) destekleyen sayılı birkaç ülke arasında Türkiye de bulunmaktadır. İçerde insan haklarına düşman baskıcı zorbalık rejiminin dışarda bu çağrıca projenin destekçi olması nereden ileri geliyor? Ulusal gü-

venliğimizle hiçbir bağı bulunmayan, tam tersine ülkemizin güvenliğini tehlikeye düşüren bu destek, rejimin ABD'ye uyulduk dercesine varmış olan bağımlılığın bir sonucudur.

Türkiye barış hareketinin örgütsüz çabaları

Türkiye'deki barış savunucularının Uluslararası Barış Yılı'ndaki sayışt yayımları ve faaliyetleri, barış hareketinin ülkemizdeki canlılığını, içtenliği zenginliğini ve düşünsel bakımından daha da derinleştiğini ortaya koymuştur.

Yine Uluslararası Barış Yılı'nda

Ülkemizde barış hareketinin yasal örgütüne yeniden kavuşması, besbelli ki, ABD'nin ülkemize ve bölgemize dayattığı gerilim politikasını geriletilmesine, uluslararası güvenliğin ve barışın güçlenmesine olduğu kadar, ülkemizin ulusal çıkarlarının savunulmasına ve ülkemizde insan haklarının saygınlığına kavuşmasına da yardımcı olacaktır.

ARININ BALI

Süleyman ÜSTÜN

Bir ay bir yılı besler

"Kış geldi demek ki bahar yakın" demiş birisi. Kim demiş, söylenişse bunu, doğrusu ya hoş demiş, güzel demiş ve de tam demiş. Baki, birdenbire nasıl da delindi, delinirliy çok. Kaç gündü bile uzun gün. Ötleniş simdi daha yakın böse. Kaç gün görünebilir dersiniz galkışta kar? Dondurucu soğukların, sisin, pusun cari cehenname doğrudur yavaş yavaş.

Aylardan martıyay. Ve kazma-kazık yakırsız bile, nisanın, mayısın, ilk yağmurları, istan güneş, yeşeren çimene, cıvıldağan kuşlara yener düşecekleri martı. Başladık, çiçekten yana, tohumcu tohumcu uç veriyor meşya ağaçları. Bütün bütün yeşilin egemenliğine giriyor doğa; soluk gri uçuyor. Gizlenen gizli meşya dermiş dalar.

Martıyay ve demekli işi yakınımızdadır. bahar.

Hükümet sözcüsü açıklaması, ajanslar duyuruyor, gazeteler yazıyor:

"4 Mart günü, bugün, hava kuvvetlerimizle alt 30 savaş uçağı, sınırötesi bir operasyonu gerçekleştirdiler ve Irak topraklarında, önceden belirlenen mevzileri bombaladılar. Sınır üzerinde ve Irak topraklarında yürütülen hava harekati, Irak hükümetiyle varılan mutabakat neticesinde yapıldı. Operasyon başansıyla sonuçlandı." Ve eklemiş hükümet sözcüsü:

T.Barış Derneği'nin 10. yılı Bremen'de kutlanıyor

Başında Prof. Server Tanilli'nin bulunduğu, Türkiye Aydınları Dayanışma Girişimi, T. Barış Derneği'nin 10. kuruluş yıldönümüne rastlayan 3 Nisan 1987 cuma akşamı Bremen kentinde, "Niederdeutsches Theater" (saat 19.00'da başlayacak) bir kutlama gecesi ve 4 Nisan cumartesi günü saat 15.00'de başlayacak) Bremen Üniversitesinde Alman başçılarının da katıldığı bir açık oturma düzeni-yor.

Prof. Tanilli, Aydınlar Girişimi adına, Barış Derneği Genel Baş-

kanı Mahmut Dikerdem'e bir mektup yazarak 3 ve 4 Nisan günleri gerçekleştirilecek olan kutlama toplantılarına davet etti. M. Dikerdem yanıttında kutlamadan ve kendisine yapılan davetten memnuniyetini dile getirerek, yurt dışına çıkma olanığı elde edilebilirse bizzat katılmak istediğini, bu mümkün olmazsa bir temsilci göndermeye çalışacağını bildirdi.

Türkiye Barış Hareketinin 1950'de kurulan ilk örgütü Türkiye Barışseverler Cemiyeti'nin

Başkanı ve Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'ın kutlama gecesine onun konuşu olarak katılacağı ve bir konuşma yapacağı alınan bilgiler arasındadır.

Kutlama toplantısına T.Barış Derneği Genel Sekreteri Enis Coşkun ve diğer yöneticilerinin yanı sıra H.Oskar Vetter, (Avrupa Parlamentosu üyesi), D.Lüder-walt (papaz), K.Liehe Barkart (Türkolog), E.Schulz (avukat) ile Yeşiller milletvekilleri Gert Bastian ve Petra Kelly'nin katılacağı açıklandı.

İsveçli psikolog Gunilla Svensson ile bir söyleşi

/ Osman İKİZ

Çocuğın anadili ne kadar iyi ise

oçağı, sinirleri bir operasyonu gerçekleştirdiler. Irak topraklarında, önceden belirlenmiş hedefleri bombaladılar. Sınır üzerinde ve Irak topraklarında yürütülen hava harekâtı, Irak hükümetiyle varılan mutabakat neticesinde yapıldı. Operasyon başarıyla sonuçlandı." Ye eklemiş hükümet sözcüsü:

"Türk devleti güçlüdür, bir avuç eşikeya papuç bırakacak ve yilacak değildir."

Bu açıklamaya göre, hava harekâtı "eşikeya papuç bırakmamak" için yapılmıştır. Doğru mu, inandırıcı mı açıklama?

Öyle görünüyor. Parçaları yanyana getirilince ortaya çıkan resim "eşikeya resmi" olmuyor. Bu resim, bir "savaş provası" resmi oluyor. Şöyle ki: Prof. Albert Wohlstetter Başkan Reagan'ın "politik sorunlar ve strateji uzmanı"dır. Bu uzman daha 1980 yılında ayen:

"Türkiye'nin, Basra Körfezi Bölgesinde etkin bir savunma sisteminin geliştirilmesinde önemli bir rol oynaması gereklidir" diyor. (Surveys Dergisi 1980) Aynı uzman 1982'de ve bu kez de İstanbul'da yaptığı bir konuşmasında: "Doğu Anadolu'yu Amerikan Çevik Kuvvetleri'nin bölgesine müdahalesi için en uygun yer" olarak gösteriyor. (Resmin birinci parçası) Hükümet sözcüsü açıklamasında: "Irak topraklarında yürütülen hava harekâtı, Irak hükümetiyle varılan mutabakat neticesinde yapıldı" diyor.

Büyükelçi Nuri Eren (Hürriyet), Ergun Göze (Tercüman'da) yazıyorlar: "Türkiye ile Irak bölgede ortak egemenlik kumalıdır." (Resmin ikinci parçası)

15 Ekim 1986 günlü Milliyet Gazetesi haber yazmış. Yeni Forum Dergisi Başyazarı Prof. Aydın Yalçın: "Bölge bizim bölgemiz... Her yeni hadise, bir takım riskler ortaya çıkarır. Kerkük meselesi, Türkiye açısından, bir anlamda Kibris gibidir... Şartları iyi değerlendirmek gerekir" diye yazıyor. Çoşkun Kırca da: "Kibris gibi, şartları tam oluşması gerek" diyor. (Resmin üçüncü parçası)

Milliyetçi Çalışma Partisi Genel Başkanı Ali Koç: "Musul'u, Kerkük'ü alalım" diye bağırıyor. Emekli General Turgut Sunalp: "Almak vaciptir" buyuruyor. (Resim tamamlanmıştır.)

Bir plan gereği baharla beraber provalar başlatılmıştır. Korkarız, belli aralıklarla ve türlü bahanelerle bu saldırılar sürdürülecektir. Bunlarla toplum şoktırılıyor. Ülkemiz insanı psikolojik olarak bir savaşa hazırlanıyor.

Şakası yok. Güzel ülkemiz bir nükleer savaş yangınında kül edilebilir. İşaretler ciddidir.

Şakaplanmaz başlanmaz için gerekli değil şimdi. Önmüzdür duraldılar. Düşünelim.

Bu durum onelerbilir. İnsanımız kaderini yenilebilir. O, bunda yetkindir. Tehlikeleri ve olanakları ona göstermek, onu savunda hazırlamak gerekiyor. Bu görev bizimdir. İki ayrıyına varan, ülkemizi, insanını seven, barış ve demokrasiden yana olan herkesindir.

Birbirimize karşı biraz anlayışlı, biraz daha seviyeli, biraz daha güvencili olmamız bize başımızın yolunu açacaktır.

Ve bu böyle olmaya zorunludur. Bizim ilişkilerimiz nite-likçe yeni bir düzeye yükselmek zorundadır. Bu bir geçerdir. Ve biz çok çabuk olmak zorundayız. Artı alan öksüder, geçememlerdir. Zamanımız snırdır. Kaşa zamanada böyle işler başlamalıdır. Zamanla varılan dinlenmeyi erteler. Nasıl der Anadolu insanı?

"Gün gelir bir ay bir yılı bester."

Vietnam'da Amerikalıların bir hava saldırısında bir kolunu yitiren küçük kız ninesine soruyor: "Ağaçların dalaları kesilince baharda yeniden uzuyor ninesim. Benim kolum da acaba yeniden uzayacak mı?"

Barış Derneği yöneticileri askeri mahkeme önünde görüşüp, unutulmaz savunmalar yaptılar, halkımızın barış özlemini ve itidalsini o gün koşullarda dile getirdiler, kendilerini suçlayanları tarifi ve insanlık önünde yargıladılar.

Yasak koyanların yaptıkları

12 Eylül darbesini yapan generaller, o zamana kadar parlamen-

Vatandaşlıktan atılmalara karşı tepkiler sürüyor

Şair Nihat Behram'ın vatandaşlıktan atılmasına karşı tepkiler devam ediyor. Geçtiğimiz günlerde Uluslararası PEN Klüp Genel Sekreteri Aleksandr Blokhs Frans Cumhuriyetçi François Mitterrand ile Federal Almanya Cumhuriyetçi Richard von Weizsäcker birer mektup gönderdi. Blokh'un her iki cumhuriyetçisine gönderdiği mektupta şöyle deniyor:

Böylesi tutumların insan hakları konusunda varılan anlaşmalara ve öncelikle Fransa, Hollanda, İsveç ve Türkiye arasında Temmuz 1986'da varılan ve bu ülkelerin Aralık 1986'ya verdikleri sığınak mektubunu geri çekmelerine olan açış anlaşmaya aykırı olduğu açıktır. Böylesi girişimler, demokrasinin yitirilmesini gösterir.

Sayın Cumhuriyetçiler, Avrupa Komisyonu'nun öteki üyelerine ve Uluslararası yazar ve aydın kuruluşlarıyla ilişkilerini normalleştirme çabası göstereneğin bildiren Türkiye Hükümetine yönelik her türlü girişimimizin minnettarlık duyacağız."

Çocuğun anadili ne kadar iyi ise İsveççesi de o ölçüde gelişiyor

Avrupa ülkelerinde yaşayan göçmen işçilerin önemli sorunlarından biri de çocukların eğitimi. Küçük yaşta bu ülkelere gelmiş veya buralarda doğmuş çocuklar hem ana dillerini hem de bulundukları ülkenin dilini aynı anda öğrenmek zorunda kalıyorlar. Ancak ailelerin çocuklarını dil sorunlarıyla yeterince ilgililmediği takdirde ana dildeki gelişme yabancı dile göre geri kalabilir. Yabancı dili yeterince kavramamadağı takdirde ise okullarda dersleri izlemeye zorluk çıkabilir.

Bu sorunun sağlıklı çözümü için uzmanlar değişik yöntemler konusunda tartışıyor, bu arada bazı uygulamalara geçilmiş bulunuyor. Örneğin İsveç'te daha fazla istese çocuğunu daha yuva döneminde Türk çocuklarının bulunduğu gruba sokabilirler. Gelse isterse temel okulum ilk yıllarında ana dilde eğitim yapan okula verebilirler. Yürürlükte olan uygulamaya göre temel okula andilinde eğitime başlayan çocuk ilk yıldan itibaren artan ölçüde İsveççe ders alıyor. Yabancı dilin okulu ise İsveçli çocukların sınıfına katılıyor.

Konu hâla yoğun olarak tartışıldığında 1970'li yıllarda uygulamaya geçilen iki dilli eğitim reformunun hazırlık çalışmaları katılmış olan ve yabancı öğretmenler için özel kurstlar düzenleyen psikolog Gunilla Svensson ile görüşüldü. Kendisine önce reformun hazırlık çalışmaları hangi görüşleri savındığını sorduk.

Benim görevim göçmen çocuklarının İsveç dilini öğrenmelerini destekleyecek modeller bulmaktır. 1969-70 yıllarında hiç kimse iki dilli eğitimin sağlam bir anadil üzerine kurulabileceğinden bahsetmiyordu. İki düşüncem vardı: bir de çocukların ana dilde konuşmaları ve bu yöntemle dilin öğrenilmesi. Bu yöntem çocuklara entelektüel, duygusal ve sosyal açıdan yararlı olur olmalıdır. İki düşüncem vardı.

Çok noktandı bu ilde. Küçük bir grup oluşturdu. Yabancı çocuk-

Gunilla Svensson iki kültürlü yaşamı kendi yaşayına uyguluyor.

ları meslek hayatına İsveçli çocuklarla eşit koşullarda hazırlayacak bir okulun taslağını yaptı. Önemiz kabul edilmedi. Farklı bir yava sa çıktı. Anadil eğitiminde kalite isteye başlıyordu. Yasa bey yasından itibaren her çocuk için halfada iki saatlik anadil eğitimi hakkı tanıdı.

Ama pratikte sizin önerinize yakın bir uygulama var. Yuvalarda ve temel okula anadil grupları oluşturuluyor.

Evet, buna pratik bir çözüm bulundu. Örneğin, halfada iki saat anadil eğitimi hakkı olan yirmi çocuk bir araya gelince bir öğretmen bir halfalık çalışma saati karşılıyor. Böylece öğretmen tek tek çocuklara bir hafta boyunca çalışmaya yapacağına tüm sınıfa çalışıyor. Anadil grupları böyle oluşturuldu.

Miçze anadil grupları ideal model mi?

Amacımız çocukların 10-15 yaş arasında iki dile de egemen olabilmeleri. Çocukların dili nasıl

öğrendiklerini ve geliştirdiklerini düşünün. Çocuklar evde anne ve babadan anadilini duyacak, bu yuvada da devam edecek. Ancak yuva anadilinde göçmen yavaş eğitimcileri yanısıra İsveçli eğitimciler de bulunacak, onlar da gerektiği zaman çocuklara İsveççe konuşacak. Burada dikkat edilmesi gereken nokta çocuğu anadilini daha fazla duyurmak. İsveççe ikinci planla kalmalı yoksa bir de bakarsın çocuk altı yaşına gelince anadil öğrenemeye başlıyor. Üstelik İsveççesi anadiline göre ilerler, ama İsveçli çocuklara göre geriler.

Bu ne kadar denetlenebilir... Çocuk TV seyrediyor, mahallede İsveçli arkadaşları oluyor, arkadaşlarıyla çevresinde oynamaya başlıyor, bu nedenle İsveççe eğitimi ağır basabiliyor.

Elbette bunun söz konusu. Ama babaya çok göre düşüyor. Bu konuda şu sınırlı bir deney yaptık. Bir bölgede Finlandiyalı çocuklar uzun süre, yuvadan itibaren izledik. Ama babaları evde çocuklarının anadillerinin gelişmesini yardımcı olmaları için uyardık.

Bu gruptaki çocukların anadilleri, derilerine göre çok ileri düzeyde gelişt. Bu çocuklar temel okulum üçüncü sınıfına da İsveçli çocuklara beraber ders görmeye başladılar. Hiç bir sorun olmadı. Yani bir çocuğun andil ne kadar iyi ise İsveççesi de o ölçüde iyi gelişiyor.

Yuvalarda anadil gruplarını savunuyorsunuz, peki temel okula eğitim için düşünceleriniz nasıl?

Bir tek model örnek zor. Çocukların anadillerindeki ve İsveç'teki düzeylerini göz önüne almak gerekiyor. Bir Göteborg'da Süryanilerle şöyle yapıyoruz: Bir sınıfın yanısıra İsveçli yanısıra Süryan çocuklarını oluşturuyoruz. Eğitim İsveççe yapıyor. 25 çocuk için iki İsveçli öğretmen bir de süryan dili yardımcısı oluyor.

Yeni bir dil öğrenmede psikolojik faktörlerin etkisi büyük mü?

Hem de nasıl. Hemen bir deney katarım. Bazı konuşulan edilebilir için uzun süreli deneyler yapıyoruz. Güne Finlandiyalı çocukların söz edeceğim bu kez bir başka bölgede yaptığımız bir deney bu. Tek dilli Finlandiyalı bir sınıfla bir İsveçli sınıfı ele aldık. Finlandiyalı sınıfın öğretmen çocuklara İsveç ve İsveççeli hakkında ilgi ve sempati uyandıracak konuşmalarla arkadaşlıklar verdi. Aynı şekilde İsveçli öğretmen de İsveçli çocuklara Finlandiya ve Finlandiyalıların hakkında olumlu şeyler anlattı. Zamanla bu iki sınıfın çocukları arasında arkadaşlık, yakınlık doğdu. Daha sonraki yıllarda bu Finlandiyalı çocukların derisi yaşlarından daha iyi İsveççe öğrendiklerini saptadık.

Kurslarda yabancı öğretmenlere ne gibi önerilerde bulunuyorsunuz?

Kültürler arası köprü olmaları, ana babaları onların duyulanı anlayarak yaklaşmaları. Onlara, çocuklarının bir gün İsveç'te yaşamaya seçebileceklerini uygun bir dille anlatmaları başka kültürlü çocuklara her gösterimlerini için yardımlarını tavsiye ediyor.

Askerlik yasa tasarısı TBMM gündemine gelirken bedelin indirilmesi için konsolosluklar önünde bedel nöbetleri düzenlendi

Gençleri herkes destekliyor

Bilindiği gibi Milli Savunma Bakanı Zeki Yavuztürk "Bedel inmeyecek" diye açıklamada bulunmasının ardından şubat başlarında "İhtiyaç fazlası (?) gençlerin 3 milyon lira ödeyerek 3 ay askerlik yapabilecekleri"nden bahsetti. Yine şubat ayı içinde Federal Almanya'ya gelen ANAP Genel Başkan Yardımcısı Bülent Arkalı "Bedelin 2,5 milyon Türk Lirası karşılığına inecğini" açıkladı.

Hazırlanmış bir yasa tasarısı varken bu gelişimi açıklamalar, hükümetin bu konudaki kararsızlığını ve SHP ve DYP çevrelerinden de destek bulan gençlerin bedeli mücadelesine kulaklarını tıkayamadıkları gösteriyor. Gençler bu durum karşısında bugüne kadar TBMM'nde ele alınacak olan yasa tasarısı üzerinde etkili bulunabilmek üzere "Bedel 5 bin olmalı" istemlerini bir kez daha yükselttiler.

Federal Almanya Bedelli Askerlik Girişimi FEBAG "Askerlik kanununda değişiklik öngören tasarının Bakanlar Kurulu'nda görüşülerek TBMM Savunma Komisyonu'nda ele alınması ve yasanan içeriği konusunda hükümetin çelişkili açıklamalar yapması üzerine 7 Martta Düsseldorf ve Münster'de basın toplantısı, 6 ve 7 Mart günleri Düsseldorf, Hamburg, Frankfurt'a iki, Münster'de bir gün konsolosluklar önünde yavaş nöbetleri düzenledi. Göçmen, DİBAF, HDf, FİDEF, AMGT eylemi destekleyen örgütler.

Gençler bedel düşene kadar da bu çalışmalarını sürdüreceklerini açıkladılar. Aşağıda gömüllü muhabirlerimizin bu konuda gönderdikleri haberleri yayınıyoruz.

Devletin eti budur!

6 ve 7 Mart tarihlerinde Hamburg Başkonsolosluğu önünde toplanan 100'ün üzerindeki Bedelli gençler eylemi IGM, Yeşiller, DKP ve SDAJ tarafından da bizzat yetkililerin katılımıyla desteklendi. Yeşillerden Einsbütel bölgesinden bir milletvekili Bedellilerin sabaha kadar açık olan cadılarını ziyaret etti.

7 Mart günü Konsolos Muavini ile bir genç arasında geçen konuşma muhabirimiz tarafından gizlice teybe alındı. Aynen yayınıyoruz:

Genç: ... Yani şimdi adam 2,5-3 milyonu verecek 3 ay bedelli askerlik yapacak.

Muavin: Tabii ki Türkiye'de oturamıyorsa...

Genç: Tabii Türkiye'de oturamıyorsa...

masi mümkün mü, değil mi?

Muavin: Sen gene Türkiye için konuşuyorsun.

Genç: Evet.

Muavin: İsteyen yapar zaten onu.

Genç: Tabii isteyen. Ama isteyen deken mecburi oluyor. Şimdi biz

Genç: Ama burada İspanyollar,

Yunanlılar, Portekizliler var...

Muavin: Evet, Ortak Pazar'ı yesi

onların hepsi. Ortak Pazar'ın ne olduğunu biliyorsunuz değil mi?

Genç: Yunanlılar 30 mark ödu-

yorlar. Gidip oraları konsoloslukları-

Nöbet ilgi gördü

Frankfurt'ta bedel nöbetini Hessen Bedelli Askerlik Girişimi ve DGB Gençliği ortaklaşa düzenledi. SPD, DKP, SDAJ, Frankfurt Halkevi, Offenbach'tan papaz Beimet, Wiesbaden Halkevi, Offenbach Gençler Dostluk Derneği, Frankfurt Gençler Birliği eylemi destekleyen örgütler.

Nöbet tutan gençlerin üzerlerinde bedel nöbeti önlükleri vardı. 33 saat süren nöbet 6 Mart cuma sabahı 19 gençle başladı. Bu sayı akşam 120'ye, cumartesi günü ise 150'ye bulmuştu.

Gençler konsolosun gelecek kendilerine bedel konusunda açıklamalarda bulunmasını istedikler. Ancak konsolos hiçbir ilgi ve açıklamada bulunmadı. Konsolosluk polislerinden biri "Sizi Türkiye'de elimize geçireydim bildiririm nereye götüreceğimi, süredin ki buradasınız, sokakta böyle bir nöbet tertip edebiliyorsunuz" dedi tehditvari. Bir genç sorunların polisiyle, işçisiyle, gençlerle ortak olduğunu anlattı. Çeşitli açıklamalarda bulundu. Belli konularda anlaşılabilir. Ama bedel konusunda polislerin söyledikleri "Zaten devlet bedeli düşürecek, siz böyle nöbetlerle bedeli düşürceğinizi zannetmeyin, siz devletten büyük değilsiniz" oldu.

Konsolosluğa gelenlere bildiri dağıtıldı. Gelenler arasında çevrelerine komşularına, iş arkadaşlarına dağıtmak için bol miktarda bildiri alan oldu. Birçoğu gençlerin istemlerini desteklediklerini, eylemin doğru ve zamanında yapıldığını söylediler. Gençler askerlik anılarını anlatanlardan, bedel miktarından yakınlanlara, başka sorunlarından bahsedene kadar birçok insanla sohbet ettiler. İki gün içinde nöbette bulunanlara çay kahve için toplam 360 mark bağışa sunuldu. Anne babalardan, çeşitli demokratik kuruluşlardan tencereler içinde çorba, börek, tatlı getirilen oldu.

Newroz gecesine saldırı

7 Mart 1987 günü Münih'te Federal Almanya Kürdistan İşçi Dernekleri Federasyonu KOMKAR tarafından düzenlenen Newroz gecesine 20-25 kişilik bir grup saldırdı. Henüz salonun ön hazırlıklarını yaptığı bir sırada bıçak, sopa, demir ve zincirlerle saldıran grup kapıları kırarak içine göz yasırtıcı bomba attılar. Bir kişi ağır, birkaç kişi hafif yaralandı, saldırıan grupların bir kişi öldü.

Olayın ardından KOMKAR'ın yaptığı açıklamada kısaca "Kürt halkına karşı topyekûn bir yoketme savaşının sürdürüldüğü bir dönemde bu saldırının yurtsever güçler arasında düşmanlık yaratmak, kan aktırmak, kardeş kavgasını körüklemek isteyen düşmanın işine yaradığını, kendilerinin soğukkanlılıklarını koruduklarını ve bir kör düşüşüne girmediklerini, bundan sonra da bu tavrı sürdüreceklerini, yurtsever güçlerin düşmana karşı birlik içinde mücadele etmeleri gerektiği" belirtilti.

Bedel mutlaka düşecek

Düsseldorf'ta iki günlük bedel nöbeti 6 Mart cuma günü 10'u kız

Münih Türkiye'li Gençler Birliği'nin düzenlediği Barış Turnuvası sonuçlandı

Futbol heyecanı, arkadaşlık, samimiyet, dayanışma...

Güven PAMİR

Şubatın son günü, yani barışa resmen başlamaya bir gün kalmış, bir kapalı spor salonu, içinde civil gençlik, baharı getirmişler.

Gençler, kapalı salon futbol turnuvası için birleşmişler. Kız erkek kanışık, Salonda bir hareket, bir heyecan, bir coşku.

Turnuvanın önemi adından da kaynaklanıyor. **Barış Turnuvası.** Çağımızın en önemli ortak mücadele sorunu, artık her şeye damgasını vuruyor.

Gençler, flama açmılar: "Silah, roket, Yıldızlar Savaşı istiyoruz, spor salonu istiyoruz!" Üzerinde barış simgesi kupalar masanın üzerinde büyük bir gururla sahipleniliyor.

Herşeyi gençler kendileri örgütüyorlar. İçlerinde, başlarında öyle "büyük" yok. Kendileri konuşuyorlar, kendileri karar veriyorlar, kendileri düzenliyorlar.

14 yaşında turnuvaya katılan bir genç, yazıyor okuyor, gözlerinde kıvılcım, arkadaşına, "Bak, gerçekten spor sahasına ihtiyacımız var, değil mi?" diyor.

Münih'in tek Türkiye'li gençlik örgütü MTGB'nin düzenlediği futbol turnuvası, hakemin düdüğü ile başlıyor. Biz elimizde kamera, gözümüz heyecanlı maçlarda, "Gollü, yuh, yappa be, ulan çık dışarı böyle mi vurulur, gi de öğren, arkadaşlar sakın olalım, en büyük MTGB" gibi gençlerin kendilerini özgü heyecanları içinde maçları izlemeye koyulduk...

Yapılan aralarda, gençlerin düşüncelerini almak istiyoruz. Turnuvaya, Milli Görüş Teşkilatı adına "Hilal Spor" da katılıyor.

Türkiye Postası: Turnuvaya, Milli Görüş "Hilal Spor" takımı olarak katılıyorsunuz. Bu spor, futbol çalışmaları nasıl başladı?

Hilal Spor: Başta! amacımız genç arkadaşları spora çekmek.

Sampiyon Initiative Gruppe'nin takım kaptanı Cüneyt turnuvanın da gol kralı oldu. Ancak bir maçta sakatlanarak elini incitti (yanda). Milli Görüş Teşkilatı adına turnuvaya katılan Hilal Spor turnuvanın başarılı takımlarından biri oldu ve ikincilik kupasını aldı.

hem vücut olarak hem de ruhan sağlam olması için, sporun büyük yararı oluyor.

Ayrıca biz tarih olarak da spora önem vermiş ve önde götürmüşüz.

Bir gencin, sportif faaliyete bulunmasını bir şart olarak görüyoruz.

Türkiye Postası: Bugün burada değişik gençlik grupları turnuvada bir araya geliyorlar. Gençliğin ya-

tırıcı adınımlar oluyor.

Ayrıca, burada yaşamak gençliğin kendi ülkesinin değerlerini umutluluğuna da getiriyor. Örneğin, müsümünlik, Türkçülük gibi, Dâher kötü alışkanlıklara da sahip oluyorlar. Yani, spor aracılığı ile zamanlarını daha iyi değerlendirmek de böylece mümkün oluyor.

İnsanlar camide nasıl bir araya geliyorlarsa, gençliğin de sorunları için bir araya gelmeleri mecburiyet

tek takım veya sadece biz başaramayız.

Hilal Spor'la bu röportajı yapmıştık, turnuva sürüyordu. Hilal Spor, 8 takım arasında en başarılı takımlardan biri olarak, finale yükseldi. İkincilik kupasını aldı. Kendilerini gerek her türlü çalışmada, turnuvada gösterdikleri bağanda, ikincilik kupasında kutlarken, gözlerinde sorunlar için bir likte çalışmaların isteği, ateşi vardı.

Initiative Gruppe (IG) şampiyon takım. Takımın kaptanı Cüneyt'e yaklaşıyoruz.

Türkiye Postası: Cüneyt, takımın şampiyon oldu, sen gol kralı ama bu arada da elin alıcık oldu. Ne dersin?

Cüneyt: Sevinçliyim, şampiyon olduk. Üzüntülüym, son maçta oynayamadım, elim böyle oldu.

Türkiye Postası: Gol kralı olmak nasıl bir duygu?

Cüneyt: Çok iyi bir duygu.

(Cüneyt, duygularını anlatıyor. Kelimeler yetmiyor olsa gerek. Arkadan, bir sıra arkadaş takılıyor: Giriş, gelişme, sonuç biçiminde anlat, diye. Ama manyorum ki, Cüneyt sınıfta olsa, bu konuda güzel bir kompozisyon yazar.)

Sonra devam ediyor.

Bunu herkes yapamaz, bu da bize tesadüf etti.

Türkiye Postası: Peki, düdüğün ne demek ettiğini inceliyorsun. Nasıl oldu anlaşılan?

Cüneyt: Top köşede idi, koştum, top dışarı çıkmadan diye, içen vuruyordum dedim, derneği sağladım, hem topa vurdum, hem yere yuvarladım, elimin üzerine düştüm, kaydım, top da dışarı gitti.

Turnuvanın şampiyonu Initiative Gruppe şampiyonluk kupası ve taraftarları ile.

topu kurtarmadım, ama işte olan oldu, bizim elimiz gitti.

Cüneyt'le konuşurken, arkadaşları etrafımızı çevrelemişlerdi. Hepsi büyük bir ilgiyle konuşmamızı dinlerken, bir seyirci olarak tek tek hepsinden, bu şampiyonlukta payları vardı.

Gözlen pırl pırl, başının elde edilmesinde haklı bir payın verdiği gururla gülen bir genç kıza, bir

seyirci olarak, ne düşünüyorsunuz, diye sordüğümüzda, şunları diyor:

- Takımımız kazandı, çok sevinçliyiz. Cüneyt'in kolu incindi, üzüntülüym.

Türkiye Postası: Arkadaşlarınızı seyrederken, yerinizde duramıyorsunuz. Bağırıyorlar, heyecan, alkış, bravo, yuh seslen birbirine kanşıyor.

- Evet, başta spor, futbol heyecanı.

canı. Sonra arkadaşlık duygusu. Samimiyet, dayanışma, tutma. Onların yanında olma. Onları yalnız bırakmama. Beraber heyecanlanma, destek. Çok güzel bir duygu.

Turnuvanın sonunda, kupalar sürebini bulduktan sonra, turnuvanın evsahipliğini yapan MTGB'den bir sorumlu gencin düşüncelerini almak istiyoruz.

Bir bölüm MTGB'li genç, salının "işini bitirmeyi" uğraşırken, özenle hazır etiketleri flamlan, özenle düzenliyorlar, bir başka eylemde daha yükseklere asmak için.

Türkiye Postası: Turnuvaya kaç takım katıldı? Turnuvanın amacı ne?

MTGB: Turnuvaya 8 takım katıldı. Turnuvanın adından anlaşılacağı gibi, amacı, gençlerin spor yapmalarıyla birlikte, günümüzün en önemli sorunu olan barış konusunda, gençlerin belli oranda belli sahibi olmalarını elimizden geldiğince sağlamaya çalışmak...

Türkiye Postası: Bu, MTGB'nin geleneksel bir turnuvası mı?

MTGB: MTGB, 7 yıldan bu yana geleneksel olarak 19 Mayıs ile bağlantılı olarak turnuvalar düzenliyor. Bu turnuva ise, kapalı salon turnuvası olarak ve Barış Turnuvası adı altında, ilk turnuva oluyor.

Böylece, bu ilk adımla, her yıl bu biçimde kapalı salon turnuvası da düzenlenmeye düşünüyor.

Türkiye Postası: Turnuva bitti,

Sampiyon IG ve ikinci Hilal Spor takımlarının kaptanları turnuva sonucu el sıkışarak birbirlerini kutuyorlar (yanda). IG taraftarları ile birlikte şampiyonluk sevincini yaşıyor (altta).

Türkiye Postası: Turnuva, Milli Göçmen "Hilal Spor" takımı olarak katılıyorsunuz. Bu spor, futbol çalışmalarını nasıl başladı?

Hilal Spor: Başta! amacımız genç arkadaşları spora çekmek. Gençler, enerji oldukları için, memnuniyetle spora yapacaklardı. Futbola birlikte gençleri özendirirdik işi, futbolun yanında başka spor dalları ile ilgileniyoruz. Örneğin, güreş, Tek Van-Do gibi...

Hatta bir spor çalışmamızı sadece müslüman kardeşlerimizle değil, diğer müslüman ülkelerin gençleriyle de sürdürmekteyiz.

Türkiye Postası: Yaptığınız gençlik çalışmalarında, sporun nasıl bir yararı, rolü oluyor?

Hilal Spor: Sporun başta bedene ve ruha faydası vardır. Atanımızın değişigibi "sağlam kafa sağlam vücutta bulunur". İnsanlar

bir gençlik sporu taslağı bulmasını bir şart olarak görüyoruz.

Türkiye Postası: Bugün burada değişik gençlik grupları turnuvada bir araya geliyorlar. Gençliğin yakınlamasında, birleşmesinde sporun, futbolun ne gibi bir yararı olur, sizlere?

Hilal Spor: Bir kere yurd içindeyiz. Ortağ sorunlarımız, ortak çıkarlarımız var. Alman devletinden almak zorunda olduğumuz ortak haklarımız var.

Bu sorunlarımızı çözebilme için, bir araya gelmemiz şart. Bu turnuvada sorunları çözebiliriz, bir araya gelebiliriz için, bir ön adım, karşılıklı tanıma oluyor. Bugün bu sorun için bir araya geliniz, yann başka sorunlar için.

Örneğin, Münih'te "Alle Birliğı" ile ilgili sorunlar ve ortak çalışmalar var. Bunun yanında "Bedelli askerlik", "Verel seçimlerde seçme hakkı", "Verel seçimlerde seçme hakkı" gibi ortak meselelerimiz var.

Spor, güzel bir yakınlaşma aracı oluyor, diğer tarafları da diğer önemli sorunlarımız için de yaklaşıp

tanı, spor aracılığı ile zamanlarını daha iyi değerlendirmek de böylece mümkün oluyor.

İnsanlar camide nasıl bir araya geliyorlarsa, gençliğin de sorunları için bir araya gelmeleri mecburiyet oluyor. Zaten birliğı İslam da böyle emrediyor.

Türkiye Postası: Demek ki gençlerin değişik görüşler taşımasına karşın, sorunları ortak ve birleşmiş spor da ortak sorunlarından biri oluyor.

Hilal Spor: Tabii. Daha fazla bir araya gelirsek, meseleleri daha iyi çözebileceğimize inanıyoruz. Örneğin, Münih'te kendi aramızda neden bir lig kurmayalım? 15'e yakın Türk takımı var. Alman makamlarından yardım görsen, saha verilsen, neden bu ligi oluşturmayalım?

Ayrıca, gençler hafta sonlarını birlikte geçirirler. Her türlü meselemizi, ortak menfaatlerimizi karşılıklı konuşabiliriz.

Hatta Münih'te bir lig kurmak işi, diğer gençler de görüşlerini belirtirlerdirler. Çünkü, bunu bir

Bergneustadt'ta IG Metall Yabancılar Kurulu Konferansı yapıldı

35 saate evet

konuşmasında özet olarak; bölgede işverenlerin işçileri kısa süreli iş sözleşmelerini artırdıklarını ve bunun da yabancı işçilere oturma hakkının alınması, ailelerin birleştirilmesi, emeklilik prim ödentileri ve Alman vatandaşlığının kabul edilmele gibi konularda zorluk çıkarıldığını belirttikten sonra, yabancıların aleyhine çıkarılan yeni vergi kanununu eleştirildi. Ülke içinde yaşayan çocukların artık buradaki vergi kamelerine geçmediğini ve bu nedenle de 150.000' aşkın yabancı işçinin fazla vergi ödemek zorunda kaldıklarını belirtti.

Konuşmasında Alman emekçiler federasyonu başkan Luigi Aprile, Federal Almanya'daki ekonomik ve politik bozuluklarda yabancı emekçilerin şamar oğları

IG Metall

21 Şubat günü 40'a yakın delegenin katıldığı ve çok sayıda izleyicinin bir araya geldiği Bergneustadt'ta düzenlenen IG-Metall Yabancılar Kurulu Konferansı'nda delegeler, çalışma süresinin haftada 35 saate indirilmesini öybirliğıyle kabul ederek karar aldılar.

Başkanlığını İtalyan Luigi Aprile'nin yaptığı ve çok sayıda Türk delegenin de katıldığı Bergneustadt konferansında IG-Metall Gummertsbach Başkanı Norbert Wöbel bir konuşma yaparak, Alman ve yabancı emekçilerin eylem birliğı içerisinde, çalışma süresinin 35 saate indirilmesi savagında, buna karşı çıkan fverer çevrelerini asılsız gerekçelerle inanamayan gerektiğini vurguladı. Bölgede daha şimdiden işçilere fazla mesai yaptırılarak depoların malla doldurulduğuna ve bu yolla toplam sözleşme pazarlıklarında kendilerini uyuym zemin hazırladıklarına dikkati çekti. Konferansa gelen yabancı emekçiler fazla mesai yapmamanın işi yarıdır.

Daha sonra söz alan SPD'nin Belediye Başkan Yardımcısı Drüseler hafatlık çalışmaya 35 saate indirmenin yanısıra, yabancıların yerleşim hakkının verilmesine de taraf olduğunu belirttikten, bölgede yaşayan tüm yabancıların ve ailelerinin kendilerine bu konuda destek olmaları çağrısında bulundu.

Yabancılar Danışma Kurulu Başkanı İtalyan Luigi Aprile de

olarak kullanılmalarını karşı çıkamaları ve arkadaşlarını bu konuda aydınlatmalarını diledi.

Wipperfeld'ten gelen işçi temsilcisi delegeler Mirza Atug, F. Alimyan da birinci nesil yardımcı işçi niteliğinde kaldığını, teknolojik ilerlemeye ayak uyduramayan ikinci neslin de yardımcı işçilerin kurulumadığını, bu çok önemli sorunları kendileri tarafından kurulmasını önem verdik. İkinci olarak saha sorununu çözmek için önceden girişimde bulunmak gerekiyordu. Üçüncü olarak hemen talimlara davetiyi çıkardık. Buna ocakları başında başladık. Turnuvadan birkaç hafta önce de bütün takımları bir araya getirdik. Yemelik bir toplantı yapıldı. Hatta, bu toplantıda barış konusunda da küçük bir bilgilendirme yapıldı. Sonra, turnuvanın teknik yönleri görüşüldü.

Sonuçta, turnuva ile ilgili olarak çok önceden ve çok yonlu hazırlık yapmak gerekiyordu.

Türkiye Postası: Şimdi önünüzde ne gibi çalışmalar var?

MTGB: Başarıyla biten bu kapalı salon turnuvasından sonra, 27 Martta "Yabancı düşmanlığına karşı" bir eylemimiz var. Alman genç arkadaşlarımızla birlikte yapacağız.

Bedelli askerli çalışmalarını daha da aktifleştirerek sürdüreceğiz.

Geleneksel 19 Mayıs çalışmalarını yaklaşıyoruz. 16 Mayıs büyük bir salonda eylemimiz olacak.

Türkiye Postası: Münih gençliğine bir mesajınız var mı?

MTGB: Turnuvaya katılan bütün takımlara teşekkür ediyoruz. Birlikte çalışmaya, mücadeleye yönünde çabalarımızı artırmalıyız.

Namık Sevik anısına turnuva düzenlendi

Federal Almanya Türk Futbol Federasyonu ATFF Milliyet gazetesi spor müdürü olan Namık Sevik anısına kapalı salon futbol turnuvası düzenlendi. Stuttgart-Bernhausen'de yapılan iki gün süren turnuva Türk, Alman ve Yugoslav 30 takım katıldı. Turnuvanın final maçı Burladingen Türkspor ve Bernhausen Türkçüğü arasında oynandı. Oldukça hızlı geçen ve uzatmalarla rağmen beraberliğı bozulmadığı maçın sonucunu penaltı atışları tayin etti. Ve sonuatta Burladingen Türkspor ATFF ve Milliyet kupalarını sahibi oldu. Almanın diğer dereceleri ise şöyle: İkinci Bernhausen Türkçüğü, üçüncü Winterlingen Türkspor, dördüncü Mühlacker Türkspor, beşinci Stuttgart Gençler Birliğı ve altıncı Marbach Anadolu. Hall-schlag Anadolu ise turnuvanın centilmenlik kupasını aldı.

ATFF ilerideki senelerdeki turnuvasını geleneksel hale getirmesini ve daha geniş katılım sağlanmasını kararlaştırdı.

MTGB genç takımı Perlach centilmenlik kupasını aldı.

DUYURU

FİDEF'e bağlı Recklinghausen Türk İşçileri Derneği'nin 10. Genel Kurulu 21.3.1987 günü saat 16.00'da Fritz-Husemann-Haus Hochlarmer adresinde yapılacaktır. Genel Kurulu FİDEF Başkanı Hasan Özcan da katılacaktır.

Genel Kurul'dan sonra yapılacak kültür programında ise FİDEF Kültür Sekreterliği Folklor Ekibi, Köln Barış Korosu, Türkçü Hamdi Tanses, udi Necati Çalkışan ve değişik sürprizler yer alıyord.

8 Mart'a merhaba

Yeryüzü nüfusunun yarısını oluşturan, doğuran, üreten, büyüten, acı çeken kadına merhaba...

Kara toprakla boğuşa boğuşa ömür tüketen, adını bile yazamayan, hiç bir hakkı tanınmayan, vatandaşın sayılmayan, yüzyıllardır köhnemiş değer yargıları altında kalan olduğu için horlanan, ezilen, henüz bir insan olduğunun bile bilincine varamamış kadına merhaba...

Elinde kooklamaya kıyamadan büyüdüğü, şimdi kim bilir hangi kimsesiz mezarda çoktan toprak olmuş fotoğrafıyla evladını arayan, gözyaşı dökene anaya, henüz bebeğiyle oynayacak yaşta silaha sarılmak zorunda kalan genç kıza, hakları için, bağımsızlık, gelişme, eşit haklar için mücadele edenine, demokrasiye gönül verene, adaleti, sömürsüz bir dünya için zindanda çürüyenine, işkencede can verene merhaba...

Evladını işkenceden, zorbalardan elinden kurtarmak için kavgaya veren anaya, yurdundan, köyünden sürülenmek için, yitirip kaybetmek için direnene merhaba...

Grev ölüğünü sanki bir gelinlikmiş gibi özenle sırtında taşıyan, kocasına, oğluna, kızına, işi sınıfına, emekçilere güç veren, yürekler dolusu sevgi ve güven taşıyan kadına merhaba...

Bizi sarıp sarmalayan, toprağın altını, üstünü, ağaçları, kuşları, denizleri, erişilmez dorukları, ballı meyvaları bağrındaki tüm nimetleri cömertçe veren dünyamızın nükleer silahlarla yok olmaması için inatla mücadele eden, tankların önüne yatıp, ölüm üslerinin etrafında gece gündüz sabırla nöbet tutan, iş için, ekmek için, silahsızlanma için alanları dolduran kadınlara merhaba...

7 iklim dört bucağı, hangi dinden, ırktan olursak olalım, hangi dili konuşursak konuşalım, gençliğe yaşlıyla, kadınlara erkeklerle, nükleer silahlardan arındırılmış, adaletli, savaşın yerine barışın, siddetin yerine sevginin hüküm sürdüğü bir dünyada 8 Mart'ın da bir bayramı gibi kutlanacağı günlere merhaba...

Bir işyeri temsilcisi Gülcan Eroğlu-Özçoban'la sohbet

“İşyerinde sakın olmak zorundaydım. Eve gelince öfkemi eşimden alıyordum”

Gülcan resim geçveleleri üreten Randolf firmasında işyeri temsilcisi. Kendisiyle karşılaştığımızda doğrusu ya çok şaşırımdı. Hem çok gençti, hem de kadındı. Fabrikalar işi kadınlarımızla dolu olduğu halde bırakın temsilci olmayı sendikaya üye olmayı bile düşünün o kadar az ki...

Çalışmaya 17 yaşında çocuk bakıcısı olarak başlamış. Çocuk ana okuluna gidince de çocuğun babası Gülcan'ı yeti olarak çalıştı fabrikaya, gelen malların sayımını yapıldığı işe almış. Kısa süre sonra Gülcan'ın yaptığı iş bilgisayarlar tarafından yapılmaya başlandığından, o da geçvele montajlarının yapıldığı bölümde işçi olmuş. Gülcan'ın annesinin de işçi olduğu fabrikada çalışanların yarısı Türkmiş. Gülcan işçi olarak çalışmaya başladıktan bir süre sonra çalışma koşullarından etkilenmeye ve sendika konusunda düşünmeye başlamış.

— Sendika nedir biliyor muydun ki, düşünmeye başladın?

— O zaman 18 yaşımı bitirmeme az kalmıştı. Sadece sendikamın adını biliyordum. Ama koşullar o kadar kötüydü ki, düşünmekle kalmayıp sendikacı çalışmalara başladım. Ama çok zorlukla karşılaştım.

— Yalnız mu yürüttün bu çalışmaları?

— Hayır. Bir Alman, bir İtalyan ve ben. İş arkadaşlık. Kadın olarak tek ben vardım. Üstelik yaşam da kötüydü. Çalıştığım bölümde 50-60 yaşında insanlar vardı. Beni dinlemek istemiyorlardı, çocuk olarak görüyorlardı. Kendilerini aklı verdiklerini düşünüyordular. Aslında başlangıçta bizim hatalarımız vardı. İtalyan arkadaş çok heyecanlıydı. İlk çıkış alanıydı. Sonra Alman arkadaşın işten atıldı. Ben biraz geride kaldığımdan atılmadım.

Foto: Türkiye Postası

dım. Hemen gidip sendikaya üye oldum. Kendi güvencemi sağlama gerekiyordu önce. Bunun yararı da gördüm. Bana bilgi veriler. Bir firmaya sendika nasıl getirilir? Ne gibi çalışmaları yapılabilir? İşyeri toplantıları nasıl düzenlenir? Bunları sendika öğretti bana.

— İşverenin sendikaya karşı tavrı sertti anlatılsın.

— Hem de nasıl. Bu firma 100 senelik bir işyeri. Daha kapısından sendikakı örgütlenme adım bile atamam. Böyle faaliyet gösterenler hemen işten atılmış. Ama koşullar o kadar kötü ki, ben bizim bölümde sendika konusunu açtığımda işçiler arasında hiç ummadığım bir olumlu tavırla karşılaştım. Her şey gizli yapıpaktı zorundaydık. Buna rağmen kısa sürede bölümde 1 kişi hariç tüm işçiler sendikaya üye oluverdiler. Yaşlılar çoktu aramızda, ama hiçbir baskıya boyun eğecek cinsten değildi.

Bizim için durum çok ağırdı. Psikolojik olarak bayağı yıkılıyorduk. Biz de her şeyi birden değiştireceğimize inanmıştık. Tecrübesizlik tabii. Bazen karamsarlığa bile kapıldık. Ama kararlı, tutarlı arkadaşların destekleriyle aşık bu günleri. Özellikle IG Metall'den Ümit abinin desteklerini hiç unutamam.

— Peki ama isteklerimizi nasıl kabul ettirdiniz işverene?

— Bir gün konuşurken bir grev sözü atıldı ortaya. Madem isteklerimiz kabul edilmiyor. Biz de grev yaparız dedik. Sendikaya haber verdik. Kabul etti. Her şey çok süratle gelişti. İnanılmaz bir hız. İş-

Ben sizin babanızı dedi. Ama baskanlı olmadı. Grevimiz çok canlı geçti. Fabrikada 150 kişiydik. Ama birbirimizi tanıyıorduk. Oysa grevde kenetlendik adeta. Dostluk, arkadaşlık ilişkileri gelişti. Türkler Almanlar kaynaştı. Sabahları kadar her birliktiydik. Hatta grevde birbirini görmemiş gençler tanıştı. Çoğu evlendiler şimdi. Grev bir ay sürdü. Bu arada çok dayanışma oldu. Telgraflar, paralar, yemekler yağırdı grev yerimize. Sonunda barışıldı. Bugün artık işyerimiz sendikaya tam anlamıyla yerleşti. Haklarımız zaman içinde aldık. Koşullarımız iyileşti. En önemlisi de bir-

zaman vakti olabilir. Ben vaktim yok diyenlere inanmıyorum. Fabrika yaşamı, sendika, bir de FİDEF Çalışma Grubu'nda çalışıyorum ayrıca öğrenimim de var. Evim, ailem...

Beş aylık bir yaşam tüm bunların arasında boş vakit nasıl buluyorsun? Boş vaktin olduğunda ne yapıyorsun? Yani biraz kendini de anlatır mısın?

— Benim için her çalışmanın belli bir önemi var. Ama özel hayatım da önemli. Öyle bir plan yapmaya ki herşey yer olsun diye düşünüyorum. Evliyim. Eşime zaman ayırmalıyım. Evde üç tane kelim var. Onları çok seviyorum. Müziğe hayranım. Dans etmek, insanlarla arasında olmak bana büyük bir zevk veriyor. Güzemeyi seviyorum. Ama yalnızca aile gezmelelerinden ya da derneklerdeki eğlencelerden söz etmiyorum. Yalnızca bu çevre bana yetmiyor. Onların da dışında benim özel yaşamım. İnsan her aynı çevrede olmaktan sıkılabilir. Gencim ben. Dünyaya daha genç bakmak istiyorum. Üstelik kendimden, özel yaşamımdan memnun oluyorum işi daha bir dert eyle sarılıyorum. Daha iyi düşünmeliyim.

Bunlara neyi kastediyorsun? Örnekle verabilir misin?

— Mesela sık sık Rock müzik konserlerine gidiyorum. Caz, klasik müzik dinliyorum. Tiyatroyu, sinemayı özellikle dans etmeyi seviyorum. Genç olduğum için herhalde, şırıltılı müzikten, bol ışık, gençlerin topluca bulundukları yerlerden hoşlanıyorum. Çok arkadaşım var. Türk ve Alman onlara da zaman ayırıyorum.

— Oldukça az rastlanır renkli bir yaşamın var olduğunu kadınlara. Peki çevren nasıl karşılıyor seni?

— Ben 7 yıldır Almanya'dayım. Türkiye'deki alışkanlıklarımı burada kaybetmedim. Burada Türkler toplu halde yaşayor ve dışarı açılmaktan adeta korkuyorlar. Bu nedenle olsa gerek bir, adet, gele-

Köln'de grevci işçilerle gönüllü bir dayanışma

"Grev çadırının önünde işçilere yemek yapabilmeyi isterdim"

● Uzun bir süredir Köln'de Türkiye'deki grevçilerle dayanışma yapmak amacıyla gönüllü olarak yemek yapan, dernek üyelerinin Cemile Yenge'siyle Köln temsilciliğimizin yaptığı röportajı yayınlıyoruz.

Cemile Yenge bu gönüllü çalışmaya nasıl başladığını şöyle anlatıyor:

— Bir gün dernekte toplantı olacaktı, gençler için köfte yapmıştım. Çok sevindim. Toplantıda Netaşlı işçilerin greviden bahsedildi. Kendi aramızda başıç topladık, ben de verdim ama içimden daha fazla başıç yapmak geliyordu, düşündüm masraflarını kendim karşılamak üzere dernekte yemek yapış geliri Netaşlı işçilere göndermeyi düşünmü. Arkadaşlarımız da sevinçlendiler. Bugüne kadar başıçlarla birlikte derneğimizden 3000 marka yakın para yardım yapabildik.

— Peki senin Netaşlı işçilerinden tanıdığın ya da Netaş işyerini önceden hiç görmüşüydün varmı?

— Öğlüm, bence işçi deyince herşey orada biter, ben geçen yaz gitmiştim. Bir erkek kardeşim var, bizim evimizde kira vermeden kaldığı halde aç. Onu görüp konuştumda içim gitti. Ya bir de kira verse ne olur? Aslında kardeşim babayığı, taşı sıkıca suyunu çıkar. Yeni evli, anlattı: Hep borçla ayın sonunu getirebiliyormuş. Benzi geçmiş, sapsan olmuş. Kansımin bazı isteklerini karşılayamadı mı yakılıyor çocuk. Ben onun için Türkiye'deki işçilerin durumlarını iyi biliyorum. Netaşlıların da diğerlerinin de gelirleri onunkinden fazla değil, onlar da bizim tanımadığımız kardeşlerimiz değil mi? Bazen dernekte yemek yenirken Netaşlı işçilerin çocukları da burada olsa da onlar da yese diye düşünüyorum. Ne kadar isterdim gidip grev çadırının önünde işçilere yemek yapabilmeyi.

— Yenge başka bir işte çalışmıyor musun? Bu kadar saat yemek iştiden yorgun düşmüyor musun?

— Tabii, çalışıyordum ama işe girişince hemen parasız izin aldım. İsim de çok rahatı hiç okuma yazmam yok ama yine de çoğunlukla işyerimde kadın işçilere tercümanlık yapıyordum. Şimdi izinliyim, hem grevci işçileri hem de derneği böylelikle desteklemek istiyorum.

— Hem Netaşlı işçileri hem de derneği nasıl desteklemiş olursun biraz anlatır mısın?

— Şimdiye kadar hiç gömmüydüm insanları derneğimize getirmeye başladık. Hem ucuz yemeklerini yapıyor, tabii ki üyelerimiz de, hem de yeni gelenler derneğimizi, bizleri daha yakından tanımış oluyorlar. Kazancı da Netaşlı Derbyli diğer grevci işçilerimiz gidiyor. Bundan iyisi olabilir mi?

— Cemile Yenge biraz da kendinden bahsedebilir misin?

— İşte, ben burda işçiyim iki çocuğum var, eşim de çalışıyor. Ama öğlüm ah şu koralası okuma yazma bilmemek var ya, okula göndermediler. Burada da uğraştım bir türlü iyice öğrenemedim. Ama biraz cat pat başıkları okuyabiliyorum. Yazmam olsa ben kendim mektup yazmak istiyorum Türkiye Postası'na. Evimizde Türkiye Postası geldiğinde onu okuyamama acısı altından kıvrınıyor. Hani insan birine aşık olur da kıvrınır ya, ben de şu Netaşlılar üzerine yazılanlara o kadar okumak istiyorum ki. Ne yapayım okuyamıyorum ancak birisi bana kursa dinleyebiliyorum.

— Cemile Yenge gazetemiz aracılığıyla Türkiye Postası okurlarına ve Netaşlı işçilere söylemek istediğin birşeyler var mı?

— Ne söyleyeyim, Netaşlılara Derbyliere, tüm grevdekilerden beni bir selam yaz. Sağ olsunlar. Onları oradaki grevi benim burada cesaretimi artırdı, moralimi çok iyileştirdi.

Cemile yenge dernekte dayanışma için yemek pişirirken.

yi yazı yazarak zorundadı. Buna rağmen kısa süreli bildirimde 1 kişi hariç tüm işçiler sendikaya işe oluverdiler. Yaşlılar çıktı aramızda, ama hiçbirini baskıya boyun eğecek cinsten değildi.

— Bu çalışmaları işyerine duyuran olmadı mı?

— Hayır. Sessizce çalışıyorduk. Üstelik bir şansımız da, tüm işçilerin birbirine bağlı olması, yabancısı düşmanlığının olmayışındaydı. Hiç bir güvenliğimiz olmadık halde 40 kişi işe oldu. Derken sendikaya işyerine davet ettik. İşyeri toplantısı yaptık. Şef köpürdü tabii. "Ben buna izin veremem. 100 sendir böyle şeyler yoktu, nereden çıktı sendika?" diye. Sonra işyeri seçimleri yaptık. 11 aday çıktı temsilcilik için. Bu durumda önemli bir başarıydı bizim için. Ama sözleşme imzalamıyca kadar da çekemedikiz kalmadı. En pis işyeri sürüldük, dışlandık. Çok tecrübesizdik. Bir çok hatalar yaptık. Yapıtımız her hata işveren işine yarıyordu tabii ki. Bu dönemde çok yorulduk ve üzüldük. Ama yine de bana yaşamam dedi diyorlar ben işyerini o monoton yaşamı değiştiren, renklendiren, ortamı yumuşatan zülfenari beneci.

Gülcan o günleri anlatırken heyecanlanıyor, yeniden yazıyor sanki. Gerektiken yoğun günler yaşamış. Bir yandan Ağaç İşçileri Sendikası'nı (Gewerkschaft Holz und Kunststoffe) seminerlerine katılmış, bir yandan da sözleşme imzalamadan doğan eylemlerine katılmışken aynı zamanda işçilerin sabırsızlık kalmak zorunda kalmış. 18 yaşında tecrübesiz bir genç kız için tüm bunlar kolay olmasa gerek. O günleri şöyle anlatıyor Gülcan:

— İşyerinde 42,5 saat çalışıyor, 40 saat parası alıyorduk. Seminerlerden sonra bunu 40 saate düşürdük. İşçiler arasında bir sevinç oldu. Ama işveren daha fazla işi vermiyordu. Biz de herkefe hemen olsun istiyorduk. Demokratik yolun deniyorduk ama olmuyordu bir türlü. İşçiler arasında sabırsızlık yarıştı. "Ücretlere ne zaman zam gelecek?", "Yılbasi parası, izin parası ne zaman alacağız?" Türkiye suçlamları daha ağırdı tabii. Kadın ve genç olmak ters etki yapıyordu. "Zaten onu seçtik de ne oldu?", "Bir çocuktan ne beklenibilir zaten", "Bu işi başımsız sen sardın. Çekemedikiz kalmıyor" diye hep söylendiler. Haklıydılar da. İşveren sürekli baskı yapıyor-

verelen son bir kez masaya oturduk. "İsteklerimizi kabul ediyor musunuz?" dedik. Sendikadan temsilciler geldi. Biz aktif olan iki kadın temsilci olarak katıldık. İşveren yalnızca toplu sözleşme üzerinden izin vermedi kabul etti. Diğerlerini bıraktı. Biz de "grev yapıpcağız" dedik. Adam grev sözünü sendikaya bir acıplı oldu. Güldü bir bize. İnnaallah. Alay ede gibi güldü. "Bu firmada hayal bile, benim işçilerimle hemde" dedi. Düşünün 10 senelik bir firma, adam grev sözü bile duymamış, işçilerin kendisine karşı olamayacakları işe güveniyor. Biz öfneşmedik. Bir öfne bile almak gereğini duymadık. Ama biz de çok çabuk davranarak doğrusu.

— İşyerinde 42,5 saat çalışıyor, 40 saat parası alıyorduk. Seminerlerden sonra bunu 40 saate düşürdük. İşçiler arasında bir sevinç oldu. Ama işveren daha fazla işi vermiyordu. Biz de herkefe hemen olsun istiyorduk. Demokratik yolun deniyorduk ama olmuyordu bir türlü. İşçiler arasında sabırsızlık yarıştı. "Ücretlere ne zaman zam gelecek?", "Yılbasi parası, izin parası ne zaman alacağız?" Türkiye suçlamları daha ağırdı tabii. Kadın ve genç olmak ters etki yapıyordu. "Zaten onu seçtik de ne oldu?", "Bir çocuktan ne beklenibilir zaten", "Bu işi başımsız sen sardın. Çekemedikiz kalmıyor" diye hep söylendiler. Haklıydılar da. İşveren sürekli baskı yapıyor-

— İşçiler arasında sabırsızlık yarıştı. "Ücretlere ne zaman zam gelecek?", "Yılbasi parası, izin parası ne zaman alacağız?" Türkiye suçlamları daha ağırdı tabii. Kadın ve genç olmak ters etki yapıyordu. "Zaten onu seçtik de ne oldu?", "Bir çocuktan ne beklenibilir zaten", "Bu işi başımsız sen sardın. Çekemedikiz kalmıyor" diye hep söylendiler. Haklıydılar da. İşveren sürekli baskı yapıyor-

— Grev nasıldı? Grev kırıncık yapan çıktı mı?

— Koca fabrikada 2 grev kırıcı çıktı. Onlar da işverenin çok yakınlardaydılar. İşveren işçilerle tek konuştu. Vaadlerde bulundu.

birimizi tanımış ve güvenmiş olmamız işyerinde. Bugün bana da artık kimse çocuk gibiyle hakmıyor. 5 yıllık aldım fabrikada. İşyeri temsilcisiyim. Ve yakında sendikam bana tanındığı bir haktan yararlanarak 3 yıllık bir yüksek öğrenim görmek üzere fabrikadan ayrılmışım.

— Peki evde sorunların oldu mu süre içinde? Evlisin. Seminerlere gidiyor, eve geç geliyorsun.

— Tabii ki oldu. Sendikal çalışmaya başlayınca sorumluluğum arttı. Aslında ben kişilik olarak aktif bir insanım. Ama yükünü ağır. Fabrikada ancak insanın sorumluluğunu taşıyordum. Bizi seçmişler ve güvenmişlerdi.

— Bu sorunları eve taşıyor muydun?

— Tabii. İşyerinde sakin olmak zorundaydım. Eve gelince öfkemi eşimden çıkartıyordum. Sürekli tartışıyorduk. Anlamışs tartışmalarına ama engellemiyorduk. Bir an rahatlardı sanki. Annem ve babam da tabii sorundu. En büyük desteğim babamda ama bana sürekli akıl veriyordu. Bu beni çileden çıkartıyordu. Sık sık seminerlere, toplantılara gidiyor eve geç geliyordu ya da hiç gelmiyordum. Bunlar sorundu. Daha sonra hepisi yoluma girdi. Bunlar ilk zamanların sıkıntılarıydı.

— Özel yaşamın için vakit pek olmayıyordu yani.

— İnsanın özel yaşamı için her

— Ben 7 yıldır Almanya'dayım. Türkiye'deki alışkanlıklarımı burada kaybetmedim. Burada Türkiye toplu halde yaşıyor ve dışarı açılmaktan adeta korkuyorlar. Bu nedenle olsa gerek işçi, adet, geleceklere burada daha da çok sarılmışlar. Benim kendim için bir genç için normal diye kabul ettiğim yaşam çevrem anormal diye değerlendirdi başta. Ne yapmam yazdırıyordum, yanlış buluyorlardı. Çok gücün yaşam, her iki taraf için de. Dışlanmıştım adeta. Sonra beni öldüğüm gibi kabul ettiler. Kendimi onlardan istediği tarzda değıştirmem aralarında kalmayı hatta girmeye başladım. Bugün elimde bildirici kapı kapı doluyorlar. Her olayın içindeyim. Pasaport harçları, seçme seçilme hakkı, eylem birlikleri... İlişkilerim çok iyi. Çünkü benı tanıdılar ve güveniyorlar.

— Çevrede sana ters gelen neler var?

— Öncelikle kadınların ezilmesi değıştirilir. Daha çok kadınlara çalıştırdıktan onları daha iyi tanıyorum. Onların her tür baskıya boyun eğmeleri, bunları doğrudan görmeleri üzüyor. Bunları doğrudan görmeliyiz. Buyle söylüyorlar. Dayak yemeleri de cabası. Doğrusu bunlar gelmekle, ben bunları körlü körüne yaşıtmaktan yana değiliim. Zorla olmamalı hiç bir şey, kadınlara taşıyılıyorlar. Her iş hakta bulunuyor. Onlar da bunu kabullenmiş. Oysa insan olduğunun bilfinde olmalı kadınlar. Toplumun eşit haklı bir üyesi olmak için kendini kabul ettirmeli, güçlü hissetmeli kendini.

Gülcan'a daha birçok konu tartıştık. Ama bu konuşmada beni en çok düşündüren Gülcan'ın özel yaşamına ilişkin söyledikleriydi. Genç kuşağı işi tanıyor muyuz? Onlara ne verebiliyoruz diye sorudum kendime. Hem kavranmış beğinde olup hem de genç gibi! Yaşamak isteyen, bitmez tükenmez bir enerjilerle oradan oraya koştuhan bu kani kaynayan gençlerimiz, ki sayıları hız de küçülmemeyecek kadar çok, nasıl ulaşacağız?

Gençlerin gözünde, tahammül edilemesi gereken, asırı suatlı, ve hatta tutucu insanları olmaktan kurultulu onlarındın dinamizmine nasıl ayak uyduracağız, diye düşündüm. Ama çok geç olmadan birlikte düşünün, kendimizi de yenilememiz ve birşeyler yapmamız gerekmiyor mu artık?

Peru ve Brezilya'dan sonra Arjantin ve Meksika'da borç ödemelerini durdurdu

Borçlu ülkeler başkaldırmaya başladı

●Bağımlı ve geri kalmış ülkelerin dış borçları 1 trilyon dolar ve yıllık faiz ödemeleri ise, 200 milyar doları aştı.

Süresi gelen dış borçlarını ödemekte güçlük çeken geri kalmış ülkeler, alacaklı gelişmiş kapitalist ülkeler ve özellikle de, ABD hükümeti ile bu ülke bankalarına başkaldırmaya başladılar ve bunlardan bir bölümü, dış borç ödemelerini durdurdularını açıkladılar. Peru ve Brezilya'nın dış borç ödemelerini durdurmalarının hemen ardından, dünyanın önde gelen borçlu ülke lerinden olan Arjantin ve Meksika hükümetleri de, yaptıkları açıklamada dış borç ödemelerini her an durdurabileceklerini belirttiler.

Bilindiği gibi, borç sıralamasında Brezilya'dan sonra 98 milyar dolarlık borç ile ikinci sırada bulunan Meksika ve 53 milyar dolarlık borçlu dördüncü sırada bulunan Arjantin hükümetleri, alacaklı 543 banka ile aylardır toplantılar düzenliyorlar, fakat bu görüşmelerden bir sonuç alamıyor.

Bu arada, Dünya Bankası'nın 20 Şubat 1987 tarihli "Gelişme ve Borç Ödeme" adlı raporunda, geri kalmış ülkelerin dış borç miktarı 1986 yılı sonunda, 1 trilyon 35 milyar dolara yükseldiği belirtilerek, bu ülkelerin yıllık faiz yükü 200 milyar dolar olduğu kaydedildi. Dünya Bankası'nın ilgili raporunda, geri kalmış ülkelerin artan dış borç miktarı ve faiz yüküne paralel olarak, bu ülkelerde yatırım miktarının yanı sıra yavaş olan oranlarda genişlediği belirtilerek, "kalkınma hızı önemli ölçüde

düşüşte" kabul edilerek zorunda kaldı. Öte yandan, 1 trilyon dolar aşan dış borç yükü altında bulunan 133 geri kalmış ülke arasında, Türkiye'nin 30 milyar dolar tutarındaki dış borçla, en borçlu ülkeler arasında dokuzuncu sırada bulunduğu belirtildi. Yapılan açıklamaya göre, en borçlu ülkeler listesinde, Brezilya 109, Meksika 98, Güney Kora 58, Arjantin 53, Mısır 40, Endonezya 37, Hindistan 36, Venezuela 34 ve Türkiye ise 30 milyar dolarlık dış borç miktarıyla ilk 9'uncu sırada yer almaktadır.

Dünyada borçlu ülkeler sıralamasında Türkiye dokuzuncu sırada yer alıyor

Özal hükümeti uçan kuştan borç arıyor

● ABD'nin Eximbank adlı kuruluşunun organizatörlüğünde, 610 milyon dolar tutarında yeni bir dış borçlanma yapıldı. ABD'nin Eximbank adlı kuruluşunun yönetimi kurulu, Türkiye'nin istediği 610 milyon dolarlık borç istemini kabul ederken; 26 Şubat 1987 tarihinde de, Merkez

Bankası, Federal Almanyalı'nın Commerzbank adlı bankasıyla 125 milyon mark tutarında bir kredi anlaşması imzaladı. Merkez Bankası ile Commerzbank arasında imzalanan bu anlaşma göre, Türkiye 125 milyon mark tutarındaki tahvili (borç senedi) Federal Almanyalı'da satışa çıkar

Ülke	EN BORÇLU 12 ÜLKE (Milyar dolar)	Borç-miktarı
1-Brezilya		109
2-Meksika		98
3-Güney-Kore		58
4-Arjantin		53
5-Mısır		40
6-Endonezya		37
7-Hindistan		36
8-Venezuela		34
9-Türkiye		30
10-İsrail		29
11-Filipinler		28
12-Sili		24
Toplam		576

kardı. Yeni bir dış borçlanma türü olan Merkez Bankası'nın bu girişimiyle, Türkiye'li göçmen işçilerden daha fazla döviz elde edilmek istendiği belirlendi. Nitekim, Merkez Bankası Başkanı Zekeriya Yıldırım yaptığı açıklamada, "Toplam değeri 125 milyon mark olan bu tahvil ihracı girişiminiz, yabancıların yansız Almanyalı'da yaşayan vatandaşlarımızı da aşıyor" diyerek gerçek niyeti açık etti.

Commerzbank'ın yansızı, değişik bankalara satılacak olan bu tahviller, bin ile 10 bin marklık küpürlerden oluşuyor. Beş yıl vadeli

Türk-İş Başkanlar Kurulu 2 Mart tarihinde yaptığı toplantı sonunda yayınladığı bildiride hükümetin "fakir halk kitleleri aleyhine yürüttüğü" politikayı eleştirerek, kamu sözleşmelerinin hükümetin "kayıtsız ve sarsaklayıcı" tutumu yüzünden çıkmazla girdiğini ve grev aşamasına getirildiğini ve bre den tüm işkollarını kapsayan, yurt çapında iki saatlik iş bırakma eylemi karar aldıklarını açıkladılar. Başkanlar Kurulu'nun oy birliği ile aldığı bu karar, 16 Martta yapılacak yeni bir toplantıda tartışılarak eylemin biçimine ve tarihine karar verilecek.

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz toplantıda yaptığı konuşma, giderek yaygınlaşacak eylemlere hazırlık yapmak üzere her ilde yerleşik hükümlü terip komiteleri oluşturulacaklarını, bu nedenle de

Türk-İş yurtçapında eylem kararı aldı:

2 saatlik iş bırakma

67 il ve 8 bölgeden gelecek temsilcilerle 12 Martta bir de hazırlık toplantısı yapacaklarını açıkladı. 2 Saatlik iş bırakma kararını çeşitli kuruluş ve kişiler tarafından değişik tepkilerle karşılandı. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Tascioğlu karar için, "Elbette haklı oldukları taraf vardır, ama böyle eylemlere girişmek, komiteler kurmak, bir harp hazırlığına girişmek, kiminle, niçin?" derken, işveren-

ler tarafından ise "Anayasaya aykırı" ve uygulanması halinde suç oluşturacak bir karar olarak değerlendirildi.

Hak-İş Federasyonu, Türk-İş yöneticilerinin daha önce de böyle kararlar aldıklarını ama bunları uygulamadıklarını, bu kararın da gerçekleştireceğine inanmadıklarını söylerken, SHP Türk-İş'in eylem kararını desteklediklerini açıkladı.

GREV...GREV...GREV...GREV...

Derby grevi 86. gününü doldurdu

✱ Laspetkim-İş Sendikası tarafından işverenle ücret konusundaki anlaşmazlık nedeniyle başlatılan grev başarıyla devam ediyor. 600 işçinin katıldığı grevle uluslararası dayanışma da başlatıldı.

300 güne merdiven dayayan grev

✱ Otomobil-İş Sendikası'nın yetkili olduğu ve 16 işçinin çalıştığı Süper Dizek işyerindeki grev zor koşullar altında devam ettiriliyor. Grev çıkartılan sırada 28 bin lira ücret alan işçilere sendikaları grev boyunca

Borçlar ve demokrasi

Geçtiğimiz günlerde yayınlanan Dünya Bankası'nın "Gelişme ve Borç Ödeme" adlı raporu, geri kalmış borçlu ülkeler açısından, tek kelimeyle bir ibret belgesidir. 1986 yılı sonunda, geri kalmış ülkelerin dış borçları, 1 trilyon 35 milyar dolara ulaşmıştır.

Özlem ÖZGÜR

İç borçlar da patlama noktasında

Dış borçlanmada 30 milyar dolar ile üçüncü dünyanın en borçlu ülkeleri arasında sayılan Türkiye'nin, iç borçlanmada da çok "kritik" bir aşamaya geldiği belirtiliyor. Kesmi yansızı göre, devletin 1986 yılı sonunda 2,5 trilyon lira olan iç borçları, 1987 yılı sonunda, 3,5 trilyon

Geçtiğimiz günlerde yayınlanan Dünya Bankası'nın "Gelişme ve Borç Ödeme" adlı raporu, geri kalmış borçlu ülkeler açısından, tek kelimeyle bir ibret belgesidir. 1986 yılı sonunda, geri kalmış ülkelerin dış borçları, 1 trilyon 35 milyar dolara ulaşmıştır.

Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu, en borçlu 12 ülkenin dış borçlarının toplamı ise, tam tamına 576 milyar dolarıdır. Dünya Bankası'nın raporuna göre, son birkaç yıl içinde, borçlu ülkelerin yatırım harcamaları yarı yarıya genişlemiştir. Kişi başına düşen artırı hızı, "sıfır" düzeyine inmiştir.

Borçlu ülkelerin hemen tümünde, tüketim harcamaları da, alımlar, işsizlik artmış; yığınların satınalma gücü gerilemiş ve bunları, yaşam koşulları önemli ölçüde kötüleşmiştir...Ve yine de, pekok geri kalmış ülke, borçlarını süresinde ödeyememiştir.

Sımdı, dış borçlar konusu. Latin Amerika'nın borçlu ülkeleri için bininci sordur. Bunlardan bir bölümü, dış borç ödemelerini belirsiz bir tarihe erteliyor. Bazı ülkeler, istisnalar de, süresi gelen borçlarını ödeyemiyorlar. Bir diğeri ülke ise, soruna bir çözüm bulabilmek umuduyla, alacakları tarafla masaya oturmuş bulunmaktadır.

Latin Amerika ülkelerini, bu borç batağına sokanlar, türlü çeşitli askersel diktatörlüklerdir. Bugün, Sivil haric, bu ülkelere askersel diktatörlükler bir bir yıkılmıştır, ama, bunların dış borç kamburu, demokrasinin boyunuyla gerilemeye hazır bir ilim gibidir.

Sımdı bu ülkeler, su ikileme karşı karşıyadırlar: Ya, aynen diktatörlüklerde olduğu gibi, ekonominin olanakları dış borç ödemelerine ayırsak; ve bu durumda, sanayileşme ve kalkınma, işsizlik, bozulan gelir dağılımı ve benzeri, yığınların çözüm bekleyen bir diğ sorunu bir başka bahara ertelenecektir.

Ya da, dış borç sorunu adli bir çözüm bulunacak; ve örneğin, borçlar uzun yıllara yayılarak ve faiz oranları düşürülerek, tasnınamaz, bu adı yitirilecek ve böylelikle, ekonomik ve sosyal yaşamda çözüm bekleyen sorunların üstesinden gelinilecektir.

Aksi durumda, bu ülkelere demokrasi ve toplumsal ilerleme isteği, ayağını basacağı sağlam bir zemin bulamıyor. Ve bu ülkelere, demokrasi, kelimelerin gerçek anlamıyla biçim sirtında duruyor.

Empyalist finans odakları, baş patron ABD, borçlarını adli bir çözümüne yanaşmıyor. ABD yönetimi, bir yandan, dış borçların yeni bir istikrarlı programın argümanı ve başka araçlar olarak kullanıyor. Ve bu yöntemle, kendisine tam bağlı olmayan rejimlerin boyunu, yeniden yağlı içi geçirmenin yollarını arıyor. Ote yandan ise, ABD yönetimi, öngörüldüğü yıllık 200 milyar dolarıyla silahlama harcaması artışı finanse edebilecek için, borçlarını süresinde ödenmesinden başka hiçbir yol tanımıyor.

Elimde, Türkiye'nin iç ve dış borçlarının, bugününe ve yakın geleceğine ilişkin bir araştırma var. Özet şu: 1987 yılında, Türkiye'nin bütçe parasının içindeki iç ve dış borç ödemeleri, vergi gelirlerinin yüzde 47'sini oluşturuyormuş. Ve dahası, 1990 yılına gelindiğinde; yani, bundan üç yıl sonra, devletin vergi gelirlerinin tümü, ancak iç ve dış borç faiz ödemelerini karşılayabilecekmiş...Anapara ile birlikte, bütün iç ve dış borç ödemeleri, devletin bütçe gelirlerinin tümünü aşacaktı.

Bu gidis, nereyedi? Gözlenen odur ki, iki üç yıl içinde, kamu yatırımları sifirlanabilir... İşsizlik sorunu, bugünkü bile artabilir... Devlet, kamu kurumlarında çalışanların maaş ve ücretlerini ödeyebilecek için, banknot matbaasının peçinına tam gas basabilir...Ve de, yüzde 40 ile yüzde 50'lik enflasyon oranının yaşandığı yıllar, Türkiye'nin "altın çağı" olarak anılabilir...

Evvel, bu gidis nereyedi? Bu borçlanma politikasının sonu, tek sözcükle çıkmaz sokaktır. Sımdı, Türkiye'de demokrasi isteyen herkes ve rejim karşıtı her güç, bu konuda daha fazla kafa yormak ile daha fazla düşünmek zorundadır. Ve düğünlük zorundadır ki, rejim karşıtı hiçbir güç, tek başına bu borç batağından atılmıyacak; ve bu sorunun, ülke ve halkın çıkarına çözümlemesinin yolu bu değildir...

Aynen, rejimin yitimi, yerine demokrasinin kurulması sorununda olduğu gibi...

PATLANAN HOKKATININ

Dış borçlanmada 30 milyar dolar ile üçüncü düştüğü en borçlu ülkeler arasında sayılan Türkiye'nin, iç borçlanmada da çok "irritik" bir aşamaya geldiği belirtilir. Resmi veriler göre, devletin 1986 yılı sonunda 2,5 trilyon lira olan iç borçları, 1987 yılı sonunda, 3,5 trilyon liraya ulaşmıştır.

Devletin tahvil ve bono yoluyla hızla artan iç borçlanma paralel olarak yıllık faiz yükü de büyük boyutlara ulaşmış. Örneğin, 1987 yılı bütçesine göre, devlet iç borçları için, 1987 yılında 1 trilyon 260 milyar lira tutarında faiz ödemesi yapacak. Bunun yanı sıra, bütçe kapsamındaki dış borçlar için, 1 trilyon 5 milyar lira faiz ödemesi yapılacak ve böylece, iç ve dış borçları için ödenek faiz miktarı, 1987 yılı bütçesinin yüzde 30'unu oluşturacak.

Ekonomi uzmanları, devletin 1987 yılında iç ve dış borçları için ödeyeceği 2 trilyon 265 milyar lira tutarındaki faiz miktarının, yatırım harcamaları ile kamu personeline ödenen ücretlerin üstüne çıkacağına dikkati çekerek, halen sürdürülen borçlanma politikalarına devam edildiği takdirde, birkaç yıl gibi kısa bir süreçte kamu yatırımlarının sifirlanabileceğini belirttiler. Bilindiği gibi, 1987 yılı bütçesine göre, iç ve dış borç faiz ödemelerine 2 trilyon 265 milyar lira ayrılmış; kamu personeli ödemelerine 2 trilyon 250 milyar ve kamu yatırımları için ise, 1 trilyon 850 milyar lira öngörülmüştü.

Ote yandan, Anka Haber Ajansı'nın yaptığı bir araştırmada, devletin vergi gelirlerinin yaklaşık yarısının iç ve dış borç ödemelerine ayrılmak zorunda kalacağı kaydedildi. 1987 yılı verilerine dayanarak yapılan ilgili araştırmada, devletin her bin liralık vergi gelirinin 257 liraşının faiz ve 209 lirasının da, iç ve dış borç anapara ödemelerine ayrıldığı belirtilir.

"Hayali dışsatım" da yeni düzen

26 Şubat 1987 tarihli resmi gazeteyle yayımlanan yürürlüğe giren Bakanlar Kurulu Kararı'na göre, dışsatım ve bu konunun lakibine ilişkin bütün yetkiler, başında başbakanın küçük kardeşi Yusuf Özalp'ın bulunduğu Devlet Planlama Teşkilatı'na (DPT)'verildi. Yeni uygulama göre, Hazine ve Merkez Bankası ile Maliye Bakanlığı devre dışı bırakıldı ve bu kuruluşların, hayali dışsatım konusunda soruşturma yapma yetkileri elinden alındı.

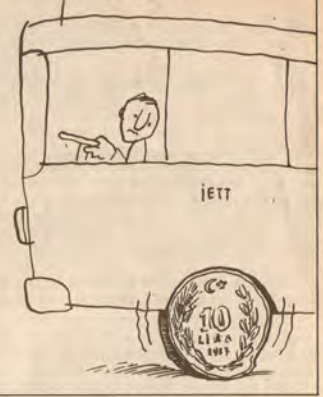
Bakanlar Kurulu'nun kararında, hayali dışsatım vergi ve kapaklı satışın kapsamının da dışına çıkarıldı ve böylece, bu eylemlerde bulunanlar para ve hapis cezasına çarptırılmaması olasılığı tümüyle ortadan kaldırılmış oldu. Bu arada yeni uygulamaya göre, Maliye ve Gümrük Bakanlığı Teftiş Kurulu ile Hesap Uzmanları ve Gelirler Kontrolörleri, hayali dışsatım ile ilgili sürdüğü kovuşturmalara durduracak ve bu dosyaları, DPT'ne devredilecekler.

Bilindiği gibi, eski uygulamaya göre, maliye müfettişleri ile hesap uzmanları ve gelirler kontrolörleri, yakalanan hayali dışsatımcı hakkında, dava açılmaması sağlayabiliyorlardı. Bu söp işleyişler hakkında, mahkemeler Vergi Usul Kanunu'nun "ihlali vergi suçları" ve "vergi kaçırma" maddelerine göre, ağır para ve hapis cezası verilebiliyordu.

300 güne merdiven dayanan grev

✱ Otomobil-İş Sendikası'nın yetkili olduğu ve 16 işçinin çalıştığı Süper Dizele işyerindeki grev zor koşullar altında devam ettiriliyor. Grev çıkışları sırada 28 bin lira ücret alan işçilere sendikaların grev boyunca ayda 30 bin lira ödüyor.

**%10 ÜCRET ZAMMI İLE
%40 ENFLASYONA
NASIL YETİŞİLİR?**

İETT'de direniş sürüyor

✱ İETT şoförlerinin toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde takındığı katı tavrı nedeniyle başlatılan pasif direniş sürüyor. Şoförler İETT Genel Müdürlüğü'nün talimatlarını harfiyen uygulayarak başlatılan ilginç bir direniş seki uyguluyorlar. Buna göre şoförler talimatnameye harfiyen uyarak şehir içinde 30 km köprülerde 10 km ve şehir dışı yollarda 40 km, hız yalayı, trafiki yavaşlatıyor, taşıma kapasitesi üçte bir oranında düşürüyor ve duraklarda yolculara daha yavaş ilgilileniyorlar.

İşveren sözleşme masasında anlaşma yerine sendikala ile "alay etmeyi" tercih ettiğini ve yüzde 10' luk bir ücret artışı teklif ederek, kendilerini bu yolu seçmeye ittiğini açıklayan Belediyeli-İş Sendikası Genel Başkanı Hüseyin Pala, halkı şoförlerle dayanışmaya çağırıyor. Pala, "İstanbul halkını gerekçeleri anılayarak, biraz daha insanca yaşayabilmek için yasal hakkını kullanmaları İETT şoförlerine cephe almaya değil, onlara sahip çıkmaya çağırıyoruz. İstanbullular şoförlerden değil, İETT Genel Müdürlüğünden hesap sorunsunlar", dedi.

Direniş katıldıkları nedeniyle 13 şoför 6 saat göz altına alındı. Şoförlerin direnişine temizlik işçileri de destek veriyorlar.

Yeni grev kararları

✱ Aynca Türkiye-İş Bağı Dış Sendikası, Sümerbank'ın Beykoz, Van, Sarıkamış, Tercan ve Çanakkale'deki deri kundura fabrikalarında çalışan 3200 işçisi, Laspetim-İş Sendikası ise özel sektöre ait Hoechst, Tırnak Hekel, Arkim Plastik, Venüs Bent ve Emak Kauçuk fabrikalarında çalışan 850 işçi için grev kararını aldı.

Cenevre Silahsızlanma Görüşmelerinde Sovyetler Birliği'nin yeni fedakarlığı tüm dünyada destekleniyor

“Amerika'nın kabul ettiği her türlü kontrolü biz de kabul ederiz”

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin Cenevre Silahsızlanma Görüşmelerinde Avrupa'daki orta menzilli ABD ve Sovyet atom füze-lerinin yokedilmesi yönelik bir memnuniyet ve umut yarattı. Batılı diplomat ve devlet adamlarının çoğunluğu tarafından da selamlanan bu öneriye göre önümüzdeki beş yıl içerisinde Avrupa'daki tüm Sovyet ve Amerikan orta menzilli füze-leri sökülüp imha edilecek, taraflar sadece Avrupa dışındaki kendi top- raklarında 100'er orta menzilli füze bulundurulabilecek. Cenevre'deki ABD heyeti Sovyet teklifini olumlu karşılarken, hükümetinin hazırladığı genel hatlarıyla Sovyet öneri- sine benzeren alternatif bir teklif sundu. Bu öneriler üzerinde pre- sentipörüş birliğine varılması ve denetim sorununa yapılarak bir yaklaşım metnini yazılacak anlaşma metninin önümüzdeki üçüncü ay içinde imzaya hazır ol- ması bekleniyor.

28 Şubat cumartesi günü Sovyet televizyonunun haber programı “Vremya”da dünya kamuoyunun dikkatlerini üzerine çeken bir açıklama yapan Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri Mi- hail Gorbaçov, Sovyetlerin diğer stratejik atom silahları ve Yıldızlar Savaşı (SDI) gibi alanlardan ba- ğımsız olarak orta menzilli füze- ler alanında ABD ve Sovyetler arasın- da derhal bir anlaşma imzalanma- sını istediğini bildirdi. Bu öneriye göre önümüzdeki beş yıl içinde Avrupa'daki orta menzilli atom fü- zeleri yokedilecek. Sovyetler ABD'nin orta menzilli füze-leri Avrupa'ya yerleştirilmesini cevap olarak DDR ve Çekoslovakya'ya yerleştir- tilmiş füze-leri de sökecek. Ayrıca ta- rarlar başlangıçta kendi toprakları- nda sadece 100'er orta menzilli

Sovyetler Birliği Dışişleri Bakan Yardımcısı Juli Voronov 2 Mart pazartesi günü başlayan 7. tur Cenevre silahsızlanma görüşmelerini ilk genel toplantısında tarihsel bir öneriyle geldi. Voronov (solda) Amerikan heyeti Başkanı Max Kampelmann tarafından selamlanıyor.

füze bulundurulabilecek, zamanla bunlar da ortadan kaldırılacak ve kısa menzilli füze-leri Avrupa'dan yok edilmesi için en kısa zamanda görüşmelere başlanacak. Mihail Gorbaçov'un bu önerisinde İngi- lere ve Fransa'nın orta menzilli nükleer füze-leri anlaşma kapsamı- nın dışında tutuluyor. Sovyetler Birliği daha sonra her iki ülkeye ikili silahsızlanma görüşmeleri sür- dürmeye amaçlıyor.

Moskova Barış Forumu'nun katkılanı

Reykvik'de Genel Sekreter Gorbaçov ve Başkan Reagan ara- sında yapılan zirveye geniş bir si- lahsızlanma paketiyle ziden Sovyetler Birliği tüm stratejik silahlar alanında köklü bir silahsızlanma- ya gidilmesini teklif etmiş, ancak

selamlamak zorunda kaldı. Kongre ve Temsilciler Meclisi'nin önde ge- len kişileri kapırılması gereken büyük bir şansın söz ederken, ABD resmi çevreleri önerinin ge- çekmesinin denetiminin zorlu- ğu üzerinde durmaya başladılar. ABD silahsızlanma uzmanı Adel- man ve Savunma Bakanlığı Müste- şarı Perle Sovyetler Birliği'nden tüm Sovyet tesislerinin ve üretimin kontrolünü kabul etmesini istedikler, diğer taraftan da Amerikan gizli nükleer üslerinin Sovyetler tarafın- dan denetlenmesini “tehlikeleri” üzerinde durdular. Sovyetler Bir- liği'nin Amerika'nın kendisi için ka- bul etmeye hazır olduğu her türlü denetimi onaylayacaklarını açıkla- ması ve genel hatlarıyla Sovyet önerisinden farklı olmayan ABD önerisini olumlu bulduğuna belirti- miş üzerine her iki tarafın Cenevre heyetü üyeleri anlaşma metninin en geç üç ay içinde for- mülle edilebileceğini ve yeni bir zirve toplantısında imzalanabilece- ğini söylediler.

Yeni engeller arıyor

ABD ve NATO'nun yıllardır da- yatıldığı, Fransa ve İngiltere'nin atom roketlerinin silahsızlanma görüşmelerinin kapsamının dışın- da bırakılması sonucu SSCB tarafın- dan kabul edilemeyen ve denetim konusunun da ağırlaşmasından son- şımdı ABD ve diğer ülkelerin deki silahsızlanma ve yumaşma politika- sının dümanlığına tanınan çevre- lerin yeni engeller aradığı gö- rülüyor. Bu doğrultuda en çok Sovyetler Birliği ve bağlaşıkları'nın konvansiyonel potansiyel açısından (zirkl açılar, bombardıman uçakları ve asker sayısı) daha güçlü olduğu nükleer silahsızlanma so- punda Varsova Antlaşması ülke- lerinin Batı'yı tehdit edeceği görüşü gelişiyor. Halbu ki 1986 Ha- ziranında Varsova Antlaşması De-

rildi. Federal Almanya Dışişleri Bakanı Genscher bu önerinin Batı' ya hiçbir dezavantaj sağlamadığını ifade ettikten sonra, silahsızlanma görüşmelerinde yeni engellerin çı- karılmamasını istedi. Fransa Dev- let Başkanı Mitterand öneriyi se- lamladı ve eşit, denetimli bir se- lamla orta menzilli füze-lerin sayısı azaltıldıktan sonra kısa menzilliler üzerine görüşmelere başlanması gerektiğini savundu. Mitterand Fransa'nın görüşmelere hazır ol- duğunu belirtti.

İngiltere Dışişleri Bakanı Howe bu öneriler doğrultusunda ge- çekilecek bir anlaşmanın Doğu ile Batı arasındaki tüm görüşmeleri olumlu yönde etkileyeceği görüşü- nü savundu. Japon Başbakanı Na- kasonne ise Tokyo'da yaptığı bir ba- sını açıklamalarında kabinelerinin Mi- hail Gorbaçov'un önerisini olumlu karşıladığını bildirdi. Avusturya ve İspanya'nın Dışişleri Bakanları Dr. Mock ve Ordonez Reykvik'te olu- şan olumlu havanın böylece somut adımlarla geliştirilebileceğini ve gi- derek diğer alanlarda da silahsız- lanmanın mümkün olacağını söy- lediler. Aynı şekilde başta İsveç, Danimarka ve Hollanda olmak üzere diğer Batı Avrupa ülkeleri- nin başkentlerinde gelen tepkiler de önerileri destekleyici yöneydi.

Amerika Birleşik Devletleri'nde tepkiler farklı oldu. Hükümet çevrelerinde başlangıçta suskunluk yaygın, “temkinli bir onayla- maya” dönüştü. ABD'nin Cenevre görüşmelerine katılan heyete başkanlık eden Kampelmann Gorbaçov'ün önerileri karşısında memnuniyetini gizlemeydi. Bayaz Saray Sözcüsü Brashear Sovyetler' in bu adımı “olumlu” olarak ni- zandığını, Muhalefetteki demok- ratların senatodaki diğer Senatör Robert Byrd silahsızlanma görüş- melerinin ABD'nin Yıldızlar Sava- sı emsine konsantrasyon olmasını

Sovyetler 19 ay sonraki ilk atom denemesinden sonra da denemelerin durdurulmasını istiyor

Tek yanlı olarak atom denemelerini durdurulmasından 19 ay sonra Sovyetler Birliği 26 Şubat günü 20 kiloton gücünde bir nükleer bomba patlattı. Sovyet haber ajansı TASS tarafından yapılan açıklamada patlamanın Semipalatinsk'deki test sahasında yapıldığı ve yeni silahların sınamadığı , nükleer patlamaları fiziksel araştırmaların yapıldığı bil- dirdi.

Bilindiği gibi Sovyetler Birliği Hiroşima'ya ABD tarafından atom bom- bası atılmasından 40. yıldönümü olan 6 Ağustos 1985 günü tek yanlı olarak atom denemelerini durdurma kararı almış ve ABD yönetimini de bu girişime katılmaya çağırmış. ABD'nin gerek ülke içinden, gerek yurt dışından gelen tüm tepkilere kulak asmasızın atom denemelerini birbiri ardından sürdürmesine rağmen SSCB atom denemelerini durdur- durdurma kararı olan moratoryumu üç kez uzattı. Kendisine tanınan tüm bu olanakları değerlendirmeyen ABD 19 ay içerisinde toplam 26 kez atom bombası patlattı.

Son olarak 18 Aralık 1986 günü ABD yönetimine seslenen Sovyet- ler Birliği nükleer testlerin yasaklanması için görüşme masası- na oturmaya çağırır. SSCB yönetimi ABD'nin 1987 yılında yeni deneme yapmasını halinde moratoryumu tekrar uzatacağını ve ABD'nin atom denemelerini durdurduğunu açıkladığı an Sovyetler'in derhal bu karara katılacağını bildirdi.

ABD'nin atom denemelerini yasaklanmasının “ulusal çıkarlarına aykırı” olduğunu iddia etmesi ve yeni yılda da nükleer patlamaları sürdürmesi üzerine Sovyetler de 19 ay sonra ilk denemeyi yaptılar. Patlamadan sonra bir açıklama yapan SSCB hükümeti daha önce yapı- tı tüm önerilerin hâlâ geçerli olduğunu vurguladı ve 19 ay boyunca atom denemelerini tek taraflı durdurulmasının dünya kamuoyuna

DOK ve Ekosavakça ya yansı-
dığı füzelere de sökecek. Ayrıca
raflar başlangıçta kendi toprakla-
nda sadece 100'er otu menzilli

Halkın çoğunluğunu temsil eden Avrupa barış hareketleri tepeleri-
ne karabasan gibi çöken ABD orta menzilli nükleer füzelерinden
kurtulma sansının kaçırılmaması için ulusal hükümetlerine baskıyı
arttırıyorlar.

1983 yılında yurttaşlarının iradesine karşı Pershing füzelерinin yerleştirilmesine karar veren Kohl
hükümeti bu kararın gerçekleşmesini ancak devlet zoruyla başarmıştı. Halen önemli bir iç politik en-
gel olarak karşısında duran bu füzelерden kurtulmak onların bile işine geliyor galiba...

görüş birliği yanlımsa da diğer
alanlarda silahsızlanma çalışmaları
nın sürdürülmesi doğrultusunda
yükselen istemleri değerdendir
Sovyetler Birliği yönetimi bu öne-
riyi yapma kararında. Sovyetler
Birliği'nin güvenlik çıkarları açın-
dan çok cesur bir adım olarak ni-
telendirilen bu öneriyi yaparken
Gorbaçov, kendi güvenliklerini
komşularının güvenliklerinin üstü-
ne çıkarmadıklarını, Cenevre'de
silahsızlanma yolunda önemli
adımlar atılabilmesi için barış gü-
çlerinin kayıplarına değer vererek
bu girişimde bulunduklarını belir-
ti.

ABD'nin kendisi için denetim kabul ediyoruz

Gorbaçov'un yeni silahsızlanma
önerisinin Cenevre'de ABD tarafı-
na sunulması ve daha sonra yapı-
lan bir basın toplantısında uluslar-
arası kamuoyuna tanıtılmasından
sonra Sovyetler'in dünyanın bir
atom felaketinden kurtulabilmesi
için bu kadar taviz verebileceğini
beklemeyen ABD tarafı kısa bir
şaşıklıkın ardından Sovyet öne-
riyi tartışmaya başladı. Başını
General Rogers'in çektiği NATO mili-
tarist çevrelerinin uyarılarına ra-
men ABD yönetimi öneriyi resmen

ıbu adımla "olumlu" olarak ni-
telendirdi. Muhalefetteki demo-
kratları senatodaki lideri Senatör
Robert Byrd silahsızlanma görüş-
melerinin ABD'nin Yıldızlar Sava-
şı projesine konsantrasyon olmasını
kurbanı olmasını dileti ve Sov-
yetler'in girişimi doğrultusunda bir
sonuca varılmasını istedi. NATO
Askeri Komitesi Başkanı General
Altenburg Sovyet önerilerine orta
menzilli füzelер konusunda görüş-
melerde bir engelini aşıldığını be-
lirtti ve Mihail Gorbaçov'un öne-
rişinin ABD'yi hareketlenmeye zor-
ladığını açıkladı. Özellikle Batı Av-
rupa ülkelerinden barış hareketle-
rinin değerdendirilmesi için aktif
tavrı almanın doğrultusunda baskı
yaptıkları ve ABD atom füzelерinin
yerleştirilmesinin durdurulması
konusunda hareket geçtikleri ha-
berleri geliyor.

Dünyaçapında olumlu gelişmeler

Sovyetler Birliği tarafından Ce-
nevre'de sunulan öneri NATO
Başkomutanı Rogers, ABD Savun-
ma Bakanlığı Müsteşarı Perle ve
FAC'den Strauss gibi çevrelerin
dışında tüm dünyada son derece
olumlu bir adım olarak nitelen-
di.

Yunan hükümeti Taşoz adasının Doğusunda petrol aranmasına izin verdi

Ege'de yine gerginlik

Yunan hükümetinin ABD, Ka-
nada ve Federal Almanya ile Yu-
nan Petrol Ofisi'nin oluşturduğu
konsorsiyuma bağlı Kuzey Ege
Petrolleri Şirketi'ne Saroz Körfezi
ndeki Taşoz adasının Doğusunda
28 Marttan itibaren petrol arama
ruhsatı vermesiyle birlikte Türkiye
ve Yunanistan arasındaki ilişkiler
yeniden gerginleşti.

Bilindiği gibi iki ülke arasında
ötedenberi süren, kıta sahanlığı,
kara suları ve bir hattı anlaşmaz-
lığı Ege'de bir savaş tehlikesini doğu-
ran boyutlara ulaşmaktadır.

Türkiye ve Yunanistan arasında-
lı anlaşmazlıklar körükleyen ABD
ve NATO'dur. Bu yoldan Doğu
Akdeniz ve Ege'ye bürbünü yer-
leşmek isteyen emperyalizmdir.

Geçenlerde Atina'da yaptığı ba-
sın toplantısında Haydar Kutlu, iki
ülke arasındaki kıta sahanlığı anlaş-
mazlığının 1974 yılında bir Amerikan
şirketinin Ege'de petrol buldu-
ğuna açıklamasıyla başladığına işa-
ret etmişti. Şimdi kıta sahanlığı an-
laşmazlığı yine ABD, Kanada ve
Federal Alman "Kuzey Ege Petrol-
leri" şirketinin Taşoz adasının Do-
ğusunda petrol aramak istemesiyle
alevleniyor ve bu tesadüf değildir.
Tersine TKP Genel Sekreteri'nin

yukarıda aktardığımız değerdendir-
mesini doğrulamaktadır.
ABD ve NATO'nun Ege'de oy-
nadıkları kışkırtıcı rolü bazı Tercü-
man yazarları bile kabul etmek zo-
runda kalıyorlar. 18 Şubat 1987
tarıhlı Tercüman gazetesinde
"Ege'de Yunan faaliyetleri" başlık-
lı yazısında, Prof. Fahri Armaoğlu,
NATO Başkomutanı ve ABD gene-
rali Rogers için şöyle demektedir.

ABD'nin atom denemeleri yasaklanmasını "ulusal çıkarlarına
aykırı" olduğunu iddia etmesi ve yeni yılda da nükleer patlamaları
sürdürmesi üzerine Sovyetler'de 19 ay sonra ilk denemeyi yaptılar.
Patlamadan sonra bir açıklama yapan SSCB hükümeti daha önce yapı-
tılan tüm önerilerin hâlâ geçerli olduğunu vurguladı ve 19 ay boyunca
atom denemelerinin tek taraflı durdurulmasının dünya kamuoyuna
atom denemelerinden vazgeçilebileceğini gösterdiğini ifade etti. Sov-
yetler Birliği'nin uzun aradan sonra tekrar bir atom denemesi yapması
üzüne ABD Kongre ve Senatosunda gerek hükümetteki Cumhuriyetçi-
lerin bir çok politikacı gerekse muhalefetteki demokratlar Reagan
yönetimini eleştirirdi. Ancak, SDI projesinde direnen ABD militarist
çevreleri atom denemelerinin bu proje için kaçınılmaz olduğu görüşün-
den çıkarak sorumsuz tavırlarını sürdürüyorlar.

Sovyetler'in atom denemesi yapmasından sonra ABD'nin müttetiği
olan ülkelerin hükümetlerine de baskılar arttı. Barış hareketleri ve muha-
lefet partileri hükümetlerinden ABD ile olan ilişkilerini nükleer test-
lerin durdurulması yönünde kullanmaya çağırıyorlar. Örneğin Federal
Almanya'nın Sosyal Demokrat Partisi olan SPD Yürütme Kurulu üyesi
Horst Ehmke, Kohl hükümetini "ortaya çıkan bu durumun suçunu
paylaşmakla" suçladı ve şunları söyledi: "Sovyetler Birliği'nin tek yanlı
moratoryumuna katılmamakta ısrar eden ABD yönetiminin kötü örneği
korkulan neticeye yol açtı: Silahlanma yarışının durdurulmasına yönelik
bir fırsat daha kaçırıldı."

"Çünkü hazret akımı Ege denizi
ile bozmuştur. Türk-Yunan münas-
betlerini gerginleştirerek hare-
ketlerden kaçınmak suretiyle Ege'
yi sakinleştirinceyi böyle boyuna
Ege'ye el atarak girmeye körkükle
girmektedir."

Evet, ABD emperyalizmi her
yerde olduğu gibi, Ege'de de yan-
gına körükte gidiyor. İki ülke ara-
sındaki sorunlar çözülmez değil-

dir. Yeter ki her iki taraf da karşı-
lık çıkarları dikkate alan, karşılık-
lı özveriyle hazır olsunlar, yapıcı
bir diyalog içine girsinsin. Bu su-
rette ABD ve NATO'nun çıkart-
malarını elbirtliğiyle öneleyim.
Balkanlar'ın ve Doğu Akdeniz'in
atom silahlandırma temizlemesi
için çalışalım. Çünkü Türk ve Yu-
nan halkları Ege'nin bir barış deni-
zi olmasını istiyor.

SSCB: "Daha fazla sosyalizm, daha fazla demokrasi" hedefleyen kararlar uygulamaya konuyor

Kendi müdürünü kendisi seçen bir fabrika

6 Ocak 1987 tarihli "Komsomolskaya Pravda" gazetesi kısa bir ilan yayınladı: "Letonya'da minibus üreten RAF fabrikasında müdürüğü görevini üstlenmek isteyenler isimli, soyismini, yaşı, bittirdiği okulu, soy adını işini ve daha önce çalışmış olduğu işletmelerin bildiren bir mektupla gazete redaksiyonuna başvuralar."

Sovyetler'de minibus talebi yüksek. Ancak yıllardır üretim ihtiyaçları karşılamak için, RAF'nin minibusleri'nin kalitesi de istenilen düzeyde değil. 1986 yılında bu işletmedeki durumu inceleyen uzmanlar bu sorunların çözümü için öneriler yapmışlar. Fakat bu önerilerin gerçekleştirilmesi için yeni bir müdür bulmak gerektiği ve üstelik bu yeni müdürün işletmeye bir atılım yapabilecek yeteneğe bir müdür olarak gerektiği de anlaşılmış. İstenilen niteliklere sahip bir müdür adayı RAF fabrikasında bulunamamış. Böylece tüm Sovyetler Birliği'ni kapsayan bir yarışma düzenleme fikri doğmuş.

Gazetede yayınlanan ilan üzerine Sovyetler'in her yarından 4000 kişi RAF minibus fabrikasına müdür olmak için başvurdu. Başvuranlar arasında mühendisler, bilim adamları, işçiler, öğrenciler, emekli namuslar, sosyologlar ve Lenin-gra'dtan büyük bir işletmenin genel müdürü bile vardı.

Mektup yazarların bir kısmı yalnızca müdürlik için aday olduğunu bildirmekle kalmamış, RAF işletmesinin daha verimli çalışabilmesi için neler önerdiklerini de yazmışlardı. Hatta birisi dünya piyasalarındaki çok bazarı olacağını inanarak yeni tip bir minibus için çizdiği planları da mektubuna eklemişti. Çok değişik fikirler öne sürülüyordu. Fakat bütün bu değişik fikirler arasında herkesin ağızlağırlığıyla yarışmasında vurguladığı bir nokta vardı: Yeni müdürün seçimine belirlenmesi çok yerinde bir tutum.

Söz konusu ilan gazetedeki yayınlanmadan, RAF'ta başka adaylar

mi aday RAF fabrikasına çağırıldılar.

RAF fabrikası Letonya'nın başkenti Riga yakınlarında küçük bir şehir olan Yelgava'da bulunuyor. Yeni müdür için Sovyetler Birliği'ni kapsayan bir yarışma düzenleneceğinin açıklanması RAF emekçilerinin bir çoğu için bir sürpriz oldu. Bazılar böylece işletmenin çok büyük zorluklarla karşı karşıya olduğunu resmen kabul edilmiş olduğuna söylediler. Kimisinin bu görevi talip olmayacağı, aday olan olsa bile bunları fırsatın istediği denetimlerini doldurmak isteyen adamlar olacağı şeklinde dedikodular çıktı.

Dysardan başvuru işletmeye davet edilen 20 adaydan 15'i kararlanımları tarihte geldiler. Yarışmaya katılmak isteyen beklentilerinin aksine bunlar öyle hiçbir balaya-sap olmaksızın cinsten insanlara benzemiyorlardı. İçlerinde genel

müdürler, müdürler, şef mühendisler vardı. Bu seler "kimbilir şimdiki işyerinde neler yaptılar ki kendilerine yeni bir iş arıyorlar. Herhalde çok geçimsiz adamlardır" biçiminde kuşkuyla değildi. Özellikle RAF fabrikasının yöneticileri bu "yabancılar" hiç de seçince karşılamadılar. Fabrika yönetiminin göstereceği aday karşısına hiç bir "yabancıdan" tutuna-

Perestroyka

Batı Avrupa kamuoyunda yeni yeni Rusça kelimelerin yaygınlaşmaya başladığı. Spunji bütün dünya bundan otuz yıl önce öğrenmişti. Şimdi de "açıklık" anlamına gelen "glasnost"tan sonra bir de "perestroyka" veya kısaca "yenileme, yenilenme" diye tercüme ediliyor. Sovyetler'de "perestroyka" denilen sosyalist toplumu yeniden düzenleme hareketi her alanda sürüyor. Sovyet komünistleri bu yenilenmenin amacını, toplumsal düzeni bilimsel teknik devrimin getirdiği yeniliklere uyumlu hale getirerek üretimde emek verimliliğini hızla arttırmak ve sosyalizmi her açıdan daha da geliştirmek olduğunu belirtiyorlar.

Sosyalizmin gelişmesinin bir göstergesi olarak emek verimliliği bu kadar büyük önem verilmesi yeni bir yaklaşımdır. Nitekim Sovyet devletinin kurucusu olan Lenin de çeşitli kereler emek verimliliğini dünya çapında birinci olarak gerektirdiği işaret etmişti. Ancak bugün gerek Sovyetler'de sosyalizm sayesinde oluşan birikim (güçlü bir endüstri, genel eğitim düzeyi, yüksek bir nüfus gibi) gerekse günümüzde bağımsızlığı bir hızla ilerleyen bilimsel-teknik devrimin sağladığı olanaklar şimdi bu ödevi köklü bir şekilde ele alıyormuş gibi mümkün kılıyor.

Sovyet yöneticileri toplumsal üretimin daha verimli bir hale gelebilmesi için herşeyden önce bizzat üretimde çalışanların bu üretimi daha yakından, daha doğrudan denetimleyip yönlendirebilmeleri gerektiğini söylüyorlar.

Yaratıcılıklar ve bir ekibi yönetme yetenekleri ölçüldü. Sonunda en yetenekli beş aday belirlendi.

Bu arada şehrin yeni gazetesinden başşinin de fotoğrafları, fabrika için önerdikleri önlemler ve kısa özgeçmişleri yayınlandı. Müdür seçimi fabrikanın duvarlarını aşarak bütün şehirde tartışılmaya başlanmıştı. İki yarışma ilanı yayınlayan "Komsomolskaya Pravda" gazetesi de milyonlarca okuyucusuna neredeyse gün aşırı yarışmanın nasıl gittiğini duyuruyordu. Bu sa-ye yarışmaya katılanlar tüm Sovyetler'de tanınmış oldular, RAF

Bütün bu hazırlıklar, tartışmalar, doğmalar fabrikanın çalışması-
nı aksatmadı mı, diye düşünler

Ücret sistemi değiştiriliyor ve daha verimli çalışan işletmelerin kendi işi ve memurlarına daha yüksek ücret ödeyebilmesi öngörülüyor. Böylece emekçilerin kişisel çıkarları ile fabrikanın çıkarları ve toplumun genel çıkarlarının daha iyi bir uyum içinde olacağı hesaplanıyor. Öte yandan bir fabrikanın verimli çalışabilmesi önemli ölçüde o fabrikanın ustaya yönetilmesine bağlı olduğundan, fabrika yöneticilerinin (ustabaşların genel müdürü kadar) o fabrikanın emekçileri tarafından seçilmeleri öngörülüyor.

Fabrikanın verimli çalışmasında en fazla çıkan olan orada çalışan emekçiler olduğundan en yetenekli yöneticilerin seçilmesi için ellerinden gelen titizliği göstermeleri bekleniyor. Böylece hem verimlilik arttırılırken, hem de sosyalist demokrasinin gelişmesi için çok önemli bir adım daha atılmış oluyor.

Devlet işletmelerinin bu ve bir dizi diğer yönlere yeniden düzenlenir bir kanun taslağı bir kaç hafta önce Sovyetler'de yayınlanarak ülke çapında tartışmaya açıldı. İşletmelerde, sendikalarda, basında ve bilim kurumlarında yürütülecek olan tartışmanın sonuçları alındıktan sonra tasarıya son biçimi verilecek. Ancak yöneticilerin seçilme belirlenmesiyle ilgili şimdiden iki adımı atılıyor, deney niteliğinde uygulamalar yapıyor. Bu sayfada kendi müdürünü kendisi seçen bir minibus fabrikasında "perestroyka"nın nasıl yürütüldüğünü okuyacaksınız.

Müdürün bilgisi, enerjisi, yaratıcılığı, olmasın, başka insanlarla birlikte çalışmayı da bilmesi lazım.

kişi seçildi. Viktor Bossert ve Sergey Gorbunov. Her iki aday birer seçmen programı hazırlayarak çalışmalar arasında propaganda başladılar. Düzenelecek gönüllü yardımcı işletmede dolay benimsediği aday için propaganda yapıyor-

Yarışmanın sonunda işletmede çalışan her on kişiden birinin katıldığı (yani 444 kişi) bir toplantı düzenlendi. Aslında daha geniş bir katılım planlanmıştı, fakat yeterince büyük bir salon bulunamayınca bu orarla yetinildi. Her iki aday da birer konuşma yaptıktan sonra seçim yapıldı. Kurayı kazanan Viktor Bossert ilk konuşmayı yaptı. Konuşması o kadar başarılıydı ki ve RAF'ta uygulamak istediği programı o kadar iyi edici bir biçimde anlattı ki, Sergey Gorbunov'un ikinci olarak yaptığı konuşma pek sünnük kaldı. Sonuçta müdürüğü 387 oyla Viktor Bossert kazandı. Yeni müdür RAF işçilerine hi-

taben yaptığı ilk konuşmasında şunları söyledi: "Eylem programını birlikte yapacağız. Şimdiki ilk önemli noktaya işaret edeyim: Birincisi RAF emekçilerinin her kendilerine, hem de geleceğe güvenmelerini e minibusümüzün en yüksek kalite standartlarına uygun olmasını sağlamalıyız. İkincisi dünya piyasasındaki emsalleriyle boy ölçüşebilecek yeni bir minibus modeli geliştirmeliyiz."

Bir gazeteciyle yaptığı görüşme ise Bossert şöyle diyor: "Bir müdürün kolektifin fikirlerini bir-
çok sayılabildi, sıradan işçilerin
üretimin yönetimini pek etkileye-
medikleri düşünemir bence artık ge-
ride kaldı. Kendi kendini idare (öz-
yönetim) biçimleri geliştirmeli ve
kolektifin her fikrin önemli oldu-
ğuna inanmasını sağlamalıyız."

Kendi müdürünü seçen RAF kolektifi yeni müdür Bossert'ten çok şey bekliyor. "Önümüzdeki yolun kolay bir yol olmadığını anladık, fakat başka bir seçenek de yok", diyorlar. "Kaybettikimiz vakit telafi etmek ve kısa zamanda yeni minibus modelini üretme-

"Komünist Partisi, kesin olarak şunu savunuyor:
Halk herşeyi bilmelidir. Açıklık, eleştiri ve özeleştiri,
denetim, denetimli sorumluluk ve uyum esastır. Açıklık

nokta vardı. Yeni müdürün seçilme ve belirlenmesi çok yerinde bir tutum.

Sözkonusu ilan gazetedeki yayınlarından, RAF'ta bulunan müdürlük için, normal yollarla Letonya'da uygun bir aday bulunamaması olmasına rağmen bu defa basıncıların yirmisi Letonya'dandı. Hatta RAF emekçilerinden de basıncıların oluştu.

Birlerce aday arasında şüphalı bir seçim nasıl yapılabildi? Yarımay düzenleyenler önce bu soruya bir cevap aradılar. İşletmede çalışanların temsilcilerinden, sosyolog, psikolog, mühendis ve bilim adamlarıyla Sovyetler Birliği motorlu araçlar endüstrisi bakanlığı temsilcilerinden oluşan bir jüri basıncıların arasına ilk elemeyi yaptı. Bu elemelerden arta kalan yir-

"En önemli pratik ödev, her emekçinin kendini işletmenin gerçek efendisi hissetmesini sağlayacak önkoşulları yaratmak ve üretim örgütlenmesi biçimlerini uygulamaya koymaktır."
(Merkez Komitesinin Ocak Plenumuna sunulan rapordan)

Elemelerde en sona kalan iki müdür adayı, Sağda Viktor Bossert, solda Sergey Gorbunov. Bossert Kazan şehrindeki uçak yapım yüksek okulunu bitirdikten sonra bir yandan da "mekatupla öğrenim" yoluyla maliye ve ekonomi yüksek okulunu da bitirmiş. Omsk şehrindeki motor üretim işletmelerinin şanzıman fabrikasında önce atelye şefi yardımcısı olarak çalışmış, ardından müdür yardımcısı olmuş ve sonunda da aynı fabrikada müdürlüğe yükselmiş. 38 yaşında ve iki çocuğu var. 36 yaşında olan Sergey Gorbunov ise Pskov şehrinde bir işletmenin genel müdür yardımcılığını yapıyor.

bir biçimde "kışkırtma" gördü. Özellikle RAF fabrikasının yöneticileri bu "yabancılar" hiç de seviyince karşılamadılar. Fabrika yönetiminin göstereceği aday karşısında hiç bir "yabancı" tutunamayacağı söyleniyordu.

Adaylara gelince, bu soğuk karşılamaya rağmen fabrikası sorunlarıyla başgörmek için kolları sıvadılar. Baştan sandıklarının aksine, işletmenin hiç de ümitsiz bir durumda olmadığını, fakat yıllardır söylenen, parlak sözlerle rağmen hiç bir köklü önlem alınmadığını, bu yüzden yöneticilerin fabrikadaki emekçiler arasında saygınlığının kalmadığını gördüler. RAF'ta baştan aşağı bir çeki düzen verilmesi gerektiğini anladılar. Bu arada adayları biraz daha yakından tanıma fırsatını bulan RAF işçi ve memurları da ilk fikirlerini değiştirmek ve "yabancıların" tuttuğunu koparan ve işinden anlayan adamlar olduğunu kabul etmek zorunda kaldılar.

Jüri heyeti dışından gelen onbeş ve işletmeden çıkan üç adayı özellikle yöneticilik yetenekleri açısından sınamış. Sanli fabrika müdür olmuşlar gibi işletmenin problemleri için çözüm önerileri yapmaları istendi. Bu amaçla kendilerine işletmeyle ilgili bilgiler ve birlikte çalışmaları için uzmanlardan ve RAF yöneticilerinden ekipler verildi. "Planlama oyunu" denen bu yöntemle adayların bilgi düzeyleri,

stani giliğini duyuruyordu. Bu sayede yarışmaya katılanlar tüm Sovyetler'den tanınmış oldular. RAF'ta

taki müdürlük görevini kazanamayanlar da ülkenin çeşitli yerlerinde işletmelerden işgiver-üçer teklifler aldılar. Böylece Sovyetler'de şimdiye kadar sık rastlanılan bir eksikliği, fabrika yöneticilerinin yalnızca sözkonusu işletmenin içinden veya yakın çevresinden, yani çok dar bir çevreden seçilmesi sorununu gidermek için de olumlu bir adım atılmış ve tecrübe kazanılmış oldu. Ülkede genç yönetici kadrolara büyük bir ihtiyaç duyulduğu görüldü.

Beş adaya da fabrikada ziyaretçi kabul edilecekleri birer oda tahsis edildi. Bunlar atelyeleri, işletmenin çeşitli bölümlerini gezdiler.

linin propagandasına girişiler. Fabrikada harareti artırtma başlandı.

Bütün bu hazırlıklar, tartışmalar, dolasmalar fabrikanın çalışmasını aksatmadı mı, diye düşünceler olabilir. Tuhafur ki, beklenilen aksine, seçim çalışmaları sürenken üretim arttı. Aylardır planın gerisinde kalan fabrika plan hedeflerine ulaşmaya başladı. Bunda yürü-

jün heyetinin katıldığı bir on seçimi yapıldı ve beş aday arasından iki

"Komünist Partisi, kesin olarak şunu savunuyor: Halk her şeyi bilmelidir. Açıklık, eleştiri ve özeleştir, yığınların denetimi, Sovyet toplumunun sağlıklı gelişmesinin güvencesidir."
M.Gorbaçov'un Merkez Komitesinin Ocak Plenumunda yaptığı kapanış konuşmasından

387 oyla "viktör Bossert" kazandı. Yeni müdür RAF işçilerine hi-

(Moskova'da yayınlanan "Neue Zeit" dergisinden kısaltılarak tercüme edilmiştir)

Yeşil olması için ne yapmalı?

Fransa'da doğup büyüyen arkadaşın Selda Akkuzu 12 yaşında ilk kez Türkiye'ye gitmiş. Ve izlenimlerini sizin için yazmış.

Bir gün yol gittik. Yolum kenarında bir kedi yavrusu gördüm. Orada durdum. Burası Yugoslavyaymış. Kedi yavrusunu almak istedim. Ama hastadır diye aldırmadılar. Sıcaktan ve arabanın darlığından boğulacak gibi oluyordum. İki gün daha yol gittik. İyi-ce yorulduk. "Babam neden çalışmak için bu kadar uzağa gitmiş?" diye düşündüm. Ben Fransa'da doğdum. İlk defa Türkiye'ye gidiyordum. Ananın, babamın eskiden yaşadığı yeri gördüm. Her taraf yanış gibi, kurumuş. Gezerken bacaklarıma dikenler battı. Fransa yeşil ve yağmur yağıyor. Neden Türkiye kuru? Yeşil olması için ne yapmalı?

Reagan Keloğlan'ı karşılarken

Gorbaçov Keloğlanı karşılarken

Akif Özerkaya - Heilbronn (10 yaşında)

BİLMECELER

Çinçinli hamam
Kubbesi tamam
Bir gelin aldım
Babası imam

Çalar saat

Biz idik biz idik
Otuziki kız idik
Ezildik büzüldük
İki duvara dizildik

Diş

Gökte gördüm
bir köprü
Rengi var yedi türlü

Gökkuşağı

Bizim evde deli var
Tepesinde gülü var

Gaz lambası

Mavi atlas
İğne batmaz
Makas kesmez
Terzi biçmez

Gökkuşu

Tüm kilitler kırılın

Ben İbrahim Yılmaz. 8 yaşındayım. Türkiye'den 8 ay oldu geli. Burada birinci sınıfa gidiyorum. Biraz Almanca biliyorum. Zorluk çekiyorum. Herkesi öperim. Tomurcuk köşesine yazan arkadaşlarıma selamlar.

Bern/İsviçre

27 Ocak günü Köln Müzik Yüksek Okulu'nda yapılan konserden bir görüntü.

Foto: Armin Wiech

Bir konserin düşündürdükleri

Yüksel SELEK

Yaşadığımız şu Avrupa kentlerinin hepsinde de görkemli opera, tiyatro binaları var ve bunlarda bütün mevsim boyu, o müziğinden senfonik konserlere, resitallerden opera temsillerine enfas programlar akıp gidiyor. Biz Türküyetleri için genellikle, burnumuzun dibinde yaşanan bu müzik dünyası ha, var yok! Burjuvaziyi, sosyalistliği tüm gelişkin insanları zevkle, hayranlıkla dinledikleri, yüzümleri gülmeye gelen ya da çağdaş çok sesli müziğe bizim kulaklarımız sağır, ruhumuz kapalı.

Oysa insanlığın sözle ifade edemediği, ama müzik aracılığıyla yansıtabildiği, diğer insanlara da duyumsatabildiği ne yoktur, ne derin bir anlamı var yaşamın. Bu yoğunluğu tek sesle ifade edilemez, duyumsayabiliriz, zor, belki de olanaksız. Müziğin böyle bir gücü var, gelişkin ölçüler, gelişkin armonilerle yaratıldığından. Marksist estetikçilerden Amer Ziss, "Müzik düşüncenin en yüksek biçimidir" diyor.

yapıldı. Türkiye'de bile bir Adnan Saygun çalınası, yani sıra bir Çaykovski, bir Beethoven konur programa" diyor. "Elimizden geldiği kadar Türk bestecilerini tanıtmaya katkoda bulunmak istiyorum" diye ekliyor.

Konser programı, "Ferit Tüzün'ün "Eslintiler" adlı orkestra eserine, Adnan Saygun'un op. 34 Piano Konçertosu, Betin Güneş'in 2. Sonfoni, Ulvi Cemal Erkin'in "Köçekçeler" adlı Orkestra Süitinden oluşuyor. Gerek "Eslintiler", gerek "Köçekçeler" halk ezgilerimizin orkestra için yazılmış yetkin örnekler. Liszt, Dvorak, Bartok gibi dünyaca ünlü bestecilerin yapıtlarına eş güzellikte halk ezgilerinin çok seslendirilmesi yorumları. Ne ki, bizim bestecilerimiz onlar kadar şanslı değil. Onları yalnızca kendi halkları değil, tüm dünya hayranlıkla dinliyor. Bizimkiler ne yazık ki, kendi halklarına bile ulaşamıyorlar.

Halkımız anlamaz, halkımızın kulagi Batı müziğine alışmaz, yazgılarına katılmaz, Konser sonrası şöhretleşmez Betin Güneş, "Müzik, dileme, dileme"

rupa'nın kültür değerlerine boş verip Amerikan Yanke Kültürüne kapıları ardına kadar açtılar.

Cumhuriyetin yetiştirdiği değerli bestecilerimize sahip çıkmak, yapıtlarını yaygınlaştırmak bir yana, onlara sahip çıkınlara da saygılı davranmalıdır.

Bir tarihte Ulvi Cemal Erkin SSCB'ye bir gezi yapar. Orada ilgi görür ve Erkin'in Kemal Konçertosu Sovyetler'de seslendirilip basılır Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında yapılan ticaret anlaşmasıyla Türkiye'ye plak da ithal edilir. Malum pasaportları bir dönemde M.K. markalı Sovyet plakları, aralarında Bach, Beethoven ve Ulvi Cemal Erkin'inkiler de olmak üzere, İçişleri Bakanlığı'nın bir karamamesi ile toplatılır. İçişleri Bakanlığı Sovyetler'de basılmış konçertoların komünizmi aşılayacağından korkmuş olmalı.

Betin Güneş, Yeşim Gökalep, Selçuk Şahinoğlu ile ele verip bir yıllık bir çaba sonucunda bu güzel sanat olayını gerçekleştirir. Kaideyi bozup bu defa Elçilik de desteklemiş olan

Yusuf Ziya BAHADINLI

Türkiye'de egemen sınıf yöneticileri, insan eti yiyen açgörmüş, yalvarı yalı adam yerler durmadan!

Bugünlerde bir romandan ve film den söz edilmektedir: Gülnar Adı. Olay ortaçağda İtalya'da bir manastırda geçer. Manastırda her gün bir adam ölmektedir. Bir süre sonra bunun nedeni anlaşılır. Rahiplerden biri, kitaplıktaki bir kitabı okutmamak için kitaplığı kırk yıl kapalı tutmuş, ama öbür rahiplerin çabalarıyla açmak zorunda kalmıştır. Bu kez de aynı rahip, okunmasını istemediği kitabın sayfalarına zehir sürmüştür. Kitabı okuyacak olan sayfayı çevirirken elini ağza götürdüğünde zehirlenip ölmektedir. Sonunda bu işi yapan rahip bulunup da sorulduğunda:

"Cünkü onun filozof (Aristo) yazdı. O adamın yazdığı her kitap Hristiyanlığın yüzlerce yıllık bilgi birikiminin bir bölümünü yok etti" der ve sürdürür, "Bu kitaplan tüm dünyayı yeni bir ateşle tutuşturacak bir kuvvete kâbili..."

Bilinenden değişim korkusu, yeni bir ateş korkusu egemen düşüncelerinin korkusu olmuştur hep!

Ve Umberto Eco, Türkiye'deki değişimden egemen zihniyeti de açıklamaktadır böylece.

Ta ilik çağlardan bugüne egemen güç sahiplerinin insanı ve düzeni değiştirmeye yönelik her davranışa olan tavırları hiç değişmedi. Öldürüyorlar, işkence ediyorlar, yurttışkıtların çıkarıyorlar, sürüyorlar, sürüm sürüm süründürüyorlar.

Osmanlı dönemine geçmiyoruz. Cumhuriyet'ten bu yana bakın, ne beyimler (imam, devlet) müyüründen uzaklara, sürgünlere. Ve dünyanın neresine giderseniz, Fransa'ya dikiş sözelemi, İsveç'e, İsveç'e, Belçika'ya, Danimarka, Hollanda, İngiltere ve Almanya'ya, bu ülkelerde yüzlerce keskin kişi polisiyor

o günlerden bu yana hep ilerici, sosyalist, komünist, devrimci kişiler yurttan uzağa düştüler.

Mehmet Akif ise, onu şapka giymek için Mısır'a giden biri sanırdık. "Canı, cananı bütün vatanımdan beni dünyada cüda" diyen kimsenin bir şapka için yıllarca yurdundan ayrı kalmasına şaşarız.

Oysa Mehmet Akif'i Mısır'a Mustafa Kemal göndermiş. O sıralarda cumhuriyet aleyhine kimi dinsel çalışmalar Mısır'a yapılmaktaymış. Ülkesini terkeden bir adamın o tür çalışmalarını izlemesi de kolay olacağı düşünülüşümsü olmalı.

Biz Bulgaristan'lı Fahri Erdinç'te, Tuğrul Delorman'la, Ziya Yamaç'la, Cambazov ve daha başkalarını tanıdım. İlk üçü bizi şimdi, andıca ağılamak oluyoruz. Yüz yıl sonra, ki yüz yıl sonra yeni bir toplumda bile insanlar ancak bunlar kadar iyi ve güzel olurlar diye düşünüyorum.

Fahri Erdinç, Tuğrul Delorman, Ziya Yamaç, o insan eti yiyen egemen sınıfın yöneticilerinin dışladıkları üdüler.

Üçü de yaşadıkları dünyada, yurtlarından uzağa ve Bulgaristan'da öldüler.

Üçü de yazdı. Ziya Yamaç'ın bir romanı olduğunu biliyoruz. Tuğrul Delorman felsefe ve ekonomi yazıları, çeviriler yapıyor.

"Diriler Mezarlığı"nı yayımladığından Fahri Erdinç'te daha karışmamıştı. Ankara'dan dört yıllık meslek çalışmaları dönemi dönmüştu. Ankara'dayken bir gün duydum ki, o güne kadar yayımladığını 55 peşit

kitap, binlerce, yanıp kül olmuş, ortada tek bir kitap kalmamış! İşte "Diriler Mezarlığı" dört yıl ara verdiğim ve yeniden başladığım yayıncılığımın ilk kitabıydı. Mektubunda Fahri Erdinç

"Benim ülkemde benim kitabım çıkacaktı demek!" diyordu. Ve Ankara'da bir oğlu olduğunu, onu görürsem sevinceğini söylüyordu. Bir de kitabında iki değişiklik yaptığını, nedenini soruyordu. Bir, ilk öykünün adı "komünist" idi, değiştirmek zorundaydım. "Kan Damaları Phtlaştırmış" koymuştum. İkincisi de kitabın son öyküsü "Devrek No. 1". Seçilmiş Hikayeler adlı dergiden almış. Bulgaristan basılı kitabın son öyküsünü kaldırıp onun yerine koymuştum. Nedeni, bu çıkardığım öykü, Türkiye ölçülerine göre biraz zayıf düşüyordu. Söyleyeceğim, karşılaştığımız ilk sözüm "yahul" olmuştu, "Türkiye'ye ne taze unuttun, ilk öykünün adını bile sen bırakırmış?"

Fahri Erdinç'te ilk karşılaştığımızda onu derin bir yüz özlüme içinde bulmuştum. Oysa Bulgaristan onu belki de kendi yurttaşlarından daha sıcak bir ilgiyle bağına barmıştı. Şimdi daha iyi anlıyorum, yurt dışında yaşayanlar çok iyi bilirler bu illet. Nasıl da abartılır hersey: Doğup büyüdüğü yerler birer cennettir. O cennet olan yerlerde cehennem acıları çektiğini tez unutursun.

Tüm tanıdık, tanımadık herkes açık alanlarında, tren istasyonlarında, daha yollarında yolu köyler.

Göyten eski köy değil artık, kasaban ne eski kasaba. İnsanlar hep güler yüzlü, sevimli, ayrılmayacak. Orada sevmeyen birçok şeyi buraya taşıyorlar, şarkıyı, türküyü, tespihi...

Her buluştuğumuzda elime bir

tespih tutuşturdu Erdinç, daha ocaktan çıkarak hafta olmamış işlebi sunardı, kırından yuvarlandı. Çalışma odasının duvarları Türkiye resimleri, kabartmaları süslüyordu...

Ona ilginç ve güzel görünen her olayı şirleştiren, öyküleştirir ve tatlı bir anlamda burundurdu. Görüşüklerimizden birinde Moğolistan gezinden yeni dönmüştü. Pek mutluymuş, yeni bir yer, değişik bir kültür, sosyal uygulamaların o yoksul ülkede ne güzellerik yarattığını görmeyen sevinciyle neler anlatmamıştı!

"Ana Töze, dedim balığı görür görme, ne oldu, öğrendim mi, o iki balık ne sembolüydü?"

"Öğrendim," dedi, "bakun balığın gözüne." Bakım, "Ne var?" "Gözkapağı var mı?" "Yok elbet."

"Hiç göz kırpmıyor, hep açık değil mi?" "Evet."

"İşte, ülkemizin armasında ki sembol hiç göz kırpmamacasına yanıktağı salık veriyor!"

Çarptı bu yerinde bulmuş, bu sırsal sevgi. Üperdim. Başımı eğdim. Tabakmadık balıkta göz göze geldik.

"Edelvals" çiçeğinin efanesini de o gün onun diledim. Bu çiçek Moğolistan'ın bir süsümsü biçim dalgadıkları çiçdem gibi, kekik, reyan gibi.

"Alperde bir küçük dağ evinde bir ana kuzu ile kardeş yaşamış Yusuf. Bir kız, adı Edel, öteki oğlan, adı Vays. Biriz yaz günlerinin ateşböcekleri, öteki bahar çiçekleri içinde 'unutma beni', Bir, kartal tüpü sokulu Tirol şapkası, deri pantolonu, öteki mayı başlığı, beyaz bluzu ve göğüsüne bakıkcı kış fişani ile bu iki kardeş, günün uzununu deri-tepe dolmuş, keçilerin otlatmalarını? Bir gün onlardan başı gökte bir kayaya doğru epeyce tırmamışlar. Ve kayanın dibinde bir kaynak bulup oturmışlar. Edel kız

gün böyle bir gücü var, gelişkin ölçüler, gelişkin armonilerle yaratıldığını, Marksist estetikçilerin Avner Ziss, "Müzik düşüncenin en yüksek biçimidir" diyor.

Sözü, 27 Ocak 1987 günü Kültür Müzik Yüksek Okulu'nda yapılan bir kongere getirmek istiyor. Programı tümlecek Türk bestecilerinden oluşan konserin orkestra şefi, solisti Türkü'dü. Şef **Betin Güneş**, 29 yaşında, Adnan Saygun'un piyano konçertosunun solisti **Yeşim Gökalkp** 20, klarnetçi **Selçuk Şahinoglu** 13 yaşında. 57 kişilik orkestranın yaş ortalaması 25'in üzerinde deyin. Bu heyecan verici, güzel olayın değişik bir yanı daha var. Betin Güneş "Yanılmıyorsa ben akşam dünyada ilk defa tümlecek Türk bestecilerinden eserlerinden oluşan bir konser

Halkımız anlamaz, halkımızın kulagi Batı müziğini alınamaz, yargılarına katılmıyız der. Konser sonrası söyleşimizde Betin Güneş, "Müziği dinleye dinleye alışır insan. Bir arabesk'tir tutturuldu geliyor. Herkes arabesk dinleye dinleye, alışkanlıklar o yönde geliyor" diyor. Tamamen kültürlü politikasyıla ilgili olduğun görüşünde, müzik dinleme alışkanlıklarının. Bence de haklı.

Cumhuriyetin ilk dönemlerinde de yolda ciddi adamlar atıldı. Devlet konservatuarları, orkestralar kuruldu. Okullarda diğer müzik dersleri yapıldı. Ancak daha sonra, bizzat sonradan görme burjuvazimiz, gelişmeyi Batı'nın askersel itfakları içinde yer alıp, yabancı sermayeye bütünleşmek olarak yorumladılar. Av-

ner Güneş, Yeşim Gökalkp, Selçuk Şahinoglu el ele verip bir yıl için bir çaba sonucunda bu güzel sanat olayını gerçekleştirmişler. Kaideyi bozup bu defa Elçilik de desteklemiş onları. Konser sonrası söyleşimizde bu genç sanat elçimiz hâlâ konserin heyecanı içindeydiler. Üçü de gözlerinde gençliğin ve müzik tutkusunun ıtırıllarını yansıtıyorlardı. Çok sesli müziği sevdirmek için her şeyi yapmaya, bu konseri 57 kişilik orkestrası ile birlikte her yere taşımaya hazır dılar. Otobüsü bile biz sağladık, diyorlardı. Göçmenliği örgütlerini duyururuz. Şu tek sesli göçmenlik yaşamımıza biraz çok seslilik karışsa ne iyi olur. Zira zaman, göçmen kültürü, göçmen sanatı diye diye geçip giderken, insanlarımız kaset mağazaları, video mağazaları kültürsüzliğinde boğulmaktalar.

lere. Ve dünyanın neresine giderseniz, Fransa'yı düşününce gelimi, İsviçre'ye, İsveç'e, Belçika'ya, Danimarka, Hollanda, İngiltere ve Almanya'ya, bu ülkelerde yüzlerce seçkin kişi dolaşıyor şimdii! Sabahattin Ali olayı nedir, ya Nazım Hikmet? Kim istemez kendi ülkesinde yaşamayı, orada üretmeyi? "Ben kendi ülkemde yaşamalıyım" di yordu Pablo Neruda, "onaya kalarm, ellerim ve kulaqlarım dokunmadık, sularını ve göllerini hissetmeden, köklerini camurun içinde besleyici özlü aramadan yaşamayan ben...". Nazım Hikmet'in yazdığı şiirlerin büyük çoğunluğu "memleketim" üstüne. Yüzellikleri saymazsak, ki onlar o zaman için ileri görevler yüklenmiş yeni yönetime, cumhuriyete karşıydılar, gericiydiler,

Fahri Erdiç

Saliha GÜNER

BU KİTAPLARI OKUDUNUZ MU?

Barişi hem savundular, hem yazdılar

Türkiye Barış Derneği yöneticileri Askeri Mahkeme önünde üçüncü kez barışı savunurken, T. Barış Derneği Nisan 1987'de 10. yılını dolduruyor. Dünyada benzer örneği pek az olan bu tarihsel davayı, 80 yöneticilerini, T. Barış Derneğini, Türkiye barış hareketinin tarihini, daha yakından tanımak ve 10. kuruluş yıldönümünde Barış Derneği yöneticileri ile dayanışmayı yüceltmek isteyen okurlarımız için, sürgünde yaşayan iki barış savunucusunun, G. Doğan Gorsev ve Turgan Anır'ın F. Alanya'da yayınlanan kitaplarını tanıtarak küçük bir hizmette bulunmak istiyoruz.

"Türkiye'de barış

savaşımının
küçük
seyir defteri"

"Çağımızda barış davasına katko, gelişkin kişilikler için bir ön-koşul haline gelmiştir."
G. Doğan Gorsev

olarak, Metris Özel Askeri Tutukevinde hazırlanan ve her çeşit siyasi tutuklu arasında elden ele dolaşarak, canlı bir ilgilie okunup benimsenen ve düşünce yatakları, adı "küçük" ama işlevi büyük bu "Defter", 1986 Dünya Barış Yılı başında yayınlanarak yeni bir anlam kazandı, kalcıdı. Zülmün karanlığına özgürdüğün aydınlığına dönüştürmek, piddetin, savaşın insanlık dışıman yüzünü yok etmek, yemine sevgiyi, barışı egemen kılmak için kalıcı işler yapabilmeyi onurunu duyularına ne mudul!

"Seyir Defteri"nin düzenleyicisi G. Doğan Gorsev kitabını, Türkiye'deki barış hareketinin gelişimini kısaca sergilemekten öte bir dilekte sunuyor on açıklamasında: "Boylece bu defter, güncel gelişmelerin temelindeki tarihsel anılamları, genel eğilimleri, yanlışlıkların tanınmasına olanak verdiği ölçüde, her sahibi bilgi lenmede olduğu gibi, hem -nesnel bakım dan- içinde yaşanan anı daha derinden kavramaya, geleceğin için önünde bulunmaya olanak verebilir, hem de -özel bakımdan- tek tek bireylerde yeni yeni iltihapların oluşmasına, artan iltihaplarla kişiliklerin gelişmesine, kişilerin yeni iltihaplar doğrultusunda aktif leşmesine, böylece barış davasının aktif kalıcılaşma gelişmesine hizmet edebilir. Nitekim çağımızda da barış davasına katko, gelişkin kişilikler için bir ön-

koşul durumuna gelmiştir."

"Seyir Defteri" barış sorunlarına ilgi duyan her Türkiye'nin elinin altında bulunması gerekli bir kitap. Kaptı yer alan belgeler, T. Barış Derneği'nin barışa yaklaşımdaki temel ilke ve yöntemleri somut olarak gösterme olanağı vermesinin yanı sıra dünyada "adil ve kalıcı bir barış"ın kurulması sorumluluğunu duyanlar için, barış savasımını Türkiye barış hareketi tarihini sürekliliği içinde kavramaya yardımcı oluyor. Barış Derneği belgeleri, Türkiye'de barışın nasıl geniş bir tabanda savundulduğunu da sergiliyor.

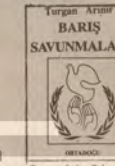
"Barış savunmaları"

Onlar, sabahtan gölgesinde ağır, vakur birer birer kalkıyor, çıkıp göğüs kafeslerinden yüreklerini milyonlara sundular,

BARİŞ SAVUNDULAR

Kitabın 63. sayfasında, "Barış Savundular" başlıklı II. Bölüm başlıkların, Turgan Anır'ın yuandaki dizeleniye karşılıştığına, insanlığın güzel geleceğini kumlaya adanmış yaşamları yazınca aklı, bilimin aydınlığına deyin, aynı zamanda yüreğinin duyurduğu da yakından bağlı olduğunu bir kez daha düşünün.

İstanbul Barosu Yönetim Kurulu üyesi Turgan Anır, Barış Derneği davasında, daha önce 15-16 Haziran, 12

Mart, 12 Eylül döneminde birçok davada savunuculuk yapıp, Barış Derneği üyesi olarak, 12 Eylül'den sonra hakkında dört dava, bir dizi soruşturma açıldı. (II. Barış Davası: sanığı olarak hakkındaki gıybi tutuklama devam ediyor.) 1984 Temmuzunda yurtdışına çıkarak zorunda kaldı. Halen F. Alanya'da yaşıyor. Yayınlanmış iki kitabı, otuzu aşkın makalesi bulunmaktadır.

Turgan Anır, kitabının giriş yazısında, Sokrates'ten, Galileo'den Nazım Hikmet'e düşüncelerinden dolayı yargılanarak tanhe malummuş ünlü kişilerin savunmalarını da ölümsüzleştiklerine, ama onları yargılayan isimlerinin bile anımsanmadığına işaret ederek, "Bugün iltidarlara ne kadar güçlü olurursanız olsunlar, doğruların, aydın-lık düşüncelerinin, halk kitlelerinin azın süze saklanmasını başaramamaktadırlar." diyor.

Türkiye'de de bu tür davalara ve savunmaların çok sık görüldüğünü, ne var ki, bunların unutulmaya cak-ıldığı, hatta olağüstü mahkemelerde götülen bu tür siyasi davalara dosyalanmış bile daha sonra yok edildiğini belirtiyor. Barış Davası başlatıldığında, savunma avukatı olarak, 1951'deki Barışseverler Cemiyeti davasını incelemek istediklerini, ancak tüm uğraşlarını, yalnızca eski bir kitapta yayınlanmasın son karar elde edilebilceklerini anlatıyor. Turgan Anır kitabını, T. Barış Derneği davasında da benzer bir akbete uğramasından korktuğu için, hem bu zabanla buca çıkarmak, hem de kumduğı güden beri tüm amacı, dünyada "adil ve kalıcı bir barış"ın sağlanmasını için düşünme düşüni yapmaktı olan T. Barış Derneği'nin barış anlayışını yöneticilerinin son dört yıldır Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi önünde savunmaları ile gözler önüne sermek amacı ile hazırladığını belirtiyor. "Aynca, BM tarafından dünya "Ulusal Barış Davası"na "çok küçük bir katkıda bulunmak istendi" diye ekliyor.

uzunu deri-tepe dötdür, Keçileri otlatırlarmış 5'bir gün orman içinde başı gökte bir kayaya dönüp epeyce tırmamışlar. Ve kayanın dibinde bir kaynak bulup oturmışlar. Edel göz estillili bir şarkı tutmuş. Bu şarkıyı yalnız Vaysa değil, adeta ıtırılması kesen su dinlemiş, soluğunu kesen rüzgâr dinlemiş, her kovuğu kuşlar kuşlağı olan kayada kartalları dinlemiş. Şarkı bitince Vaysa cimenlere sırtüstü uzanmış. Yattığı yerden, kayanın bğründe gümüş aklı bir çiçek ilimmiş gözüne. Edel'e de göstermiş. Bu kuzın da o zamana kadar tandığı bir çiçek değilmiş. Bu yüzden de heyecanlanmış ve kardedine yalvarmaya başlamış: "Haydi Vays, onu koparalım da, annemize-babamıza annağık götürelim." Vays birilicık kız kardedini karar mı? Tırmamışlar kayaya. Elele kanter içinde çiçeğe erişmişler. Ve işte o anda Yusuf, nasil olduysa, biri "Edel!" öteki "Vaaayst!" diye bağırarak, aspağide ağzını açmış olan korkuncu uçuruma düşmüşler. Akşam olmuş, o dağ kulbesinde ane-baba bütün gece boynuna beklemiş yavrularını. Oraya bak, burayı ara, ta şafak sökerken o kaya dibindeki kaynağa varmış ki, ne görürsünler, ağla gözüm ağla! Yavruların yüze-gözü kanık içinde. Ama birbirlerine verdikleri elleri hâlâ ketnetti. Ve Edel'in içinde yatan öteki elinde bir demet çiçek! Onları oracığa gömmüşler. Göz bitmiş, kız geçmiş ve ilk yazın, iki kardedin mezarını o çiçekler bürümüş..."

Yazdıklarında hep Türkiye vardı. Kendini bildiği gündün ayrıldı güne kadar tanınmış oldu ne varsa bir bir belleğindedeydi. Falan kentin filan sokagında sağ köpedeki apartmanın üçüncü katında ya da bilmem ne kralat-hanesi diye başlardı söze. Kiminle nerede, hangi yolda, hangi ayda ne konuşmuş, kiminle neyi tartışmış anımsar, anlatırdı. Ve işin ilginç yanı ki haberleri ben ondan alırdım. Bizlere yasınmayan dünyanın sol yanı da önünde soruydu. Aydın adamdı, insanların sorunu onun da sorunu idi. Fahri Erdiç güzel adamdı, düşüncesinde, özlemi de kendisi de. Erken ayırdı dünyadan, işini bitiremeden...

DEDİLER Kİ...

"Bence toplu insanlar biraz daha sevilmelidir. Çünkü siyaset biraz da toplu insanların kaldırır." Eski başbakanlardan Süleyman Demirel

"Fişleme toplumun huzuru için gereklidir." Devlet Bakanı Hasan Celal Güzel

"Türkiye'de sanayici ağırsından işçilik dışında ucuz hiçbir şey kalmadı." Adana Sanayi Odası Başkanı Sabancı'lar-dan Hacı Sabancı

"Bugünkü çalışma hayatında 7 yıldır gördüğümüz buş ve karışıklı anlayış havası, bugün yürürlükte bulunan mevzuat sayesinde sağlanabilmiştir." TİSK Genel Sekreteri Kubilay Atasayar

"Şayet Türkiye AET'ye girese başkanlığı düşündürm." İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin Dalan

"AIDS Allah'ın yaratmış seçki ortadan kaldırmaz. Basın halkı olarak olayın üstüne gi-

Bize de mi numara?

ABD'nin Teksas kentinin Cumhuriyet Partili vali adayı Bill Clements bürosunda dinleme aracı bularak başkent Washington'a getirmiş ve FBI polis teşkilatına teslim etmiş.

Bill Clements dinleme aracını polise teslim ederken neler söyledi bilmiyoruz ama, biz olsak onun namına şunları söyledik: "İnsaf yani, bir çok ülkede Cumhurbaşkanını, Başbakan ve hükümet erkânını konuşmalarını dinliyorsunuz.

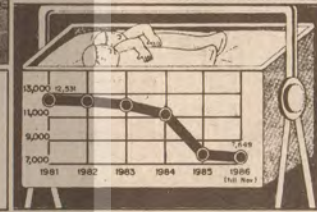
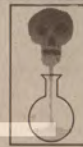
Doğmamış çocuk katilleri

Bilmem hatırlar mısınız? 3 Aralık 1984'de Hindistan'ın Bhopal kentinde bir gecekondu bölgesinde büyük kimya tekele Union Carbide tekelindeki patlama nedeniyle çevreye yayılan zehirli gazlar 2355 insanın ölümüne yol açmıştı.

Çevrede yaşayan halk fabrikada ne üretildiğinden bile haberi olmadığından işlemeden yükselecek zehirli dumanları gördüklerinde

rimda kullanılan böcek ilaçları ürettiği söyleniyordu. 2355 can yaşamlarını yitire dursun, Union Carbide tekelinin üretimi ve karları kâlanarak sürüyor.

Bu olayın bir yanı, Önemli ve bir başka yanı ise. Bhopal'ın doğmamış çocukları. Bunu Hindistan'da yayınlanan "India Today" dergisinden izliyorum. Derginin verilerine göre: Bho-

35, 1986'da yüzde 25 azalma var. Her doğan 100 çocuktan 14'ü ölü doğmakta. Olaydan önce bu oran yüzde 2 idi. Doktorların açıklamalarına göre Bhopal'da erkeklerin çoğunun erkekliği düşmüş durumda.

Union Carbide tekele sermayedarlarına göre önemli olan bunlar değil, kârların daha fazla, çok daha fazla artmasıdır. Onun içinde "kazaya" rağmen üretim bütün hızıyla sürmekte.

Bir vakıf daha

Türkiye'de vakıf bol-luğundan geçmiyor. Şimdi de siyasetçiler, bilim adamları ve işadamları üçlüsü 'demokrasinin kökleşmesi, tabana yayılması amacıyla' Türk Demokrasi Vakfı'nı kurdular.

Bir ay kadar önce Resmi Gazete'de kuruluş haberi yayımlanan vakfın kurucuları arasında kimler yok ki! Tercüman yazarlarından Altınur Kılıç, ünlü işadamlardan Nurettin Koçak, Şarkı Tara, ANAP'lı eski, yeni bakanlar, milletvekilleri, organizatörler, danışmanlar. Örneğin MDP'den taze ANAP'a transfer olan İmren Aykut gibi hanımefendiler, daha kimler, kimler...

Vakfın kurucularından Rüştü Kazım Yücelen, "Bu vakfı hiç bir zaman ordaya ve 12 Eylül'e karşıymış gibi düşünmemek gerekir" diyor. Ayrıca kendilerini Eisenhower vakfına benzeterek demokrasi yolunda kimleri örnek aldıklarını da gizlemiyorlar.

Baktıkları ki, 'demokrasiye geçtik, geçiyoruz' masalını kimseler yutmu-yor. Şimdi vakıf yolu-nu deneyip, durum vaziyeti kurtarmaya çalışıyorlar.

"AIDS Allah'ın yaratmış seksi ortadan kaldıramaz. Basın hakkı olarak olayın üstüne geliyor. Ancak bu memleket ekonomisine ters işecek şekilde işlemesin." TISK Başkanı, işadamı Halit Narin

"Ben silahla adam öldürecek hastapide yürüyecek kadar enayi değilim. Tabanca yerine AIDS'li kadın kullanacağım. Düşmanlarına bu kadınları gönderip onları mahvedeceğim." Yeraltı dünyasının babalarından Mehmet Nahi İçiler nam-ı diğer İnci Baba

AIDS'DEN MUMABET KAPTIM

"AIDS diye bir sorun yok. O benden korksun." Ünlü işadamı Sakıp Sabancı

"Hastayı birdenbire doluşturmaya başlarsak tekrar hastalaabilir. Bu yüzden yavaş yavaş ferahlama devresine geçiyoruz." Özal'ın hastalığında Başbakan vekili olan Kaya Erdem'in Türkiye ekonomisi üzerine görüşlerinden...

Kimler kurtarıldı?

Özal Houston'dan hasta yatağından iflasın eşliğine gelen Türkiye Öğretmenler Bankası TÖBANK'a can simidi attı.

Özal'ın onayladığı Başbakan vekili Kaya Erdem'in hazırladığı kurtarma formülü uyarınca TÖBANK'ın hisselerinin yüzde 49'u Ziraat, Halk ve Emlak Kredi bankalarına devredildi. Daha önce batan Hisarbank, Odibank ve İstanbul Bankası'na da devralan Ziraat Bankası'na yeni bir kambur daha eklenmiş oldu.

TÖBANK 1959 yılında özel bir kanunla,

Yurtiçinde ve yurt dışında tehlikeli oranda radyasyon ihtiva eden çay, fındık, niyamulleri ortalkıda doluşturken, 1980 yılından bu yana toplanan ve adliye depolarında bekleyen 39 ton kitap, dergi, günlük gazetesinin 18 Aralık günü SEKA'ye gönderilerek kağıt ham-maddest olmak üzere imha edildiği ortaya çıktı.

Çevrede yaşanan halk fabrikada ne üretildiğinden bile haberi olmadığından işletmeden yükselen zehirli dumanları gördüklerinde kaçmayı bile düşünmemişlerdi. Union Carbide'nin ta-

öğretmenlere konut yapmak amacıyla kurulmuştu. Sermayesi öğretmenlerin yapı sandığına ödedikleri ödeneklerden ve öğretmen hisselerinden oluşuyordu. Ama 1959'lardan bu yana köprülerin altından çok sular aktı. Ne TÖBANK öğretmenlere konut yaptı, ne de hissedarları olan öğretmenlere kâr payı dağıttı. Ancak bol keseden şirketlere, holdinglere kredi dağıttı. 1970'li yıllarda 600 lira maaşla TÖBANK Yönetim Kurulu Başkanlığına gelen Prof. Sait Kemal Mimaroglu 18 bin öğretmeni ekarte ederek hisselerin çoğunluğunu tek başına eline geçirdi. 1970'li yılların sonunda akibeti belli olmayan, geri alınamayan kredilerin toplamı 51 milyarı geçmişti.

Şimdi 'batırılan' bankayı bir başka devlet bankası devraldı. Ama 'kurtarılan' TÖBANK mı? Yoksa milyarlarca krediyi, faiziyle cebine indiren şirketlerle, Prof. Sait Kemal Mimaroglu'nun ucu bucağı belli olmayan serveti mi? Bu arada bilebildiğimiz kadariyle Mimaroglu'nun Emirgan sırtlarında yaptırdığı milyarlık villası kurtuldu. İsviçre'de bir villası varmış, o da kurtuldu. Daha neler kurtarıldı, gerisini siz düşünün artık...

gi düşmüş durumda. mekte.

Federal Almanya'da SPD'nin Sosyal Demokrat Parti) başbakan adayı Johannes Rau